

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

พงศกร จะโรจน์รัมย์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

พงศกร จะโรจน์รัมย์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

ADMINISTRATIVE CARE AND SUPPORT SYSTEM FOR STUDENTS OF THE WELFARE SCHOOL GROUP 3 UNDER THE OFFICE OF SPECIAL EDUCATION ADMINISTRATION

PONGSAKORN JARODRAM

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2024

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ**
ชื่อนักศึกษา	:	**พงศกร จะโรจน์รัมย์**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2567**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี**

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....

(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ. ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....

(พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร.)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....

(ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี)

กรรมการ .....

(ผศ.ดร.จำเนียร พลหาญ)

กรรมการ .....

(ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี)

กรรมการ .....

(ผศ.ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Topic	:	Administrative Care and Support System for Students of the Welfare School Group 3 under the Office of Special Education Administration
Student's Name	:	Pongsakorn Jarodram
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Educational Administration
Anno Domini	:	2024
Advisor	:	Dr.Vimonporn Suwansaentavee

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....
(Phrakhrusrivirakhunsunthorn, Asst.Prof.Dr.)

Thematic Committee : Chairman .....
(Phrametheewatcharaphorn, Assoc.Prof.Dr.)

Member (Advisor) .....
(Dr.Vimonporn Suwanseantawee)

Member .....
(Asst.Prof.Dr.Chumnian Pollaharn)

Member .....
(Dr.Theeraphat Thinsandee)

Member .....
(Asst.Prof.Dr.Kittayakorn Ladawan)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ**
ชื่อนักศึกษา	:	**พงศกร จะโรจน์รัมย์**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2567**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี**

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.67 – 1.00 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า:

1) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการบันทึกข้อมูล สังเกต สัมภาษณ์ เยี่ยมบ้านนักเรียน ศึกษาข้อมูล สอบถามผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้รู้ปัญหาต่างๆ การนำข้อมูลที่เป็นจริงไปวิเคราะห์ต้องนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้านกิจกรรมวิชาการอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนต้องเก็บข้อมูลทั้งหมดให้เป็นความลับ

คำสำคัญ การบริหาร, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3

ABSTRACT

Thematic Topic	**:**	**Administrative Care and Support System for Students of the Welfare School Group 3 under the Office of Special Education Administration**
Student's Name	**:**	**Pongsakorn Jarodram**
Degree Sought	**:**	**Master of Education**
Program	**:**	**Educational Administration**
Anno Domini	**:**	**2024**
Advisor	**:**	**Dr.Vimonporn Suwansaentavee**

The objectives of this research were 1) to study the administrative care and support system for students at the Welfare School Group 3 under the Office of Special Education Administration, 2) to compare the administrative care and support system for students at the Welfare School Group 3 under the Office of Special Education Administration, classified by position, educational qualifications, and work experience, and 3)) To study the recommendations for the administrative care and support system for students at the Welfare School Group 3 under the Office of Special Education Administration. The sample group used in the research was 196 administrators and teachers. The instrument used was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability value between 0.67 and 1.00 and the overall a reliability was .98. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance (F-test)

The results found that:

1) The level of administrative care and support system for students at the Welfare School Group 3 under the Office of Special Education Administration. Overall, it was at a high level when considering each aspect, ranked from highest to lowest average as followed: in terms of student promotion and development, in terms of knowing students individually, in terms of preventing and solving student problems, in terms of student screening, and in terms of referring students, respectively.

2) The results of the comparison of the administrative care and support system for students at the Welfare School Group 3 under the Office of Special Education

Administration, classified by position, educational qualifications, and work experience, overall they differ significantly at the .05 level.

3). Recommendations for the administration of student care and support system for students system: there should be data recording, observation, interviews, home visit of students, data study, inquires of parents and related persons to know the various problems. The analysis of real data must lead to concrete solutions. Students should be consistently promoted and developed in academic activities. Schools must keep all information confidential.

Keywords : Administrative, Care and Support System for Students, The Welfare School Group 3

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ให้ความช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้านการบริหารการศึกษา ในระดับปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณ พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร., ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จำเนียร พลหาญ กรรมการภายนอก คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มสารนิพนธ์ด้วยดี คณาจารย์ทุกท่าน ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของสารนิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดียิ่ง รวมถึงผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอบคุณผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ข้อมูลและการเก็บข้อมูลในการค้นคว้าวิจัย จนทำให้ สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกด้วยดีเสมอมา ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา และขอขอบคุณญาติมิตร เพื่อนร่วมงานทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจ ช่วยเหลือให้คำแนะนำตั้งแต่เริ่มเรียนจนจบการศึกษา

คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่องสักการบูชาคุณพระรัตนตรัย พระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง เหนืออื่นใดผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ คุณแม่บัวหลวง จะโรจน์รัมย์ (มารดา) คุณพ่อสุดใจ จะโรจน์รัมย์ (บิดา) นางสาวญนันทิญา จะโรจน์รัมย์ (น้องสาว) และนางชฎาพร จะโรจน์รัมย์ (ภรรยา) ที่คอยให้กำลังใจในยามท้อแท้ และขอแผ่คุณความดีนี้ให้แก่เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูปทุกนาม พร้อมทั้งเจ้ากรรมนายเวรในทุกภพทุกชาติด้วยเทอญ

พงศกร จะโรจน์รัมย์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... จ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ฉ

กิตติกรรมประกาศ..... ซ

สารบัญ..... ฌ

สารบัญตาราง..... ฎ

สารบัญภาพ..... ฐ

บทที่

1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 3

1.3 สมมติฐานของการวิจัย..... 3

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 3

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 4

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 4

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 8

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา..... 8

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน..... 16

2.3 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน..... 42

2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย..... 67

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 77

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 84

3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 85

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 85

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 85

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 86

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 87

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 88

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 88

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 91
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 91
4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 91
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 92
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 112
5.1 สรุปผล..... 112
5.2 อภิปรายผล..... 114
5.3 ข้อเสนอแนะ..... 119
บรรณานุกรม..... 121
ภาคผนวก..... 126
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ..... 127
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ..... 129
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ..... 133
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล..... 135
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย..... 142
ภาคผนวก ฉ สรุปประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม..... 150
ภาคผนวก ช ค่าความเชื่อมั่น..... 157
ประวัติย่อผู้วิจัย..... 159

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	27
2.2	บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	28
2.3	บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา	30
2.4	บทบาทหน้าที่ของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา	31
2.5	บทบาทหน้าที่ของครูประจำวิชา/ครูทั่วไป	32
2.6	บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว	32
2.7	บทบาทหน้าที่ของนักเรียน	33
2.8	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	34
2.9	บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง/เครือข่ายผู้ปกครอง	35
2.10	บทบาทหน้าที่ของชุมชน	36
2.11	จำนวนบุคลากรโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3	76
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	85
4.1	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	92
4.2	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน	93
4.3	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	94
4.4	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการคัดกรองนักเรียน	96
4.5	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	98
4.6	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการส่งต่อนักเรียน..... 101

4.8 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง..... 103

4.9 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามวุฒิการศึกษา..... 104

4.10 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน..... 105

4.11 การเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน..... 106

4.12 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล..... 107

4.13 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน..... 107

4.14 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน..... 108

4.15 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการส่งต่อนักเรียน..... 108

4.16 ข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ..... 109

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน..... 43
2.2 ขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล..... 44
2.3 กระบวนการในการคัดกรองนักเรียน..... 48
2.4 กระบวนการส่งต่อภายใน..... 63
2.5 กระบวนการส่งต่อภายนอก..... 65
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 84

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ถือเป็นกฎหมายหลักที่กำหนดทิศทางการศึกษาของไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา 6 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม รวมถึงการมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หรือเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข นอกจากนี้ มาตรา 22 ยังระบุว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก กระบวนการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและศักยภาพของตนเอง โดยคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ และการเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญต่อคนพิการ โดยมีข้อระบุ ไว้ในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 หมวดที่ 1 สิทธิและหน้าที่ทางการ ศึกษา มาตราที่ 5 คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้ 1) ได้รับการศึกษาโดยที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการจนตลอดชีวิตพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความ ช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดย คำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น 3) ได้รับการศึกษา ที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทาง การศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2551, หน้า 3)

ในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2555, หน้า 2-3) พบว่าโรงเรียนประสบปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะในด้านการดูแลนักเรียน ซึ่งยังขาดรูปแบบการดูแลที่ชัดเจน เนื่องจากนักเรียนกลุ่มนี้ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในเรื่องการฟื้นฟูสภาพจิตใจและการให้ความรักความอบอุ่น นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านบุคลากรที่ขาดความรู้และทักษะในด้านจิตวิทยา รวมถึงครูพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ในด้านการจัดการศึกษา นักเรียนยังขาดความพร้อมในการเรียนรู้ เนื่องจากผลกระทบทางด้านจิตใจและสภาพร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวย

ส่วนในด้านการส่งต่อ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมอย่างเพียงพอในการศึกษาต่อหรือเข้าทำงานในสถานประกอบการเอกชน

จากรายงานผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ในปี 2565 ซึ่งเป็นโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน และมาจากครอบครัวที่แตกแยก เช่น พ่อแม่หย่าร้าง หรือพ่อแม่เสียชีวิต ทำให้ต้องอาศัยอยู่กับปู่ย่าตายาย บ้านพักเด็กประจำจังหวัด หรือญาติพี่น้อง ส่งผลให้ขาดการดูแลเอาใจใส่และความอบอุ่น นอกจากนี้ยังมีปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การพูดจาที่ก้าวร้าว และการใช้สารเสพติด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นโรงเรียนประจำที่มีนักเรียนอยู่รวมกันจำนวนมาก จึงเกิดปัญหาหลายอย่าง เช่น การพนัน การทะเลาะวิวาท ปัญหาด้านความรัก และการใช้สารเสพติด เนื่องจากนักเรียนมีความแตกต่างกันในเรื่องวัยและสภาพชีวิต โรงเรียนจึงมีบทบาทในการดูแลนักเรียนแทนผู้ปกครอง โดยมอบความอบอุ่นให้กับนักเรียนเป็นกรณีพิเศษ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรีได้ดำเนินงานตามระบบที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารียา ก่อกุศล (2563) ที่ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประจำ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี พบว่าปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ

โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 23 คน และมีครูผู้สอนพร้อมบุคลากรทั้งหมด 379 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 397 คน ในสังกัดมีโรงเรียนทั้งหมด 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27 จังหวัดหนองคาย, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 จังหวัดขอนแก่น, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 52 จังหวัดเลย, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 53 จังหวัดสกลนคร และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 63 จังหวัดร้อยเอ็ด

จากข้อมูลและความสำคัญที่ได้กล่าวถึง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม รวมถึงมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้

ความรู้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา คิดเป็น ทำเป็น และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

บุคลากรที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนการศึกสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 397 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 196 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970) โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก

1.4.2 ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 35) ประกอบด้วย

5 ด้าน คือ 1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. ด้านการคัดกรองนักเรียน 3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

1.4.3 ด้านพื้นที่

โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ คือ โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสรูปแบบกินนอน อยู่ประจำ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27 จังหวัดหนองคาย โรงเรินราชประชานุเคราะห์ 50 จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 52 จังหวัดเลย โรงเรินราชประชานุเคราะห์ 53 จังหวัดสกลนคร และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 63 จังหวัดร้อยเอ็ด

1.4.4 ด้านระยะเวลา

ปีการศึกษา 2566

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงสภาพการบริหารงานระบบดูช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.5.3 ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูช่วยเหลือนักรเรียนโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.5.4 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้กำหนดนโยบายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ อย่างมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์โดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ร่วมกัน

1.6.2 การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุมกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และรอดพ้นจากวิกฤทั้งปวง

1.6.3 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักของกระทรวงศึกษาธิการ 5 ขั้นตอนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 3

1.6.4 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นให้การคุ้มครอง ป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน มีแบบแผนและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อ

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง กระบวนการในการกำหนดนโยบายและวางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล พร้อมทั้งมีการปรับปรุงพัฒนาระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับระบบการดูแลนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการให้ข้อมูลกับสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ สถานศึกษาจะต้องจัดทำข้อมูลนักเรียนในรูปแบบรายบุคคล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้รู้จักนักเรียนแต่ละคนอย่างครบถ้วน การสรุปข้อมูลการรู้จักนักเรียนในระดับบุคคลต้องทำให้ครบทุกคน และการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนจะต้องเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ พฤติกรรม ครอบครัว และสังคม รวมถึงการรายงานข้อมูลการรู้จักนักเรียนในระดับบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ

2) การคัดกรองนักเรียน หมายถึง กระบวนการจัดทำแผนการดำเนินงานสำหรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยยึดตามหลักเกณฑ์ในคู่มือที่กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องมีการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน และใช้เกณฑ์เดียวกันในการดำเนินการ สถานศึกษาจะต้องจัดทำปฏิทินการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงการจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อค้นหาวิธีการที่เหมาะสมในการช่วยเหลือและดูแลนักเรียนให้ตรงกับปัญหาและความต้องการที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังต้องมีการกำหนดแนวทางและมอบหมายการช่วยเหลือแก่นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาอย่างเหมาะสม รวมถึงการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อส่งเสริมนักเรียนในกลุ่มปกติหรือกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษอย่างเหมาะสม การคัดกรองนักเรียนจะถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ พร้อมทั้งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และติดตามการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง กระบวนการวางแผนงานที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา รวมถึงการจัดทำปฏิทินกิจกรรมที่สนับสนุนตามนโยบายดังกล่าว การสำรวจ

ความต้องการของนักเรียนก่อนการจัดตั้งชมรมหรือกลุ่ม รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาตามกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการคัดกรองและสอดคล้องกับพฤติกรรมของพวกเขา การจัดประชุมผู้ปกครองในทุกภาคเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต และการจัดกิจกรรมเพื่อยกย่อง ชมเชย หรือมอบรางวัลแก่นักเรียนที่มีความประพฤติดีอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการกำกับติดตามและตรวจสอบการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียน โดยครูผู้สอนจะต้องรายงานผลทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนด้วย

4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม การดำเนินการนี้ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น และผู้ปกครอง เพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างอบอุ่นและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องมีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหา สถานศึกษาจะมอบหมายให้ครูประจำหอนอนทำการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ รวมถึงการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไขปัญหา หรือการชี้แนะนักเรียนให้ปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยพิจารณาเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักเรียนอย่างมีคุณภาพ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

5) การส่งต่อนักเรียน หมายถึง กระบวนการประชุมเพื่อปรึกษาและแก้ไขปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี โดยมีการส่งต่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้รับการดูแลและแก้ไขอย่างเหมาะสม การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาภายในสถานศึกษา จะรวมถึงการประสานงานกับครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา และนักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก เช่น นักจิตวิทยาจากหน่วยงานเขตพื้นที่สาธารณสุข หรือสถานพยาบาลใกล้เคียง รวมถึงสถานพินิจ การบันทึกผลการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกจะต้องเป็นระบบ เพื่อให้การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดระบบขั้นตอนการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกจะต้องมีความเป็นระเบียบ และมีการประเมินผลติดตามเพื่อทบทวนการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนที่ได้รับการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกจะได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง รวดเร็ว และปลอดภัย

1.6.5 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนทางการศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพเศษ จำนวน 5 โรงเรียน

1.6.6 โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส 10 ประเภท รูปแบบกินนอน อยู่ประจำ ประกอบไปด้วยโรงเรียนราชประนุเคราะห์และ

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ปัจจุบันมีทั้งหมด 52 โรงเรียนทั่วประเทศ โดยกรณีนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบไปด้วย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27 จังหวัดหนองคาย โรงเรินราชประชานุเคราะห์ 50 จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนราชประชานะเคราะห์ 52 จังหวัดเลย โรงเรินราชประชานุเคราะห์ 53 จังหวัดสกลนคร และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 63 จังหวัดร้อยเอ็ด

1.6.7 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 โรงเรียน

1.6.8 ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งครู ครูผู้ช่วย พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพเศษ จำนวน 5 โรงเรียน

1.6.9 ตำแหน่ง หมายถึง คุณลักษณะของงานหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ รวมทั้ง จำแนกเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้บริหาร (2) ครูผู้สอน/ครูประจำชั้น

1.6.10 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับตามระบบการศึกษาปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็น (1) ปริญญาตรี และ (2) สูงกว่าปริญญาตรี

1.6.11 ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง เวลาในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ รวมทั้งประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนอื่นด้วย และเวลาในการเป็นครูผู้สอนโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ หรือประสบการณ์ในการเป็นผู้ครูผู้สอนโรงเรียนอื่นด้วย จำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ต่ำกว่า 5 ปี 2) ระหว่าง 5–10 ปี 3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

คำว่า “การบริหาร” (Administration) ใช้ในความหมายกว้างๆ เช่น การบริหารราชการ อีกคำหนึ่งคือ “การจัดการ” (Management) ใช้แทนกันได้คำว่าการบริหารมีนักวิชาการทางการบริหาร หลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ โตวณะบุตร (2552, หน้า 6) การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมในทุกด้าน เช่น บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติพฤติกรรม และคุณธรรม โดยมุ่งหวังให้เกิดค่านิยมที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ผ่านกระบวนการที่ควบคุมสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งผลต่อบุคคล และใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลสามารถพัฒนาไปตามเป้าหมายของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2555, หน้า 1) การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมายเดียวหรือหลายเป้าหมาย โดยใช้กระบวนการที่มีระบบและจัดสรรทรัพยากร รวมถึงเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม

พะยอม วงศ์สารศรี (2551, หน้า 156) การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารนำศิลปะและกลยุทธ์มาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2555) การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีการใช้แรงจูงใจ (Influencing) ต่อกลุ่มนักเรียน เพื่อส่งเสริมการเติบโตและพัฒนาตนเองให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีครูในฐานะตัวแทน (Agent) เป็นกลุ่มคนที่ทำหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

วิโรจน์ สารรัตนะ (2557, หน้า 17-18) กล่าวถึง การบริหารถือเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยอิงตามหลักการสำคัญอย่างน้อย 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการทำให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Simon A. Herbert (2001, p. 3) การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่เกิดจากความร่วมมือของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งหรือหลายประการร่วมกัน

Bamard Chester (1972) การบริหาร คือ การทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน

Sergiovanni (2001) การบริหาร คือ กระบวนการร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่มีการร่วมมือจากบุคคลหลายคน โดยดำเนินการอย่างมีระบบและเป็นระเบียบ ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตกลงกันไว้ร่วมกัน

2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาเป็นสาขาวิชาที่มีความสำคัญและถือเป็นวิชาชีพที่มีระดับสูง โดยนักบริหารการศึกษาถือเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ การพัฒนาการบริหารการศึกษาเริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 ในสหรัฐอเมริกา และในปัจจุบันมีทฤษฎีหลายประการที่ถูกนำมาใช้ในการอธิบายและคาดการณ์ปรากฏการณ์ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยได้เสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจำนวน 6 ทฤษฎี ซึ่งจะถูกสรุปไว้ในงานวิจัยนี้ (ภารดี อนันต์นาวี, 2552, หน้า 46-50)

1. ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) หรือที่เรียกว่าทฤษฎีอุบัติการณ์ (Contingency Theory) ได้มีการพัฒนาแนวคิดจากการมองในเชิงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติจริง โดยแนวทางนี้เกิดขึ้นจากความจำเป็นของมนุษย์ในการเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเลือกวิธีการแก้ปัญหาทางการบริหารไม่มีวิธีใดที่ถือว่าดีที่สุด เนื่องจากแต่ละสถานการณ์จะกำหนดแนวทางที่เหมาะสมแตกต่างกันไป การบริหารจึงต้องพิจารณาบริบทในการตัดสินใจเป็นสำคัญ ดังนั้น การบริหารจึงมุ่งเน้นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับสภาพแวดล้อม และถือเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีระบบที่ทุกองค์ประกอบต้องมีการเชื่อมโยงกัน ในบางสถานการณ์อาจต้องมีการ

ตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ขณะที่ในบางกรณีก็อาจต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือคำนึงถึงหลักมนุษย์สัมพันธ์และแรงจูงใจ และในบางกรณีก็ต้องให้ความสำคัญกับเป้าหมายหรือผลผลิตขององค์กรเป็นหลัก โดยมีหลักการในการบริหารดังนี้

1.1 การบริหารจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์

1.2 ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์สถานการณ์ให้ดีที่สุด

1.3 ผสมผสานแนวคิดระหว่างระบบปิดและระบบเปิด และยอมรับหลักการของทฤษฎีทุกส่วนของระบบจะต้องสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน

1.4 สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ และเลือกรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม

1.5 ผู้บริหารต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคคลในหน่วยงานเป็นหลักมากกว่าที่จะแสวงหาวิธีการอันดีเลิศมาใช้ในการทำงาน

1.6 ผู้บริหารควรมีความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายที่มีอยู่ในหน่วยงาน เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล วิธีการทำงาน กระบวนการต่าง ๆ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร และความแตกต่างในเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กร เป็นต้น

2. ทฤษฎีระบบ (Systems Approach หรือ General Systems Theory) แนวคิดเชิงระบบได้รับการนำมาใช้ในการบริหารจัดการ เนื่องจากมีการมองเห็นว่ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร และองค์กรเองก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม ดังนั้นนักทฤษฎีด้านการบริหารจึงเริ่มให้ความสำคัญกับการศึกษาพฤติกรรมขององค์กร รวมถึงองค์ประกอบและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อกันในกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ องค์ประกอบหลักของทฤษฎีระบบประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และผลกระทบ (Impact) โดยทฤษฎีระบบจะช่วยให้กระบวนการต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้การบริหารสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทฤษฎีระบบสังคม (Social Systems Theory) เป็นแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมภายในองค์กร โดยทฤษฎีนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 มิติหลัก ได้แก่ มิติด้านสถาบัน (Nomothetic Dimension) และมิติด้านบุคลากร (Idiographic Dimension) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านสถาบันมิติ ประกอบด้วย

3.1.1 สถาบัน (Institution) หมายถึง หน่วยงานหรือองค์กรที่มีวัฒนธรรม (Culture) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่แสดงถึงลักษณะและค่านิยมของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ

3.1.2 บทบาทตามหน้าที่ (Role) สถาบันจะกำหนดบทบาท หน้าที่ และตำแหน่งต่าง ๆ ที่บุคคลต้องปฏิบัติ โดยมีการกำหนดกฎและหลักการอย่างเป็นทางการ รวมถึงธรรมเนียมปฏิบัติที่ชัดเจน

3.1.3 ความคาดหวังจากสถาบันหรือบุคคลภายนอก (Expectations) หมายถึง ความคาดหวังที่สถาบันหรือบุคคลภายนอกมีต่อการทำงานของสถาบันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น โรงเรียนมีความคาดหวังในการผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพและมีความสามารถดีเยี่ยม

3.2 ด้านบุคลามิติ ประกอบด้วย

3.2.1 บุคลากรแต่ละคนที่ทำงานในสถาบัน เช่น โรงเรียน จะประกอบไปด้วย นักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน คนงาน และภารโรง ซึ่งแต่ละกลุ่มมีวัฒนธรรมย่อยที่แตกต่างจากวัฒนธรรมโดยรวมของสถาบันนั้น ๆ

3.2.2 บุคลิกภาพ (Personality) หมายถึง ความสามารถ ความรู้ ความถนัด ทัศนคติ อารมณ์ และแนวคิดของแต่ละบุคคลที่เข้ามาทำงานในสถาบัน ซึ่งมักจะแตกต่างและหลากหลายกันไป นอกจากนี้ ธรรมเนียมและวัฒนธรรมของแต่ละบุคคลยังมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพเหล่านี้อีกด้วย

3.2.3 ความต้องการส่วนบุคคล (Need-Dispositions) ของแต่ละคนในสถาบันมีความหลากหลาย บางคนทำงานเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพ บางคนแสวงหาการยอมรับจากผู้อื่น บางคนต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย ขณะที่บางคนทำงานด้วยความรักในสิ่งที่ทำ นอกจากนี้ยังมีผู้ที่มุ่งหวังเกียรติยศ ชื่อเสียง และความก้าวหน้าในอาชีพอีกด้วย

4. ทฤษฎีการจูงใจในการทำงานของมาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human and Motivation) โดยอับราฮัม เอช. มาสโลว์ ได้เสนอทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจและได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 3 ข้อ ดังนี้

4.1 มนุษย์มีความต้องการที่ไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งจะมีอยู่ตลอดเวลา เมื่อความต้องการหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการใหม่จะเกิดขึ้นแทนที่ กระบวนการนี้จะดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ตั้งแต่เกิดจนถึงวันสุดท้ายของชีวิต

4.2 ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมอีกต่อไป ในขณะที่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะเป็นแรงจูงใจหลักของพฤติกรรมต่าง ๆ

4.3 ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นตามความสำคัญ โดยเมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในระดับที่สูงกว่าจะเริ่มเรียกร้องให้มีการตอบสนองในทันที

5. ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ซึ่ง Douglas McGregor ได้เสนอสมมติฐานดังนี้

5.1 ทฤษฎี X มีสมมติฐานว่า

5.1.1 ธรรมชาติของมนุษย์โดยทั่วไปไม่ชอบทำงาน พยายามเลี่ยงงานเมื่อมีโอกาส

5.1.2 มนุษย์มีนิสัยเกียจคร้าน ต้องใช้วิธีการข่มขู่ ควบคุม สั่งการ หรือบังคับจึงจะส่งผลให้ทำงานตามจุดประสงค์ขององค์กรให้สำเร็จ

5.1.3 มนุษย์ชอบทำงานตามคำสั่ง ต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ แต่ต้องการ ความมั่นคง อบอุ่น และปลอดภัยมากกว่าสิ่งอื่น

5.2 ทฤษฎี Y มีสมมติฐานว่า

5.2.1 การที่ร่างกายและจิตใจได้พยายามทำงานนั้น เป็นการตอบสนองความพอใจอย่างหนึ่งเช่นเดียวกับการเล่นและพักผ่อน

5.2.2 มนุษย์ชอบนำตนเอง ควบคุมตนเอง เพื่อดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบให้บรรลุจุดประสงค์ ดังนั้นการบังคับ ควบคุม ข่มขู่ ลงโทษ จึงไม่ใช่วิธีการที่จะทำให้มนุษย์ดำเนินงานจนบรรลุจุดประสงค์ขององค์กร

5.2.3 มนุษย์ผูกพันตนเองกับงานองค์กร ก็เพื่อหวังรางวัลหรือสิ่งตอบแทน เมื่อองค์กร ประสบความสำเร็จ

5.2.4 เมื่อสถานการณ์เหมาะสม มนุษย์โดยทั่วไปจะเกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านการยอมรับ ความรับผิดชอบ และแสวงหาความรับผิดชอบควบคู่กันไปด้วย

5.2.5 มนุษย์ทั้งหลายย่อมมีคุณสมบัติที่ดีกระจายอยู่ทั่วไปทุกคน มีความฉลาดเฉลียว และว่องไว มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ขององค์กร

5.2.6 สถานการณ์ของการดำรงชีวิตในระบบอุตสาหกรรมยุคใหม่ มนุษย์ยังไม่มีโอกาส ใช้สติปัญญาได้เต็มที่

6. ทฤษฎี Z ทฤษฎีนี้รวมเอาหลักการของทฤษฎี X, Y เข้าด้วยกัน แนวความคิด คือ องค์กรต้องมีหลักเกณฑ์ที่ควบคุมมนุษย์ แต่มนุษย์ก็รักความเป็นอิสระและมีความต้องการ หน้าที่ของผู้บริหารจึงต้องปรับเป้าหมายขององค์การให้สอดคล้องกับเป้าหมายของบุคคลในองค์การ

6.1 องค์ประกอบที่สำคัญของทฤษฎี Z มี 4 ประการ คือ

6.1.1 การทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุผล

6.1.2 การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.3 การให้ความไว้วางใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

6.1.4 การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

6.2 หลักการสำคัญของทฤษฎี Z มี 3 ประการ คือ

6.2.1 คนในองค์กรต้องซื่อสัตย์ต่อกัน

6.2.2 คนในองค์กรต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

6.2.3 คนในองค์กรต้องมีความใกล้ชิดเป็นกันเอง

สรุปได้ว่า การบริหารคือกระบวนการที่มุ่งเน้นการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยอิงจากหน้าที่หลักทางการบริหาร 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การมอบหมายความรับผิดชอบ การสร้างแรงจูงใจ และการติดตามผล ผู้บริหารควรพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่

เกี่ยวข้องกับการบริหาร เช่น หน้าที่ทางการบริหารและหลักเกณฑ์ที่ยังคงใช้ในปัจจุบัน นอกจากนี้ การให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อองค์กรเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการมีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาเป็นกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนในทุกด้าน เช่น ความสามารถ ทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม และคุณธรรม ทั้งในด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เป้าหมายคือการสร้างบุคคลที่เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพในสังคม โดยใช้กระบวนการที่มีทั้งระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผนในการดำเนินงาน

ความหมายของการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา สามารถแยกออกเป็นสองส่วน คือ "การบริหาร" และ "การศึกษา" โดยคำว่า "การบริหาร" มีความหมายที่หลากหลาย ซึ่งมีทั้งความหมายที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันไปตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายไว้ ดังนี้

พะยอม วงศ์สารศรี (2544) การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารนำศิลปะและกลยุทธ์มาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2545) การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีการใช้แรงจูงใจ (Influencing) ต่อกลุ่มนักเรียน เพื่อส่งเสริมการเติบโตและพัฒนาตนเองให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีครูซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทน (Agent) ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2551, หน้า 11) การบริหารการศึกษา เป็นกิจกรรมที่มีการร่วมมือจากบุคคลหลายคนเพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างค่านิยมที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ผ่านกระบวนการที่ควบคุมสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเองตามเป้าหมายของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 43) การบริหารเป็นศิลปะในการกระตุ้นและจัดการให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปจนประสบผลสำเร็จ ซึ่งหมายความว่าผู้บริหารไม่ใช่ผู้ที่ลงมือทำเอง แต่ใช้ทักษะในการสร้างแรงจูงใจและแนวทางให้กับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถทำงานจนบรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือเป้าหมายที่ผู้บริหารได้กำหนดไว้แล้ว

ภาวิดา ธาราศรีวิสุทธิ และวิบูลย์ โตวณะบุตร (2552, หน้า 6) การบริหารการศึกษาเป็นกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันเพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมในทุกด้าน เช่น บุคลิกภาพ ความรู้

ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม และคุณธรรม โดยมุ่งหวังให้เกิดค่านิยมที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ผ่านกระบวนการที่ควบคุมสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งผลต่อบุคคล รวมถึงการใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลสามารถพัฒนาไปตามเป้าหมายของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จรุณี เก้าเอี้ยน (2556, หน้า 5) การบริหารการศึกษา เป็นกิจกรรมที่มีการร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมถึงประชาชนในทุกด้าน เช่น ความสามารถ ทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม และคุณธรรม ทั้งในมิติของสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลเหล่านี้เติบโตเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในสังคม โดยกระบวนการที่ใช้ในการบริหารสามารถเป็นได้ทั้งแบบแผนและไม่เป็นแบบแผน

Peter F Drucker (1954, p. 243, อ้างถึงใน สุภาพ อัยยะ 2552, หน้า 36) คือ ศิลปะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการร่วมมือระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การบริหารจัดการสามารถมองได้ว่าเป็นศิลปะในการทำให้สิ่งต่างๆ เกิดขึ้นจนประสบผลสำเร็จ โดยผู้บริหารไม่ใช่ผู้ที่ลงมือทำเอง แต่เป็นผู้ที่ใช้ศิลปะในการกระตุ้นและชี้นำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนบรรลุเป้าหมายที่ผู้บริหารได้เลือกไว้แล้ว

Simon (2001, p. 5) การบริหาร คือ กระบวนการร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

Sergiovanni (2001, pp. 2-9) การบริหาร คือ การทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน

Barnard (1968, p. 243, อ้างถึงใน สุภาพ อัยยะ, 2552, หน้า 36) การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน โดยใช้กระบวนการที่มีระบบและจัดสรรทรัพยากร รวมถึงเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

ดังนั้น สรุปได้ว่าการบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยมีบุคคลหลายคนร่วมมือกันเพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมในทุกด้าน เช่น บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้เกิดค่านิยมที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม กระบวนการนี้จะใช้การควบคุมสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร รวมถึงเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลสามารถพัฒนาไปตามเป้าหมายของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการบริหารการศึกษา

กระบวนการบริหารในแต่ละองค์กรมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับวิธีการที่แต่ละองค์กรเลือกใช้ในการจัดการทรัพยากรภายใน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบรรลุ

วัตถุประสงค์สูงสุดที่องค์กรตั้งไว้ นักบริหารมีมุมมองเกี่ยวกับกระบวนการบริหารดังนี้ (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 112)

1. กระบวนการบริหารตามแนวคิดของอองรีฟาโยล (Henry Fayol) กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชา (Commanding) การประสานงาน (Communicating) และการควบคุม งาน (Controlling)

2. ระบวนการบริหารตามแนวคิดของลูเทอร์ เอช. กูลิค และลินแดลล์ เออร์วิค (Gulick, Luther and Lyndall Urwick, 1973) ได้รับการพัฒนาต่อจากแนวคิดของฟาโยล โดยทั้งสองท่านได้สังเกตเห็นว่ากระบวนการบริหารที่มีอยู่ยังไม่สมบูรณ์ จึงได้เพิ่มจำนวนขั้นตอนจาก 5 ขั้นตอนเป็น 7 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

3. กระบวนการบริหารตามแนวคิดของฮาโรลด์ คูนต์ และซีริลล์ โอดอลเนลล์ (Koontz Harold D. and Cyril O'Donnell, 1972) ได้กำหนดขั้นตอนการบริหารไว้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การอำนวยการ (Directing) และการควบคุมงาน (Controlling)

กระบวนการบริหารตามแนวคิดของเอ็ดเวิร์ด เดมิง (Edward Deming) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การวางแผนเพื่อแก้ปัญหา (Plan) การดำเนินการแก้ปัญหา (Do) การตรวจสอบผลหลังจากการแก้ปัญหาเพื่อดูว่าสถานการณ์ของปัญหาลดลงถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ (Check) และการปรับปรุงแผนใหม่พร้อมทั้งดำเนินการตามแผนที่ปรับปรุงแล้วและตรวจสอบผลของแผนใหม่ (Action)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพ นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหาร ซึ่งการบริหารจัดการนั้น ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

จากหลักการบริหารทั่วไป 14 ข้อของ Fayol ได้ถูกนำมาปรับปรุงและพัฒนาโดย Luther Gulick จนเป็นที่รู้จักในชื่อย่อว่า "POSDCoRB" ซึ่งกลายเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการองค์กรในช่วงเริ่มต้นของศาสตร์การบริหาร โดยแต่ละตัวอักษรในตัวย่อนี้มีความหมายเฉพาะตัว (ภาวิดา ธาราศรีวิสุทธิ และวิบูลย์ โตวณะบุตร, 2552, หน้า 6)

P – Planning หมายถึง การวางแผน

O – Organizing หมายถึง การจัดองค์การ

S – Staffing หมายถึง การจัดคนเข้าทำงาน

D – Directing หมายถึง การสั่งการ

Co – Coordinating หมายถึง ความร่วมมือ

R – Reportingหมายถึงการรายงาน

B – Budgeting หมายถึง งบประมาณ

สรุปได้ ว่าการบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันของบุคคลหลายคน โดยมีการดำเนินการอย่างมีระบบและเป็นระเบียบ โดยมีการกำหนดกฎเกณฑ์และการประสานความร่วมมือภายในองค์กร การใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดร่วมกัน การดำเนินงานนี้จึงต้องมีการจัดการอย่างมีระบบและใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรในการบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2.1 ความเป็นมาของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 1) ได้มีการกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดมีหน้าที่ในการพัฒนาระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน โดยส่งเสริมให้ครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานของระบบนี้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังได้กำหนดมาตรการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพนักเรียน โดยมุ่งเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมถึงการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีคุณภาพ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา พร้อมทั้งส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้พวกเขาสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามที่สังคมคาดหวัง ผ่านกระบวนการศึกษาในสถานศึกษา การเรียนรู้ และวิถีชีวิตในสังคม

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนชัดเจนในการสนับสนุนและดูแลนักเรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งมีหลักฐานการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาจะเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานนี้ โดยมีการมีส่วนร่วมจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนี้เป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสุขภาพจิต เพื่อสร้างรากฐานในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยมีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 3)

1. เปลี่ยนแปลงบทบาทและทัศนคติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เพื่อส่งเสริมและดูแลการพัฒนานักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

2. จัดตั้งระบบที่ทำให้มั่นใจว่านักเรียนทุกคนจะมีครูหรืออาจารย์อย่างน้อยหนึ่งคนที่คอยดูแลและให้ความช่วยเหลือในทุกข์สุขอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

3. ส่งเสริมให้ครูและอาจารย์สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้าน โรงเรียน และชุมชนสามารถเชื่อมโยงและร่วมมือกันเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ดูแล และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนและเยาวชนในรูปแบบที่เป็นสหวิทยาการ โดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะประสบความสำเร็จได้ ผู้ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานต้องมีความเชื่อมั่นในแนวทางนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 3)

4.1 นักเรียนทุกคนต้องการความรัก ความเข้าใจ การให้อภัย และโอกาสในการเติบโต พวกเขาต้องการเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุขในชีวิต

4.2 นักเรียนทุกคน มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต เพียงแต่ต้องใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกันออกไป

4.3 ความสำเร็จของงานนั้นต้องการความร่วมมือจากทุกคนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ รวมถึงคุณธรรมจริยธรรม และการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขตามที่สังคมต้องการ การดำเนินการเชิงรุกในการป้องกัน แก้ไข และพัฒนาเด็กจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถเผชิญและเอาชนะภัยคุกคามที่อาจมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นในอนาคต

4.3.1 นโยบายของรัฐบาลมุ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ ซึ่งจะเปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนมีสิทธิ์ในการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน และสามารถใช้ความรู้ในการสร้างงานและสร้างรายได้ เพื่อช่วยให้ประเทศสามารถฟื้นตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการ “การศึกษา สร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน” (ทักษิณ ชินวัตร, 2544, หน้า 20)

4.3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545, หน้า 5 - 7) กำหนดให้การจัดการศึกษามีเป้าหมายในการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้าน ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม โดยต้องมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) นอกจากนี้ การจัดการศึกษายังต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

โดยผู้เรียนจะต้องเป็นศูนย์กลางของกระบวนการศึกษา ซึ่งต้องมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ (มาตรา 22)

4.3.3. กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 5) ได้กำหนดเป้าหมายในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่ดี มีปัญญา มีความเป็นไทย และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข โดยมุ่งหวังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และมีคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงค่านิยมที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการมีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดีอีกด้วย

4.3.4. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556, หน้า 65) ได้ระบุถึงจรรยาบรรณในวิชาชีพครู ซึ่งกำหนดให้ครูต้องมีความรักและเมตตาต่อศิษย์ โดยต้องให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ของศิษย์อย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ครูยังมีหน้าที่ในการอบรม สั่งสอน และฝึกฝนศิษย์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และนิสัยที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ศิษย์อย่างเต็มที่ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

4.3.5. การพัฒนาของนักเรียนและความต้องการของพวกเขาได้รับอิทธิพลจากความก้าวหน้าของสังคมโลกและกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งส่งผลให้เกิดวิกฤติทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เด็กๆ ต้องเผชิญกับการแข่งขันในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวที่ไม่ทันต่อสถานการณ์ ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน และกลายเป็นปัญหาที่สังคมต้องร่วมกันแก้ไข

4.3.6. ความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนเกิดจากความเชื่อว่า ครูเปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สองของเด็ก ๆ เนื่องจากสภาพความยากลำบากในการทำงาน ทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถดูแลบุตรหลานได้อย่างเต็มที่ จึงฝากความหวังไว้กับครูและระบบการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งความรู้ที่สามารถอบรมสั่งสอนและพัฒนาบุตรหลานให้เติบโตเป็นคนดีและมีคุณภาพในสังคมได้

2.2.2 ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 4) ได้มีการกำหนดความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนหมายถึงการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหา เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่แข็งแกร่ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีทักษะในการดำรงชีวิตเพื่อรับมือกับวิกฤตต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหมายถึงกระบวนการดูแลนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน สอดคล้องกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยอิงจากศักยภาพและความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู รวมถึงการประสานงานระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

กรมสุขภาพจิต (2551) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมและปลอดภัยจากสารเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า ก) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหมายถึงเครื่องมือที่ช่วยให้สถานศึกษา สามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างมีระเบียบ โดยการรวมพลังจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเพื่อนนักเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใกล้ชิดและเข้าใจเพื่อนร่วมชั้นได้ดีที่สุด หากนักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีน้ำใจในการช่วยเหลือกัน และได้รับการพัฒนาความรู้ด้านจิตวิทยาเพื่อให้คำปรึกษาเบื้องต้น จะกลายเป็นพลังสำคัญในการป้องกันและลดความเสี่ยงจากปัญหาที่นักเรียนต้องเผชิญอยู่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 12) ระบบการดูแลและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นกระบวนการที่ถูกออกแบบและจัดการอย่างมีระเบียบ เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม โดยมีขั้นตอนที่ชัดเจนและมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ การทำงานในระบบนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน นอกจากนี้ยังมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานและคุณภาพ พร้อมทั้งมีหลักฐานการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส

กระทรวงศึกษาธิการ (2559) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนถูกกำหนดให้เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนในการดูแลและสนับสนุนนักเรียน โดยมีความสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการในโรงเรียน ซึ่งอิงจากศักยภาพและความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และฝ่ายปกครอง นอกจากนี้ยังมีการประสานงานระหว่างครอบครัว โรงเรียน และหน่วยงานสาธารณสุข เพื่อจัดการกับปัญหาวัยรุ่นที่สำคัญและเร่งด่วนอย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่ได้กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่งรวมถึงการส่งเสริม การป้องกัน การแก้ไขปัญหา และการพัฒนา เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่แข็งแกร่ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีทักษะในการดำรงชีวิต รวมถึงสามารถรับมือกับวิกฤตต่าง ๆ ได้ โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน และมีหลักฐานการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้

วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 9-10) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการกำหนดกระบวนการ วิธีการ และเครื่องมือที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ซึ่งสามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจน

2. เพื่อกระตุ้นให้ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน รวมถึงหน่วยงานและองค์กรภายนอก มีส่วนร่วมในการดูแลและสนับสนุนการช่วยเหลือนักเรียน

3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการสนับสนุนและพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตนเอง ให้เติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 13) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการดำเนินงานที่ชัดเจน มีหลักฐานการปฏิบัติงานที่สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

2. เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพ

ตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งเป้าหมายในการพัฒนาระบบการดูแลและสนับสนุนนักเรียน โดยมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนด พร้อมทั้งมีการบันทึกข้อมูลที่สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้อย่างชัดเจน

หลักการและกระบวนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2551) กล่าวถึงหลักการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. ทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต โดยแต่ละคนจะใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกันไป เนื่องจากความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล ดังนั้น การให้ความสำคัญกับนักเรียนในการพัฒนาเพื่อดูแลและช่วยเหลือในด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง

2. ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิดร่วมทำของทุกคนที่มีส่วน เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกระดับ ผู้ปกครอง หรือชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 4-5) ได้กำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาโดยมีหลักการ ดังนี้

1. การบริหารเชิงระบบคือการดำเนินการเพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการบริหารคุณภาพตามแนวคิดของเดมมิ่ง (PDCA) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1.1 การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญในการพัฒนาระบบ โดยจำเป็นต้องกำหนดกระบวนการทำงานที่ชัดเจน ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะต้องมีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน และมีการบันทึกข้อมูลการทำงานอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลจากบันทึกเหล่านี้จะช่วยในการตรวจสอบและประเมินผลการทำงานของตนเอง รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้อื่นสามารถตรวจสอบได้ด้วย นอกจากนี้ข้อมูลเหล่านี้ยังสะท้อนถึงคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของระบบย่อย ซึ่งมีผลต่อคุณภาพโดยรวมของโรงเรียนทั้งหมดอีกด้วย

1.2 การดำเนินงาน (Doing) หมายถึงการทำงานร่วมกันของทุกคน โดยอิงจากกระบวนการ วิธีการ และการบันทึก ข้อมูลจากบุคคลภายในองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในระบบย่อยต่างๆ จะต้องดำเนินการและบันทึกอย่างต่อเนื่องและทันสมัยอยู่เสมอ

1.3 การตรวจสอบและประเมินผล (Checking) คือกระบวนการที่บุคคลหรือทีมย่อยในโรงเรียนร่วมกันทำการประเมินตนเองหรือสลับกันประเมิน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 การปรับปรุงและพัฒนา (Action) คือการใช้ผลการประเมินเพื่อนำไปสู่การแก้ไขและพัฒนา ซึ่งอาจรวมถึงการปรับปรุงกระบวนการ วิธีการ ปัจจัยต่าง ๆ หรือการบันทึกข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จนกระทั่งระบบคุณภาพหรือวงจรคุณภาพกลายเป็นวัฒนธรรมการทำงานที่ยั่งยืนขององค์กร

2. การทำงานเป็นทีม เป็นการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษานั้น โดยกระบวน การกลุ่มของผู้เกี่ยวข้อง มีการกระทำเป็นทีมจะทำตามลำพังไม่ได้ ดังนั้นจึงแบ่งทีมดำเนินการ ดังนี้

2.1 ทีมผู้นำประกอบด้วยคณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน รวมถึงการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อควบคุม กำกับ ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมุ่งเสริมสร้างพลังร่วมเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 ทีมสนับสนุน เป็นทีมหลักในการสนับสนุนด้านวิชาการและอื่นๆ ให้เกิดการสร้างระบบ คุณภาพขึ้น ทีมสนับสนุนจะเป็นใครขึ้นกับการพัฒนาระบบว่ามีจุดเน้นที่ระบบใด เช่น ทีมระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้าทีม คือ รองผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ทีมทำ เป็นทีมที่สมาชิกรับผิดชอบการทำงานโดยตรง เช่น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ทีมระดับชั้น ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพ กิจกรรมต่างๆ ให้มีคุณภาพ

3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นวิธีการที่ช่วยให้เราเข้าใจจุดอ่อนในการดำเนินงานของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้ง

ภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน โดยมีบรรยากาศการทำงานที่เป็นกันเอง ไม่ใช่การสั่งการหรือบังคับ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละส่วนรู้สึกดีและไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา

4. การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนางาน ซึ่งช่วยส่งเสริม สนับสนุน และให้ข้อมูลย้อนกลับที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงงานในอนาคต สำหรับการดำเนินงานในระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถบรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ควรดำเนินการตามระบบที่กำหนดไว้

ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการบริหารจัดการคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์นั้น คุณภาพการศึกษาจะส่งผลต่อความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะในด้านสติปัญญา นอกจากนี้ระบบนี้ยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ครบถ้วน จึงมีความสำคัญต่อหลายด้าน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544, หน้า 20-24) ได้มีการกำหนดความสำคัญของระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน เพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้น โดยได้ดำเนินการสร้างระบบที่มุ่งเน้นการส่งเสริมด้านบวกของนักเรียน และป้องกันไม่ให้ปัญหาลุกลาม โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยง นอกจากนี้ยังสามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้อย่างมีระบบและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพและมาตรฐานของการทำงาน ดังนั้น การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งหวังให้ทั้งนักเรียน บุคลากร และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน รวมถึงกระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 3) ได้มีการเน้นย้ำถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งยังถือเป็นเรื่องใหม่และยังขาดผลงานวิจัยในด้านนี้ การมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ และระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันไปในกลุ่มผู้ปกครองและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 1) ได้มีการเน้นย้ำถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือในการดำเนินงานที่ชัดเจน ครูประจำ

ชั้นหรือครูที่ปรึกษาจะเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการนี้ โดยมีการมีส่วนร่วมจากบุคลากรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน เป็นต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงได้กำหนดนโยบายสำคัญให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งจัดตั้งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยนักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือ และปกป้องอย่างรอบด้าน ด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสม และทันเวลา รวมถึงการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อให้พวกเขาเป็นคนดี มีความสุข และปลอดภัยในสังคมปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 13) ได้กล่าวถึง ประโยชน์และคุณค่า ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และตรงตามสภาพปัญหา

2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น

3. นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งจะเป็น รากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรมจริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ)

4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข จะได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน

5. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจังด้วยความเสียสละ เอาใจใส่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 1) ได้มีการกำหนดความสำคัญของระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ว่าเป็นการพัฒนานักเรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม รวมถึงการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังนั้น การสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งและการมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับระบบการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

กรมสุขภาพจิต (2544, หน้า 3) กล่าวถึง การมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้กระบวนการทำงานมีความเป็นระบบและชัดเจน โดยต้องมีการประสานงานร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน นอกจากนี้ยังต้องมีวิธีการ กิจกรรม และเครื่องมือที่มีคุณภาพในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้ระบบการดูแลนี้ประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงานที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ด้านจิตใจ คุณธรรม และจริยธรรม รวมถึงการมีชีวิตที่สงบสุข เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิด “เก่ง ดี และมีความสุข” บทบาทของครูในการ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความสำคัญและน่าภาคภูมิใจอย่างยิ่ง เพราะครูเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตวิญญาณในโรงเรียน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลกโดยรวม

จากที่ได้กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่าระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนอย่างละเอียด รวมถึงต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องและครอบคลุมในทุกด้าน เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาบูรณาการในการทำความเข้าใจนักเรียนแต่ละคนอย่างรอบด้าน นอกจากนี้ยังช่วยในการจัดกลุ่มและคัดกรองนักเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสมในอนาคต

2.2.3 ประโยชน์ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 4)

1. เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้

2. เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลและสนับสนุนในการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ในทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพของนักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ โดยระบบนี้จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง การทำงานเป็นทีม การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ และการชื่นชมผลงาน จะช่วยสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นรูปธรรม และนำไปสู่ประโยชน์ต่อนักเรียนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 8)

กรมสุขภาพจิต (2551) ประโยชน์และคุณค่าของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงสภาพปัญหา

2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น

3. นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งเป็นรากฐานใน การพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรม จริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ)

4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน

5. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงจังด้วยความเสียสละเอาใจใส่ นอกจากนั้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังส่งผลประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องดังนี้

ด้านผู้บริหาร

1. รู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้

2. ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนข้อ เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียน หลักสูตรและ คุณภาพการศึกษา

3. มีรูปแบบกระบวนการพัฒนาและการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม

ด้านโรงเรียน

1. มีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

2. ได้รับการยอมรับ การสนับสนุน และความร่วมมือจากชุมชน บุคลากร องค์กรที่เกี่ยวข้อง

3. มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร

ด้านประเทศชาติ

1. นักเรียนมีคุณภาพดี มีปัญญา และมีความสุข

2. ลดปัญหาที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชนทุกระดับ

3. ลดปัญหาที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่าง ๆ

4. ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ

ด้านเขตพื้นที่การศึกษา

1. พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนานักเรียน

2. พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล ประเมินผลและการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. มีระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งข้อมูลระดับบุคคล และระดับโรงเรียน เพื่อพัฒนางานต่อไป

ด้านผู้ปกครอง ชุมชน

1. ตระหนักงานในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน

2. เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน

3. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน

4. มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

ด้านครู

1. ตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน

3. มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา

4. มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

ด้านนักเรียน

1. ได้รับการดูแลช่วยเหลือพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่าง ทั่วถึง

2. ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ

3. ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว มีทักษะทางสังคมละอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

4. มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ครูและผู้ปกครอง

2.2.4 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 13)

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. สถานศึกษา
   - 3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
   - 3.2 ครู
   - 3.3 นักเรียน
   - 3.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
   - 3.5 บุคลากรอื่นๆ
4. ผู้ปกครองและชุมชน
   - 4.1 ผู้ปกครอง / เครือข่ายผู้ปกครอง
   - 4.2 ชุมชน
5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
   - 5.1 ภาครัฐ
   - 5.2 ภาคเอกชน
   - 5.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
   - 5.4 องค์กรอิสระ

2.2.5 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานกลางที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานและส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติ คือ สถานศึกษาสามารถ

ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 2.1 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่	แนวทางการดำเนินงาน
1. กำหนดนโยบายและหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายในการดำเนินงานดูแลและช่วยเหลือนักเรียน	1. กำหนดยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และจุดสำคัญในการดูแลและสนับสนุนนักเรียน 2. มอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน รวมถึงกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงกลาโหม
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษพัฒนาองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 4. สนับสนุนและช่วยเหลือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษและสถานศึกษาในการดำเนินงานดูแลนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	3. ขอเชิญประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม 4. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะในการดูแลและ
5. สนับสนุนให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษมีระบบติดตามและประเมินผล รวมถึงการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ	ช่วยเหลือนักเรียนผ่านวิธีการที่หลากหลาย 5. ส่งเสริมการบริหารงานการศึกษาพิเศษให้มีการศึกษา วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อพัฒนาการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 6. โปรดช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษและสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น 7. ดำเนินการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการให้บริการดูแลนักเรียนของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 14)

2.2.6 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนและส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนภายในสังกัด รวมทั้งการประสาน ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน จึงมีบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 2.2 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

บทบาทหน้าที่	แนวทางการดำเนินงาน
1. นำนโยบายด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติ 2. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3. สนับสนุนช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ 4. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1. พัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานเพื่อการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงการจัดการปัญหาพฤติกรรมในสถานศึกษา 2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายให้คำปรึกษาที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของนักเรียนและผู้ที่สนใจ 3. จัดทำแผนงานโครงการและกิจกรรมเพื่อดูแลและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน 4. การนิเทศและติดตามผลรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานเพื่อดูแลและช่วยเหลือนักเรียน
5. ติดตาม ประเมินผลและรายงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5. จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ รวมถึงเทคนิคและทักษะในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 6. จัดทำมาตรฐานระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา 7. ส่งเสริมให้สถานศึกษาได้ทำการศึกษา วิจัยและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อใช้ผลลัพธ์ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 8. สร้างเครือข่ายสำหรับการประสานงานและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการดูแลและช่วยเหลื

	อนักเรียน 9. ช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ 10. จัดกลุ่มสถานศึกษาให้เป็นเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพ โดยมีการช่วยเหลือและดูแลซึ่งกันและกัน จนสามารถดำเนินการระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 11. เป็นหน่วยงานกลางในการประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น - จัดประชุมสัมมนาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ร่วมกับสถานศึกษาให้รับรู้บทบาทการปฏิบัติงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน -ร่วมเป็นคณะทำงานคณะกรรมการ ดำเนินงาน 12. ชี้แจงและสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาโดยใช้วิธีการหลากหลาย เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือดังกล่าว

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 15 - 16)

2.2.7 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ที่จะทำให้การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของแต่ละบุคคลประกอบด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 17)

1. บทบาทหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา
2. บทบาทหน้าที่ครู
3. บทบาทหน้าที่นักเรียน
4. บทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. บทบาทหน้าที่บุคลากรอื่นๆ

2.2.8 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำสูงสุดในสถานศึกษาย่อยสามารถบริหารจัดการและให้ความสำคัญในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จจึงควร มีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 2.3 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่	แนวทางการดำเนินงาน
1. จัดตั้งระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2. การประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานและบุคคลภายนอก เช่น ผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง และองค์กรต่างๆ เช่น สาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาล และสถานีตำรวจ 3. ดูแล ควบคุม แนะนำ ติดตามผล ประเมินผล และสนับสนุนเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน	1. กำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน 2. สร้างความตระหนักให้กับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคน เพื่อให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน 3. กำหนดโครงสร้างการบริหารระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนให้สอดคล้องกับลักษณะของสถานศึกษา 4. ตั้งคณะกรรมการและกำหนดหลักเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มนักเรียน 5. ประชุมคณะกรรมการเพื่อกำหนดเกณฑ์ในการจำแนกกลุ่มนักเรียน 6. สนับสนุนให้ครูทุกคนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาทักษะในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
	7. ขอเชิญทุกท่านเข้าร่วมเป็นกรรมการและเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายในการสนับสนุนและช่วยเหลือนักเรียน 8. การประชุมเพื่อหารือและขอความร่วมมือ 9. จัดทำปฏิทินการดำเนินงาน 10. การดูแล กำกับ ติดตาม และประเมินผล 11.ชื่นชมและมอบรางวัล พร้อมทั้งเผยแพร่ผลงานการดำเนินงานในโอกาสต่างๆ

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 17

2.2.9 บทบาทหน้าที่ของครู

1. บทบาทหน้าที่ของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา

ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดและเป็นบุคลากรหลักในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 2.4 บทบาทหน้าที่ของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา

บทบาทหน้าที่	แนวทางการดำเนินงาน
1. รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. คัดกรอง จำแนกกลุ่มนักเรียน 3. จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนา เป็นรายบุคคล 4. จัดกิจกรรมป้อง แก้ไขและช่วยเหลือ 5. ส่งต่อนักเรียน 6. รายงานผล	1. ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคน พร้อมทั้งจัดเตรียมเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลนักเรียนแบบรายบุคคล 2. ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมโดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลและอัปเดตข้อมูลให้ทันสมัย 3. รวบรวมข้อมูลอย่างมีระเบียบและเป็นระบบ 3. เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ 4. วิเคราะห์ข้อมูล 5. ดำเนินการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด 6. สรุปผลการจำแนกนักเรียนเป็นกลุ่ม
	7. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม โดย 7.1 เยี่ยมบ้าน 7.2 จัดกิจกรรมโฮมรูม 7.3 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน 7.4 ประชุมผู้ปกครอง 7.5 จดหมายข่าว 8. จัดกิจกรรมพัฒนาที่เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียน 9. ให้คำปรึกษา 10. ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น 11. ร่วมมือกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา 12. ดำเนินการส่งต่อภายในไปยังบุคคลหรือฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง 13. รายงานผลระหว่างดำเนินการและเมื่อสิ้นสุด

หมายเหตุ : การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกขั้นตอน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรรายงานผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบปรับปรุงและพัฒนา

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 18 - 19)

ตารางที่ 2.5 บทบาทหน้าที่ของครูประจำวิชา/ครูทั่วไป

บทบาทหน้าที่	แนวทางการดำเนินงาน
ให้การดูแลและคำแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน	1. ศึกษา สังเกต ดูแล รวบรวมข้อมูล 2. ประสานงานกับครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาเพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน 3. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาในการพัฒนาผู้เรียน

หมายเหตุ : โรงเรียนใดไม่มีครูประจำวิชา ให้ครูที่ทำหน้าที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ครูประจำวิชา

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 20)

2.2.11 บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

ครูแนะแนวเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อการจัดระบบงานแนะแนวซึ่งมีความสัมพันธ์กับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 2.6 บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

บทบาทหน้าที่	แนวทางการดำเนินงาน
	1. ให้คำแนะนำและสนับสนุนแก่ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา 2. มอบความมั่นใจและกำลังใจให้กับเพื่อนร่วมงานในระหว่างการทำงาน 3. ให้คำปรึกษาที่ครอบคลุมในด้านการศึกษา อาชีพ ชีวิต และสังคม ทั้งในรูปแบบกลุ่มและแบบส่วนตัว 4. ศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี (Case Study)

	5. จัดเตรียมเครื่องมือเพื่อสนับสนุนระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 6. ให้คำแนะนำในการจัดทำข้อมูลนักเรียน โดยเชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกรณีที่นักเรียนมีการย้ายสถานศึกษา
	7. จัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน 8. ให้นักเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล 9. ให้คำปรึกษา 10. ให้ความช่วยเหลือ 11. ประสานความร่วมมือกับครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง 12. ส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เชี่ยวชาญภายนอก

หมายเหตุ : โรงเรียนใดที่ไม่มีครูแนะแนวให้ครูที่ทำหน้าที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 20 - 21)

2.2.12 บทบาทหน้าที่ของนักเรียน

นักเรียนมีบทบาทสำคัญในระบบการดูแลช่วยเหลือ ซึ่งทั้งเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนและเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ จึงมีบทบาท หน้าที่ และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 2.7 บทบาทหน้าที่ของนักเรียน

บทบาทหน้าที่	แนวทางการดำเนินงาน
มีบทบาทและหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินงานของระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน	1. ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการนักเรียน 2. ให้ความร่วมมือในการสอดส่องพฤติกรรมของนักเรียนในสถานศึกษา 3. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 4. สร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง 5. เข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา 6. ประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับบ้าน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 22)

2.2.13 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลที่ประกอบด้วยตัวแทนจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีส่วนในการพัฒนาการศึกษาจึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงานดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 23)

ตารางที่ 2.8 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่	แนวทางการดำเนินงาน
ให้การสนับสนุนด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลและสนับสนุนนักเรียน 2. เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมพัฒนา แก้ไขปัญหานักเรียน
	3. ติดต่อและประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาการแก้ไขปัญหา 4. จัดเตรียมความสะดวกในการประสานงานเมื่อสถานศึกษาต้องการการสนับสนุน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 23)

2.2.14 บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองและชุมชน

ผู้ปกครองและชุมชนเป็นบุคคลและกลุ่มบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนในพื้นที่มากที่สุดที่จะให้การเอาใจใส่ดูแลนักเรียนได้อย่างดี ซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง/ชมรม/สมาคมผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 23)

1. บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง / เครือข่ายผู้ปกครอง

ผู้ปกครอง/เครือข่ายผู้ปกครองเป็นบุคคลและคณะบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนจึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 2.9 บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง/เครือข่ายผู้ปกครอง

บทบาทหน้าที่	แนวทางการดำเนินงาน
1. การอบรมเพื่อดูแลและเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ชีวิตครอบครัวนั้น ควรมีความรัก ความเข้าใจ และการให้ความอบอุ่นแก่กันและกัน 2. สนับสนุนและร่วมมือกับสถานศึกษาในการวางแผนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีประโยชน์ในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียน 3. เป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือแนะแนวทางการใช้ชีวิตที่เหมาะสมแก่นักเรียน	1. สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับตัวอย่างที่ดี 2. สนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนมีความมั่นใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ตรงกับความสนใจและศักยภาพของตนเอง 3. ใช้หลักจิตวิทยาในการเลี้ยงดูบุตรหลาน 4. เข้าร่วมประชุมวางแผนหาแนวทางการดำเนินงาน 5. เพื่อให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียน 6. ให้คำปรึกษา แนะนำที่ดีแก่นักเรียน 7. เสนอแนะแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีให้นักเรียน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 23-24)

2.2.15 บทบาทหน้าที่ของชุมชน

ชุมชนเป็นสังคมที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมและพฤติกรรมของเด็กบุคคลทุกคนในชุมชนล้วนมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองในแนวทางที่เหมาะสม จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 24)

ตารางที่ 2.10 บทบาทหน้าที่ของชุมชน

บทบาทหน้าที่	แนวทางการดำเนินงาน
สนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1. จัดสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เอื้อต่อการ พัฒนานักเรียน 2. ช่วยสอดส่องดูแลนักเรียน 3. เป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ นักเรียน
	4. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 5. ให้ข้อมูลข่าวสารพฤติกรรมของนักเรียนกับสถานศึกษา 6. เข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 24)

2.2.16 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วยบุคคลและองค์กรต่าง ๆ จากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอิสระ ซึ่งทั้งหมดนี้มีความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานดูแลนักเรียนให้มีคุณภาพ ดังนั้นจึงควรกำหนดบทบาท หน้าที่ และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 25)

1. ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กวัยต่างๆ

2. สอดส่องดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ทั้งด้านความปลอดภัยและการแก้ไขปัญหาพฤติกรรม

3. ร่วมมือกับสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

4. เป็นแหล่งการเรียนรู้และฝึกงาน และเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักเรียนตามความรู้ความสามารถ ความสนใจและความถนัด

5. ติดตามผลสะท้อนปัญหาและแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน

6. ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจ

7. ให้การสนับสนุนและเป็นเครือข่ายในการพัฒนา และขยายผลการดำเนินงานตลอดจนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและบรรลุผลสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคมอย่างยิ่ง เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความชัดเจนและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีคุณภาพ การประสานงานและการสร้างความร่วมมือในการดูแลนักเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควร

ทำงานร่วมกับทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น กรมสุขภาพจิต ศูนย์อนามัยเขต สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ โรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สื่อมวลชน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมถึงองค์กรเอกชนและองค์กรอิสระที่สามารถให้การสนับสนุนและความร่วมมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.17 แผนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเข้าสู่สถานศึกษา มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีแผนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 1 รอบปี ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 28 - 34)

1. การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน
2. การปฏิบัติตามแผน
3. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน

การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน

การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเข้าสู่สถานศึกษา มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีแผนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 1 รอบปี ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 28 - 34)

1. การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน
2. การปฏิบัติตามแผน
3. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน

การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรม 2 กิจกรรม ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 29 - 30)

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ
2. วิเคราะห์สภาพความพร้อมของสถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติงาน

กิจกรรมที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีคณะกรรมการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
2. เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วิธีการดำเนินงาน

1. ประชุมหารือเพื่อกำหนดโครงสร้างบุคลากรในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

2. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดังนี้

2.1 คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ)

2.2 คณะกรรมการประสานงาน (ทีมสนับสนุน)

2.3 คณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ)

2.4 กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการประสานงานคณะกรรมการดำเนินงาน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมที่ 2 วิเคราะห์สภาพความพร้อมของสถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบสภาพพื้นฐานของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการดำเนินงาน

2. เพื่อให้ได้แผนปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา

วิธีการดำเนินงาน

คณะกรรมการอำนวยการและหรือคณะกรรมการประสานงาน ดำเนินงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพพื้นฐานของสถานศึกษา โดยใช้แบบประเมินหรือแบบสำรวจการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือแบบสอบถามความพร้อมพื้นฐานของสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นเอง เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อนในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่มีผลต่อการช่วยเหลือนักเรียนและข้อเสนอแนะของครู รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ แผนปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อสนับสนุนให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การปฏิบัติตามแผน

การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 31-32)

1. สร้างความตระหนักและความเข้าใจบุคลากร

2. ดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมที่ 1 สร้างความตระหนักและความเข้าใจบุคลากร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีความเข้าใจบทบาทภาระหน้าที่ของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. เพื่อให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีความเข้าใจในขั้นตอน วิธีการและมีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วิธีการดำเนินงาน

คณะกรรมการประสานงานอาจดำเนินการสร้างความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาในลักษณะดังนี้

1. ประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความยินดีร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียน

2. ฝึกอบรมบุคลากร โดยเฉพาะครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ความสามารถ เทคนิคหรือทักษะต่าง ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น

3. ประชาสัมพันธ์งานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

4. ประเมินผลการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและนำผลการประเมินมาเป็นข้อในการพัฒนาบุคลากรต่อไป

กิจกรรมที่ 2 ดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูได้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่กำหนดไว้

2. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา อย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพและความต้องการของนักเรียน

วิธีการดำเนินงาน

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งอย่างน้อยต้องครอบคลุมด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว

1.2 การคัดกรองนักเรียน โดยจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา

1.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)

1.4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การให้คำปรึกษาหารือ กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริม หลักสูตร กิจกรรมเพื่อช่วยเพื่อน (Buddy) กิจกรรมสอนเสริม กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง

1.5 การส่งต่อนักเรียนไปรับการช่วยเหลือจากครูอื่น ๆ เช่น ครูแนะแนว หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น

2. บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและควรบันทึกขั้นตอน

3. สรุปผลการปฏิบัติงาน รายงานผลการดำเนินงาน การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 33 - 34)

3.1. ประเมินเพื่อทบทวน

3.2. ประเมินผลเพื่อพัฒนาและสรุปรายงาน

กิจกรรมที่ 1 ประเมินเพื่อทบทวน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่มีในแต่ละระดับและนำข้อมูลไปใช้ในการทบทวนและปรับปรุงระหว่างการดำเนินงาน

2. เพื่อให้ได้รายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละระดับชั้นสำหรับการจัดทำสรุปรายงานของสถานศึกษาต่อไป

วิธีการดำเนินงาน

1. คณะกรรมการอำนวยการแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการดำเนินงานของครูในแต่ละระดับชั้น

2. ดำเนินการประเมินแต่ละระดับชั้น โดยผู้ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งหรือผู้แทนครูในแต่ละระดับ ซึ่งได้รับการอบรมหรือมีความรู้ ทักษะในการประเมิน โดยดำเนินการประเมินสลับระว่างระดับชั้น

3. นำผลดังกล่าวมาปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

4. ดำเนินการประเมินคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการดำเนินงานของครูในแต่ละระดับ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5. ผู้ทำหน้าที่ประเมินจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพของแต่ละระดับส่งคณะกรรมการประสานงาน เพื่อรายงานผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

กิจกรรมที่ 2 ประเมินผลเพื่อพัฒนาและสรุปงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ได้รับรายงานสรุปผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละภาคเรียน และปีการศึกษา

2. เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาระบบวิธีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีการดำเนินงาน

1. ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาแต่ละคนจัดทำรายงานการดำเนินงานเสนอประธานคณะกรรมการดำเนินงานทุกสิ้นภาคเรียน

2. คณะกรรมการดำเนินงานในแต่ละระดับจัดทำรายงานสรุปเป็นระดับเสนอคณะกรรมการประสานงาน

3. คณะกรรมการประสานงานจัดทำสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากประธานคณะกรรมการดำเนินงานและจากการประเมิน เพื่อทบทวนแล้วนำมาจัดทำรายงานเป็นภาพรวมของสถานศึกษา เสนอคณะกรรมการอำนวยการ

4. คณะกรรมการอำนวยการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ประชุมพิจารณารายงานจากคณะกรรมการประสานงาน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.2 นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการประชุมติดตามผลอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 8) กล่าวถึง การดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกกิจกรรมที่ได้กล่าวถึง โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษาและครูแนะแนว ซึ่งเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนในโรงเรียน ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จึงมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพการ

ดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงานหรือสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดประชุมกับครูในระดับต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ

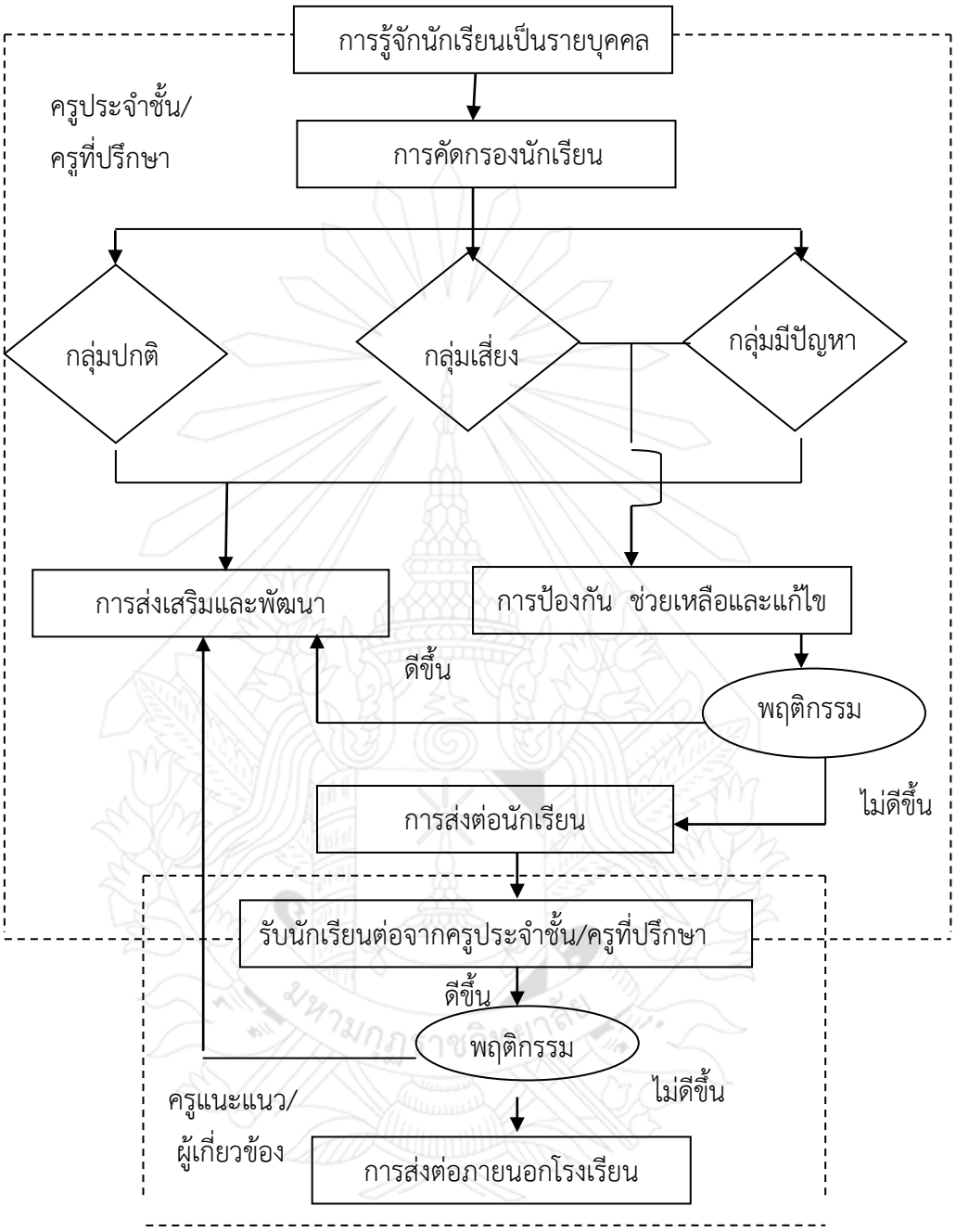
2.3 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา จะต้องเป็นความร่วมมือกันในการดำเนินงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยมีบุคลากรหลักในการดำเนินงาน คือ ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา โดยมีภารกิจที่เป็นหัวใจของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 กิจกรรม คือ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรอง
3. การส่งเสริมและพัฒนา
4. การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข
5. การส่งต่อ

กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ภาพที่ 2.1 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 35 - 36)

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือหรือเทคนิคต่าง ๆ เพื่อประสิทธิภาพในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและสามารถนำไปวางแผนเพื่อให้การช่วยเหลือป้องกันและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

1. ขั้นตอนการปฏิบัติ

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีขั้นตอนการปฏิบัติที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2544, หน้า 53)

1.1 จัดครูที่ปรึกษาให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มในสัดส่วน ครู : นักเรียน คือ 1 : 20 - 25 คน

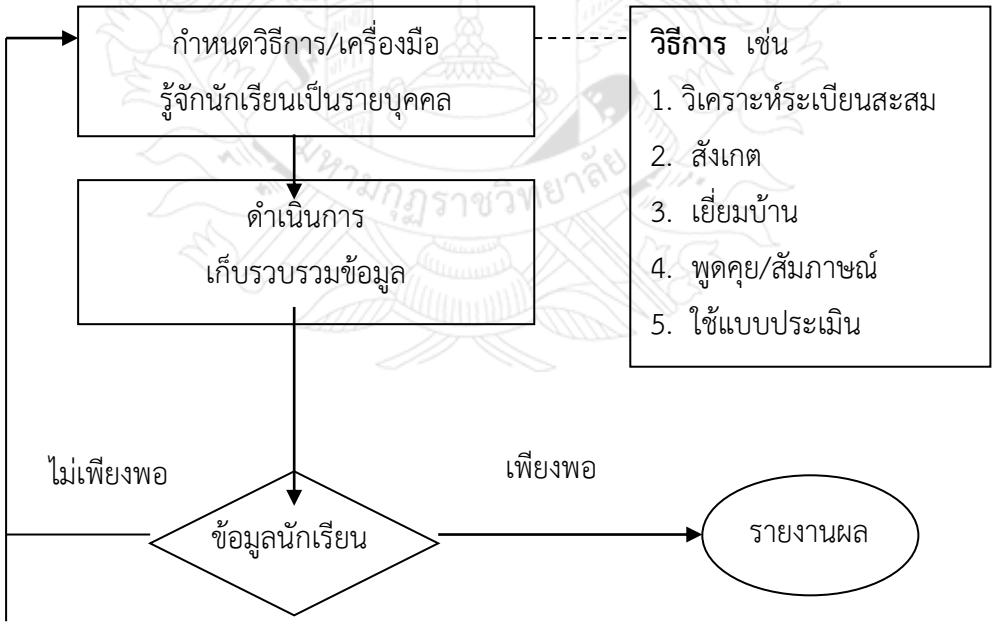
1.2 ทีมประสานกำหนดวิธีการและเครื่องมือรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.3 ทีมประสานอบรมวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในกรณีที่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรม

1.4 ครูที่ปรึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลรายบุคคลของนักเรียน

1.5 หากข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีครบถ้วนต่อการนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียนให้ดำเนินการสรุปรายงานผลไปตามลำดับ หากข้อมูลไม่ครบถ้วนเพียงพอสำหรับการคัดกรอง ให้ทบทวนและปรับวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพิ่มเติม ซึ่งสรุปเป็นขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้ดังนี้

ขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ที่มา : กรมสุขภาพจิต (2544, หน้า 5)

2. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

2.1 ร้อยละ 80 ของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนในสัดส่วน ครู : นักเรียน คือ 1 : 20 - 25 คน

2.2 นักเรียนทุกคนได้รับการประมวลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.3 ร้อยละ 80 ของนักเรียน มีข้อมูลประมวลผลการรู้จักนักเรียนเป็นราย บุคคลครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้น ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาต้องมีข้อมูลพื้นฐานที่ครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียนต่อไป ซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบและรวบรวมได้ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 37)

3.1 ด้านความสามารถ

3.1.1 ความสามารถด้านการเรียนรู้

3.1.2 ความสามารถพิเศษ/อัจฉริยะ

3.2 ด้านสุขภาพ

3.2.1 ร่างกาย/ความพิการ

3.2.2 จิตใจ/พฤติกรรม

3.3 ด้านครอบครัว

3.3.1 เศรษฐกิจ

3.3.2 การคุ้มครองสวัสดิการ

3.4 ด้านสารเสพติ

3.5 ด้านความปลอดภัย

3.6 พฤติกรรมทางเพศ

3.7 ด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. วิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลให้ครอบคลุมทุกด้านนั้น จำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2542, หน้า 38)

4.1 การสังเกต

4.1.1 พฤติกรรมการแสดงออก

4.1.2 พฤติกรรมการทำงาน

4.2 การสัมภาษณ์

4.2.1 ผู้ที่เกี่ยวข้อง

4.2.1.1 ภายในสถานศึกษา ได้แก่ ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ครูวิชาการ เพื่อนครู และเพื่อนนักเรียน

4.2.1.2 ภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กนักเรียน ญาติที่ใกล้ชิด เพื่อนบ้าน

4.2.2 ตัวนักเรียน

4.3 การเยี่ยมบ้าน เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานอื่น ๆ เกี่ยวตัวกับนักเรียน เช่น

4.3.1 สภาพเศรษฐกิจ / สังคม

4.3.2 ความสัมพันธ์ในครอบครัว

4.4 การศึกษาข้อมูล

4.4.1 ผลงานของนักเรียน ได้แก่ อัตชีวประวัติ บันทึกประจำวัน สมุดทำงานแบบฝึกหัด งานฝีมือ/สิ่งประดิษฐ์ โครงงาน

4.4.2 เอกสาร/หลักฐานอื่นๆ ได้แก่ ระเบียนสะสม การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี บันทึกสุขภาพ บันทึกการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

4.5 การทดสอบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสามารถทางการเรียน วัดความถนัด/ความสนใจ วัดทักษะความสามารถด้านต่างๆ ตลอดจนประเมินเพื่อคัดแยกนักเรียน ประกอบด้วย

4.5.1 แบบทดสอบที่สถานศึกษาสร้างขึ้นเอง

4.5.2 แบบทดสอบระดับชาติ

4.5.3 แบบทดสอบมาตรฐาน

นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่หลากหลาย ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การมีข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเข้าใจนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียนและใช้ในการส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีหลักฐานชัดเจน ไม่ใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างถูกต้องและลดโอกาสเกิดข้อผิดพลาดให้น้อยที่สุด

ดังนั้น การรู้จักนักเรียนในระดับบุคคลหมายถึงกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การวางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน รวมถึงการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างมีระบบ นอกจากนี้ยังต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน โดยมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเกี่ยวกับระบบ

การดูแลนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการให้ข้อมูลกับสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ สถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลนักเรียนในรูปแบบรายบุคคล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้รู้จักนักเรียนแต่ละคนอย่างครบถ้วน รวมถึงการสรุปข้อมูลการรู้จักนักเรียนในระดับบุคคลอย่างละเอียด การเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนควรทำอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ พฤติกรรม ครอบครัว และสังคม รวมถึงการรายงานข้อมูลการรู้จักนักเรียนในระดับบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการคัดกรอง

การคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามพฤติกรรม ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 - 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยพิจารณาการจัดกลุ่มจากการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลซึ่งสถานศึกษาควรจัดทำเกณฑ์การคัดกรองเองเพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันของสถานศึกษา (กรมสุขภาพจิต, 2544, หน้า 67)

1. ขั้นตอนการปฏิบัติ

การคัดกรองนักเรียน โดยการจัดแบ่งตามพฤติกรรมที่ได้จากการศึกษาและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2544, หน้า 67)

1.1 ทีมประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประชุมครู เพื่อร่วมกันกำหนด/ปรับปรุง/พัฒนาเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพของนักเรียนของแต่ละโรงเรียนหรือในแต่ละพื้นที่

1.2 ทีมประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พิจารณาคัดเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน

1.3 ทีมประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอบรมแนวทางการคัดกรองนักเรียนให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ในกรณีที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษายังไม่เคยผ่านการอบรม

1.4 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดำเนินการคัดกรองนักเรียน โดยใช้แบบบันทึก คัดกรองรายบุคคล

1.5 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาสรุปผลจากแบบคัดกรองนักเรียน โดยแยกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.5.1 กลุ่มปกติ

1.5.2 กลุ่มเสี่ยง

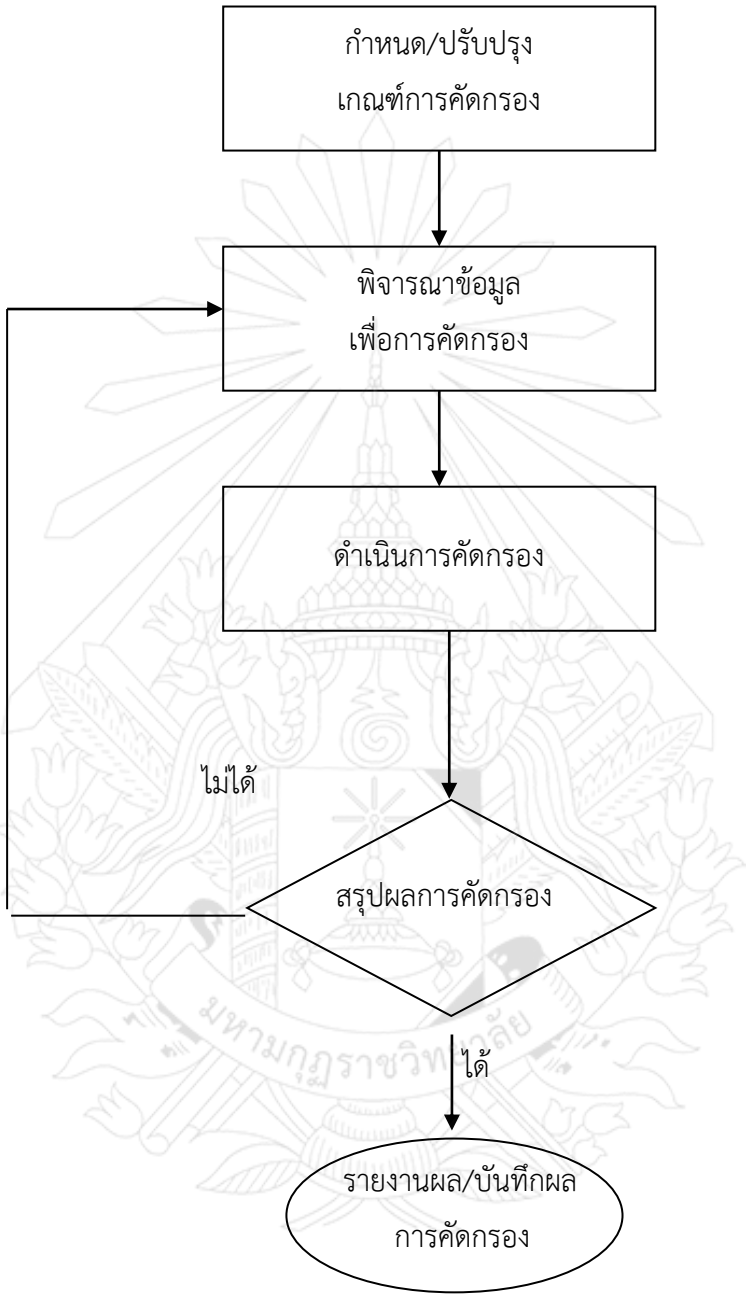
1.5.3 กลุ่มมีปัญหา

1.6 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษารายงานผลการคัดกรองนักเรียน

1.7 นำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาและดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

ซึ่งสามารถสรุปกระบวนการในการคัดกรองนักเรียนได้ดังนี้

กระบวนการในการคัดกรองนักเรียน

ภาพที่ 2.3 กระบวนการในการคัดกรองนักเรียน

ที่มา : กรมสุขภาพจิต (2544, หน้า 66)

ผลจากการคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 43-44)

1. กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

2. กลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัวแสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ

3. กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ

จากการคัดกรองนักเรียนจะพบนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแทรกอยู่ในเด็กทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 66)

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
5. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
6. เด็กออทิสติก
7. เด็กอัจฉริยะ

ในการดำเนินการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมระหว่างครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองที่เป็นที่ยอมรับในหมู่ครูและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน นอกจากนี้ ควรกำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับระดับความรุนแรงหรือความถี่ที่นักเรียนจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา โดยที่สำคัญคือไม่ควรให้นักเรียนทราบว่าตนเองอยู่ในกลุ่มใด ผลการคัดกรองนักเรียนควรถือเป็นความลับของสถานศึกษาและไม่ควรเปิดเผยให้กับนักเรียนทราบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 43)

2. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

2.1 นักเรียนทุกคนได้รับการคุ้มครอง

2.2 มีเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 รายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.4 รายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายห้อง

2.5 สรุปผลการคัดกรองข้อมูลนักเรียนเป็นรายห้องสำหรับครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา

2.6 สรุปผลการคัดกรองข้อมูลนักเรียนเป็นระดับชั้นสำหรับสถานศึกษา

3. แนวทางการคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียนคือการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทำความรู้จักนักเรียนแต่ละคน โดยอิงจากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรม หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเข้าใจถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียน เพื่อใช้ในการพิจารณาและส่งเสริมศักยภาพ รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมในอนาคต

การคัดกรองนักเรียนหมายถึงกระบวนการวางแผนและดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยอิงตามคู่มือที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการดำเนินการ สถานศึกษาจะต้องจัดทำปฏิทินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อค้นหาวิธีการที่เหมาะสมในการช่วยเหลือและดูแลนักเรียนให้ตรงกับปัญหาและความต้องการที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังต้องมีการกำหนดแนวทางและมอบหมายการช่วยเหลือแก่นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาอย่างเหมาะสม รวมถึงการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อส่งเสริมนักเรียนในกลุ่มปกติหรือกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษอย่างเหมาะสม การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และติดตามการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหาและสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามวัยของตนได้อย่างปกติ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีรูปแบบที่หลากหลายที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาสามารถเลือกใช้ได้ตามสภาพและความเหมาะสม เช่น (กรมสุขภาพจิต, 2544, หน้า 55)

1. การจัดกิจกรรมโฮมรูม
2. การประชุมผู้ปกครองนักเรียน
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. โครงการพิเศษต่าง ๆ ฯลฯ

การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)

การจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นการจัดกิจกรรมในห้องเรียนให้มีลักษณะเหมือนบ้านเพื่อให้ครูและนักเรียนมีความคุ้นเคย ประหนึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน เป็นบริการที่จัดให้นักเรียนทุกคน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 71)

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจและประเมินตนเอง ได้รับรู้ข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพ รู้จักวิธีการปรับตัวและพัฒนาตนเอง

2. เห็นความสำคัญของการเรียนและการทำงาน ตลอดจนวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขผลการเรียนที่ติดค้างสามารถจบการศึกษาได้

3. ฝึกทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ การฟัง การพูดและการแก้ปัญหา

4. ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงความสามารถพิเศษของแต่ละคน เพื่อเป็นบันไดขั้นแรกที่ย้ำไปสู่ความสำเร็จที่สูงขึ้น

5. ให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทันท่วงที

6. เป็นเวลาที่ใช้ในการทำความรู้จักและคัดกรองนักเรียน เช่น การทำระเบียนสะสม ทำแบบประเมินพฤติกรรม ทำแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนการสัมภาษณ์นักเรียน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมโฮมรูม

การจัดกิจกรรมโฮมรูมมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2547, หน้า 82)

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนในชั้นเรียน

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาและคณะกรรมการประสานงานระดับชั้นกำหนดหัวข้อเรื่องการจัดกิจกรรมตามข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจ

3. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาและคณะกรรมการประสานงานระดับชั้นร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม

4. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม

5. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมในช่วงปลายภาคเรียน

6. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาส่งผลการประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูมไปตามลำดับขั้น

แนวดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม

เพื่อให้การจัดกิจกรรมโฮมรูมเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนสูงสุดและอย่างแท้จริงจึงควรดำเนินการตามแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 79)

1. กำหนดกิจกรรมโฮมรูมโดยยึดตามความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้

1.1 สำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1.2 พิจารณาเลือกหัวข้อและวิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนหรือให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น

1.3 ควรมีการจัดทำหลักฐานบันทึกการจัดกิจกรรมทั้งก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินและหลักดำเนินการ และสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง

1.4 ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมและจัดทำรายงาน

2. โรงเรียนได้กำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือจัดทำคู่มือสำหรับการดำเนินกิจกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เนื้อหาสาระสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน พร้อมทั้งมีความยืดหยุ่นในการกำหนดหัวข้อและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

3. ใช้วิธีการผสมผสาน โดยยึดตามความต้องการของนักเรียนและนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

4. ใช้วิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)

การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเป็นโอกาสที่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาได้พบปะกับผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและร่วมมือกันในการดูแลและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครอง

ขั้นตอนการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน

การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์นั้นมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2544, หน้า 88)

1. ทีมประสานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจากผลการประเมินและการประชุมที่ผ่านมา

2. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมากำหนดหัวข้อและวัตถุประสงค์ในการจัด ประชุมแต่ละครั้งให้ชัดเจน

3. ประชุมทีมประสานเพื่อวางแผนเตรียมการจัดกิจกรรม เช่น จัดทำคำสั่งโรงเรียนกำหนดบทบาทหน้าที่ เตรียมเอกสารและอาคารสถานที่ เป็นต้น

4. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเตรียมข้อมูลนักเรียนและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่จะต้องใช้

5. ครูดำเนินการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียนและต้องสื่อสารในทางบวกมีท่าทีเป็นมิตร

6. ครูให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

7. ครูบันทึกการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน

8. ครูประเมินผลและรายงานผลการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเพื่อสถานศึกษาจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

9. นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการประชุมครั้งต่อไป

แนวดำเนินการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน

ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาควรจัดการประชุมผู้ปกครองของชั้นเรียนอย่างน้อยหนึ่งครั้งในแต่ละภาคเรียน โดยการประชุมนี้ไม่เพียงแต่เป็นการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น สิ่งที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงในการจัดประชุมผู้ปกครองคือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 80 - 81)

1. การเตรียมการ

ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมอย่างรอบคอบก่อนการประชุมในหลายด้าน โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนและกิจกรรมที่จะจัดขึ้น ควรกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมให้ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การสื่อสาร

ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังในการเลือกใช้คำพูด เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างความรู้สึกเชิงลบในหมู่ผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครอง การพูดถึงข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุมหรือในลักษณะส่วนตัว ควรใช้คำพูดที่สะท้อนถึงความเข้าใจและความห่วงใยที่ครูมีต่อนักเรียนทุกคน นอกจากนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความรับผิดชอบและมีความตั้งใจในการปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างสร้างสรรค์

3. การจัดกิจกรรมในการประชุม

การที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมอย่างเต็มที่นั้น จำเป็นต้องใช้กิจกรรมต่างๆ โดยเริ่มต้นด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูกับผู้ปกครองและระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อนแล้วจึงมีกิจกรรมอื่น ๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. การสรุปผลและการบันทึกหลักฐานการประชุมผู้ปกครอง

ในการประชุมแต่ละครั้งครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผลและจัดทำเอกสารเป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ ดังนี้

4.1 เป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้ง

4.2 เป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

4.3 เป็นข้อมูลสำหรับการจัดประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป

การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนจะทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ มีความสามารถมากขึ้นหรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ปัญหาของนักเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นโอกาสที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพที่มี โดยมุ่งเน้นเสริมสร้างจากกิจกรรมที่จัดให้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ผู้เรียนจะได้เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเลือกกิจกรรมที่ตรงกับความถนัดและความสนใจของตนเอง

ความหมาย

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนคือกิจกรรมที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ค้นพบศักยภาพที่แท้จริง และพัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุด นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการส่งเสริมระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กรมวิชาการ , 2542, หน้า 9)

จุดมุ่งหมาย

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 28)

1. การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ได้แก่
    1.1 ด้านร่างกาย
    1.2 ด้านสติปัญญา
    1.3 ด้านอารมณ์
    1.4 ด้านสังคม
2. สร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีคุณภาพ
3. ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

ลักษณะของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี 2 ลักษณะ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 28-29)

1. กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความแตกต่างของแต่ละบุคคล โดยช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง รวมถึงเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในด้านพหุปัญญา และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ผู้สอนทุกคนมีบทบาทในการให้คำปรึกษาและแนะแนวเกี่ยวกับชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่โลกอาชีพและการทำงานในอนาคต

2. กิจกรรมนักเรียนคือกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยตนเองอย่างครบถ้วน ตั้งแต่การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผน การดำเนินการตามแผน รวมถึงการประเมินผลและปรับปรุงการทำงาน โดยมุ่งเน้นการทำงานร่วมกันในกลุ่ม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

แนวดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง สถานศึกษาควรดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2542, หน้า 9)

1. สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดได้ หลายรูปแบบทั้งในลักษณะจัดแยกหรือบูรณาการ ทั้งกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียนไว้ด้วยกัน

2. เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม สาระ

3. สนองความสนใจ ความถนัด ความสามารถและความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

4. ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม

5. ให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

ข้อควรตระหนักในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ในการการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนของสถานศึกษานั้น สิ่งที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาพึงตระหนักและควรระมัดระวัง ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 48)

1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือการต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครองการแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใย ความเอาใจใส่ของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน

3. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรนำกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุง แก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา

4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน ควรเป็นกิจกรรมที่หลากหลายตามความสนใจของนักเรียน เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ เป็นต้น

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง กระบวนการวางแผนที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการจัดทำปฏิทินกิจกรรมที่สนับสนุนตามนโยบายดังกล่าว การสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนการจัดตั้งชมรมหรือกลุ่ม รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมพัฒนาตามกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการคัดกรองและ

สอดคล้องกับพฤติกรรมของพวกเขา การประชุมผู้ปกครองในทุกภาคเรียน การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต และการจัดกิจกรรมเพื่อยกย่อง ชมเชย หรือมอบรางวัลแก่นักเรียนที่มีพฤติกรรมดีอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีการกำกับติดตามและตรวจสอบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียน โดยครูผู้สอนจะต้องรายงานผลทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมนี้ด้วย

4. ด้านการป้องกันช่ยเหลือและแก้ไขปัญหา

การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องซึ่งเริ่มต้นจากการทำความรู้จักนักเรียนแต่ละคนและการคัดกรองสถานการณ์ของพวกเขา หากครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา จำเป็นต้องให้การดูแลและเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งหาวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนมีคุณภาพและเติบโตเป็นคนดีของสังคมในอนาคต

ในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหานักเรียน ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาควรให้ความสนใจกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่ประสบปัญหา จำเป็นต้องให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษและใกล้ชิด เพื่อหาวิธีการช่วยเหลือทั้งในด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ควรปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติในอนาคต

การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียนมีเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย เช่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 49)

1. การให้คำปรึกษาเบื้องต้น
2. กิจกรรมในชั้นเรียน
3. กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน
4. การสื่อสารกับผู้ปกครอง
5. กิจกรรมซ่อมเสริม
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
7. การเยี่ยมบ้านนักเรียน

การให้คำปรึกษาเบื้องต้น

การให้คำปรึกษาเบื้องต้นจากครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษามีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือและป้องกันปัญหาของนักเรียนในด้านความคิดและพฤติกรรม โดยมุ่งหวังให้นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางที่ดีและเป็นที่ต้องการ

ขั้นตอนการให้คำปรึกษาเบื้องต้น

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาทำการศึกษาผลการคัดกรอง และข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อศึกษาปัญหา สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเกิดปัญหาและปัจจัยที่เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือพร้อมทั้งนัดวัน เวลาและสถานที่ให้คำปรึกษา

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนตามกระบวนการการให้คำปรึกษา คือ

2.1 สร้างสัมพันธภาพ

2.2 พิจารณาและทำความเข้าใจปัญหา

2.3 กำหนดวิธีการและดำเนินการช่วยเหลือ

2.4 ยุติการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง

3. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนหลังการให้คำปรึกษา

4. หากนักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ครูก็ต้องให้การส่งเสริมตามสภาพปัญหาแต่ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้ส่งต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง

5. ยุติการปรึกษา

กิจกรรมในชั้นเรียน

การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อการปรับพฤติกรรมของนักเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มในชั้นเรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยเลือกวิธีการหรือเทคนิคการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ทำการรวบรวมข้อมูลนักเรียนและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาร่วมกับผู้เกี่ยวข้องวางแผนและพิจารณาเลือก วิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะปัญหาเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนในชั้นเรียน เช่น

2.1 ฝึกฝน/ปฏิบัติ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น การฝึกพูดหน้าชั้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการพูด

2.2 การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เช่น การแจกอุปกรณ์การทดลอง การรวบรวมสมุดแบบฝึกหัด เป็นต้น

2.3 การจัดกิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้บทบาทหน้าที่หรือฝึกฝนความรับผิดชอบ

3. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมตามแผน

4. ประเมินการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้สอนประจำวิชา อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

5. หากนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น ให้จัดกิจกรรมส่งเสริมตามสภาพความต้องการ แต่ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ให้พิจารณาเลือกวิธีการปรับพฤติกรรมใหม่

6. ดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมใหม่

7. ประเมินผลการจัดกิจกรรมซ้ำ

8. หากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ให้พิจารณาส่งต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครอง หรือส่งต่อตามระบบสาธารณสุขต่อไป

การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนจะช่วยให้นักเรียนมีทักษะทางสังคม นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อน เกิดการเรียนรู้ที่เร็วขึ้นและนักเรียนจะเกิดความรู้สึกภูมิใจในตนเอง จากการได้ทำงานในกิจกรรมกลุ่มหรือได้แสดงออกถึงความสามารถส่วนตน

กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน

กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy) เป็นกิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนได้ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจจัดเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม โดยการคัดเลือกนักเรียนที่มีจุดแข็งด้านสัมพันธภาพหรือมีความมั่นคงทางอารมณ์ หรือมีความเป็นผู้นำและมีความสามารถเฉพาะด้านที่จะนำไปใช้ในการดูแลช่วยเหลือเพื่อน เช่น ความสามารถทางด้านการเรียน ด้านดนตรี ศิลปะ กีฬาหรือทักษะการสื่อสาร เป็นต้น

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาหาทางเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ให้สอดคล้องกับลักษณะปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น

2.1 จัดกลุ่มเพื่อนในการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.2 จัดนักเรียน 1 คน ที่มีความสามารถ/ความเหมาะสมที่จะช่วยเพื่อน ๆ เป็นกลุ่ม เช่น การทบทวนการเรียนในวิชาต่าง ๆ

2.3 จับคู่นักเรียนให้เป็นคู่ดูแลช่วยเหลือกัน เช่น นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษจับคู่กับเพื่อนเพื่อนำพาไปสู่การทำกิจกรรมที่ได้แสดงความสามารถที่นักเรียนคนนั้นสนใจ เช่น นักเรียนที่มักเก็บตัวก็ให้จับคู่กับนักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการสร้างสัมพันธภาพเข้าสู่สังคม

3. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมตามแผน

4. ประเมินการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้สอนประจำวิชาต่าง ๆ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5. หากนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้นให้จัดกิจกรรมส่งเสริมตามสภาพความต้องการ แต่ถ้าหากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้พิจารณาเลือกวิธีการปรับพฤติกรรมใหม่

6. ประเมินผลการจัดกิจกรรมซ้ำ

7. หากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้พิจารณาส่งตัวต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองหรือส่งต่อระบบสาธารณสุขต่อไป

การสื่อสารกับผู้ปกครอง

การสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นการสนับสนุนนักเรียนที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น การโทรศัพท์พูดคุย การเชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อหารือร่วมกัน หรือการส่งหนังสือแจ้งทางไปรษณีย์ ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องการทักษะการสื่อสารที่ดี ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องมีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงความเข้าใจในจิตวิทยาการสื่อสารและเทคนิคที่เหมาะสมกับเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการสื่อสารให้ผู้ปกครองรับทราบ กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครองจะช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจปัญหาของนักเรียนที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และส่งเสริมให้พวกเขามีความตระหนักและใส่ใจในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการสื่อสารกับผู้ปกครอง

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนดำเนินการสื่อสารกับผู้ปกครอง

3. โรงเรียนอบรมครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของการสื่อสารกับผู้ปกครอง และให้มีจิตวิทยาและทักษะในการสื่อสารสามารถสื่อสารกับผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลายและเหมาะสม เช่น

4.1 ทางโทรศัพท์

4.2 การส่งไปรษณีย์

4.3 การเชิญผู้ปกครองมาพบ

5. ปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกันกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ปัญหาของนักเรียน

6. ประเมินความร่วมมือของผู้ปกครองและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน

7. หากนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้นให้จัดกิจกรรมส่งเสริมตามสภาพความต้องการแต่ถ้าหากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ให้พิจารณาเลือกวิธีการปรับพฤติกรรมใหม่

8. ดำเนินการตามแผนพฤติกรรมใหม่

9. ประเมินผลการจัดกิจกรรมซ้ำ

10.หากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้พิจารณาส่งตัวต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองหรือส่งต่อระบบสาธารณสุขต่อไป

กิจกรรมซ่อมเสริม

กิจกรรมการซ่อมเสริมมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้านการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกันในการวางแผนการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำหรือเรียนช้า ไม่ทันเพื่อนในวิชาต่าง ๆ ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของปัญหาการเรียนได้ตามสาเหตุที่แตกต่างกัน เช่น การเรียนช้าที่เกิดจากข้อจำกัดด้านความสามารถหรือเชาวน์ปัญญา หรือจากปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็ก เป็นต้น จากนั้นจึงจะดำเนินการหาทางแก้ไขสาเหตุของปัญหาต่อไป

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาร่วมกับครูผู้สอน ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง วางแผนการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมแก่นักเรียน

3. กำหนดวัน เวลา สถานที่และครู ในการสอนซ่อมเสริมและแจ้งนักเรียนที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อเข้ารับการสอนซ่อมเสริม

4. ติดตาม ประเมินผลการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียนเป็นระยะ

5. หากนักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นให้จัดกิจกรรมส่งเสริมตามสภาพความต้องการแต่ถ้าหากนักเรียนมีผลการเรียนไม่ดีขึ้นให้พิจารณาจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมใหม่

6. ดำเนินการสอนซ่อมเสริมใหม่

7. ประเมินผลการสอนซ่อมเสริมซ้ำ

8. หากนักเรียนมีผลการเรียนไม่ดีขึ้นให้พิจารณาส่งตัวต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองหรือส่งต่อระบบสาธารณสุขต่อไป

การจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี โดยช่วยให้พวกเขาได้รับการเรียนรู้เพิ่มเติมจากครูผู้สอนในวิชาที่ตนมีปัญหา ซึ่งจะทำให้สามารถตามเพื่อนๆ ได้ทัน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองมากขึ้น และยังช่วยให้

ผู้ปกครองทราบถึงปัญหาทางการเรียนของบุตรหลาน ทำให้พวกเขาใส่ใจและให้การสนับสนุนในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษาเพิ่มเติมจากเวลาเรียนปกติ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนด โดยมุ่งเน้นการส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเข้าค่ายอบรม และการจัดตั้งชมรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. ครูที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนปรึกษาและวางแผนช่วยเหลือ นักเรียนกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมหลักสูตรในสถานศึกษา เช่น การจัดตั้งชมรม การจัดตั้งกลุ่มพัฒนาตนในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2. พิจารณาเลือกกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมในการช่วยเหลือนักเรียนตามกรณีของปัญหา

3. วางแผนและจัดระบบการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตร

4. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดำเนินกิจกรรมตามแผน

5. ประเมินการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

6. หากนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้นให้จัดกิจกรรมส่งเสริมตามสภาพความต้องการแต่ถ้าหากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้พิจารณาเลือกกิจกรรมใหม่

7. ดำเนินการตามแผนกิจกรรมใหม่

8. ประเมินผลการจัดกิจกรรมใหม่

9. หากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้พิจารณาส่งตัวต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองหรือส่งต่อระบบสาธารณสุขต่อไป

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม นักเรียนจะรู้สึกถึงคุณค่าและภาคภูมิใจในตัวเองจากการแสดงออกถึงความสามารถที่พวกเขามีอยู่

การเยี่ยมบ้านนักเรียน

การเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นการสะท้อนถึงความร่วมมือระหว่างครอบครัวและสถานศึกษาในการดูแลและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูได้เห็นภาพรวมของสภาพแวดล้อมที่นักเรียนอาศัยอยู่ ทั้งในด้านครอบครัวและชุมชน ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประโยชน์ในการประเมินสาเหตุของปัญหาที่นักเรียนเผชิญ และช่วยให้ครูสามารถให้การสนับสนุนที่เหมาะสมได้ต่อไป

ขั้นตอนการเยี่ยมบ้านนักเรียน

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาร่วมกับผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการวางแผนการเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยมีการกำหนดวัน เวลาและประสานงานให้ผู้ปกครองทราบล่วงหน้า

3. สถานศึกษาเตรียมความพร้อมในการเยี่ยมบ้าน โดยจัดอบรมครูให้มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ปกครอง และมีแนวทางการร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไข ปัญหานักเรียน

4. สรุปผลการเยี่ยมบ้านนักเรียนและวางแผนการช่วยเหลือและแก้ไข ปัญหาร่วมกับผู้ปกครองและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

5. หากช่วยเหลือนักเรียนแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้นให้จัดกิจกรรมส่งเสริมตามสภาพและความต้องการ แต่ถ้าหากนักเรียนยังมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้พิจารณาหาแนวทางการช่วยเหลือนักเรียน

6. ดำเนินการตามแผนกิจกรรมใหม่

7. ประเมินผลการจัดกิจกรรมซ้ำ

8. หากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้พิจารณาส่งตัวต่อครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองหรือส่งต่อระบบสาธารณสุขต่อไป

การสนับสนุนนักเรียนถือเป็นหน้าที่สำคัญของครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาปัญหาและความต้องการของนักเรียนแต่ละคนหรือกลุ่มอย่างละเอียดถี่ถ้วน หลังจากวิเคราะห์สาเหตุและแหล่งที่มาของปัญหาแล้ว ครูควรหาวิธีการและวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของนักเรียน นอกจากนี้ หากพบว่าปัญหานั้นเกินกว่าความรู้หรือความสามารถของตน ครูควรส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสม เพื่อให้ได้รับการแก้ไขและช่วยเหลืออย่างถูกต้องตามกรณีที่เกิดขึ้นต่อไป

ดังนั้น การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหานั้นหมายถึงกระบวนการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน โดยมีการกำกับและติดตามนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาอย่างเหมาะสม การดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนจะต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น และผู้ปกครอง เพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาเป็นไปอย่างอบอุ่น นอกจากนี้ยังต้องมีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหา สถานศึกษาจะมอบหมายให้ครูประจำหอนอนทำการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและวิธีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ รวมถึงการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไขปัญหา หรือการชี้แนะนักเรียนให้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยจะต้องพิจารณาเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักเรียนอย่างมีคุณภาพ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. ด้านการส่งต่อ

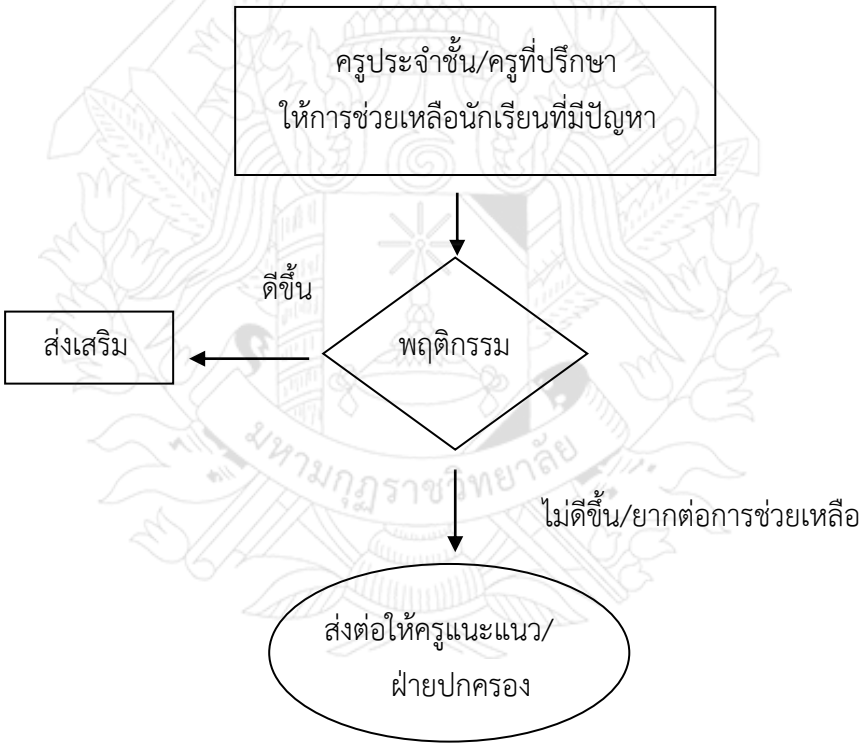
ในการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาควรดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ หากพบว่านักเรียนมีปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข หรือพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ควรพิจารณาส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเฉพาะในกรณีที่นักเรียนมีความสามารถพิเศษ เด็กอัจฉริยะ หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษและด้อยโอกาส การส่งต่อนี้จะช่วยให้นักเรียนได้รับการสนับสนุนและพัฒนาอย่างเหมาะสมและรวดเร็วมากยิ่งขึ้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การส่งต่อนักเรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 51 - 52)

การส่งต่อภายใน

ในกรณีที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาแล้ว แต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาจะส่งต่อนักเรียนให้ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองดำเนินการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือตามความเหมาะสมต่อไป ซึ่งสามารถสรุปกระบวนการส่งต่อภายในได้ ดังนี้

กระบวนการส่งต่อภายใน

ภาพที่ 2.4 กระบวนการส่งต่อภายใน

ที่มา : กรมสุขภาพจิต (2544, หน้า 132)

ขั้นตอนการดำเนินงานส่งต่อภายใน

ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาจะดำเนินการส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของปัญหาและความต้องการของนักเรียนโดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2544, หน้า 133)

1. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้วยวิธีการหรือกิจกรรมต่าง ๆ

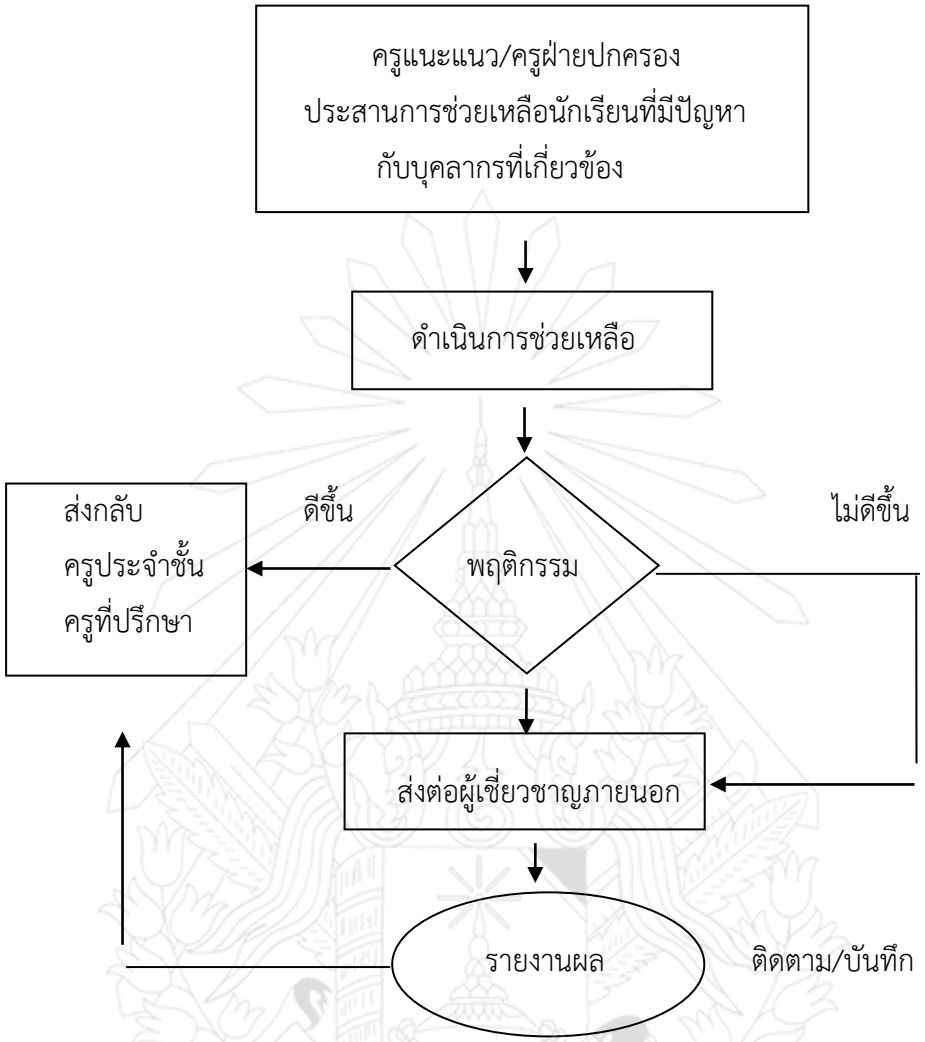
2. ประเมินผลและติดตามการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนหลังดำเนิน การช่วยเหลือ หากพฤติกรรมดีขึ้นให้ดำเนินการส่งเสริมนักเรียนตามความเหมาะสม แต่หากไม่ดีขึ้นหรือมีพฤติกรรมที่ยากต่อการช่วยเหลือให้ดำเนินการส่งต่อภายใน

3. ส่งต่อนักเรียนให้ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองในกรณีที่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นและติดตามผลการช่วยเหลือหลังการส่งต่อ โดยประสานงานกับครูแนะแนว/ฝ่ายปกครอง หรือบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การส่งต่อภายนอก

การส่งต่อนักเรียน ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนานักเรียนในกรณีที่สถานศึกษาไม่สามารถให้การสนับสนุนได้เพียงพอ โดยครูแนะแนวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อนี้ และจะมีการติดต่อเพื่อติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง การดำเนินการส่งต่ออย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพจึงต้องมีขั้นตอนที่ชัดเจนในการจัดการ ดังนี้

กระบวนการส่งต่อภายนอก

ภาพที่ 2.5 กระบวนการส่งต่อภายนอก

ที่มา : กรมสุขภาพจิต (2544, หน้า 155)

ขั้นตอนการดำเนินการส่งต่อภายนอก

การส่งต่อภายนอกเป็นวิธีการที่สถานศึกษาใช้เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องการการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก เมื่อพบว่านักเรียนประสบปัญหาที่ซับซ้อนและต้องการความช่วยเหลือเฉพาะทาง ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองจะมีหน้าที่ในการประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลือจากสถานบริการสาธารณสุขหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2544, หน้า 156)

1. รวบรวม/สรุปแนวทางแก้ไขปัญหาจากสรุปการประชุมรายกรณี
2. ประสานความช่วยเหลือกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3. ดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย

4. ติดตามประเมินพฤติกรรมของนักเรียนหลังการช่วยเหลือ

5. หากนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น ให้ส่งกลับครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา

6. หากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น พิจารณาส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก

7. ประสาน ติดตามผลการช่วยเหลือจากสถานบริการสาธารณสุขหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ผลสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญในการดำเนินงาน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 55)

1. บุคลากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ผู้รับผิดชอบวางระบบและดำเนินงานตามระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถบูรณาการเข้ากับภารกิจหลักของสถานศึกษาได้

4. สร้างบรรยากาศการทำงานแบบมีส่วนร่วมและเป็นประชาธิปไตย

5. มีสารสนเทศของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

6. มีข้อมูลการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานสรุปรายงาน

7. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

การดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมทั้งการส่งเสริมการป้องกันและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมสำหรับการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังต้องมีการประสานงานและขอความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบุคลากรและองค์กรภายนอก เพื่อพัฒนานักเรียนให้เติบโตเป็นคนดี คนเก่ง ปลอดภัยจากสารเสพติด และมีความสุขในการใช้ชีวิตในสังคม โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรสำคัญในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนี้

ด้านการส่งต่อนักเรียน หมายถึง กระบวนการสนับสนุนนักเรียนที่ประสบปัญหาหรือมีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น แม้จะได้รับการช่วยเหลือแล้ว หรือในกรณีที่นักเรียนมีความสามารถพิเศษ เช่น เด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กด้อยโอกาส ควรมีการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเหมาะสมต่อไป การส่งต่อสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก

สรุปได้ว่า การส่งต่อนักเรียน หมายถึง กระบวนการประชุมเพื่อปรึกษาและแก้ไขปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้การช่วยเหลือและ

เยียวยาอย่างเหมาะสม การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาจะดำเนินการทั้งภายในสถานศึกษา เช่น การส่งต่อไปยังครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา และนักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา รวมถึงการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก เช่น นักจิตวิทยาจากหน่วยงานเขตพื้นที่ สาธารณสุข หรือสถานพยาบาลใกล้เคียง นอกจากนี้ยังมีการบันทึกรายงานผลการส่งต่อทั้งภายในและภายนอก รวมถึงการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ การจัดระบบขั้นตอนการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกจะต้องมีความเป็นระเบียบ เพื่อให้การประเมินผลและติดตามสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนที่ได้รับการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกจะได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง รวดเร็ว และปลอดภัย

2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

ประวัติความเป็นมาสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2523 มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมสามัญศึกษากำหนดให้มีกองการศึกษาพิเศษรับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการและผู้ดอยโอกาส จึงแบ่งออกเป็นฝ่ายส่งเสริมการศึกษาพิเศษ และฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์ พ.ศ. 2541 ได้ออกพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมสามัญศึกษาเป็นกองการศึกษาเพื่อคนพิการและกองการศึกษาสงเคราะห์เพื่อให้มีการจัดการศึกษา ให้แก่คนพิการและผู้ด้อยโอกาสอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น พ.ศ. 2546 เนื่องจากมีการปฏิรูประบบราชการ ได้มีการปรับโครงสร้างของกระทรวงศึกษาพระราชบัญญัติว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 กำหนดให้การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และกำหนดให้ต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 กำหนดไว้ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภารบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” โดยรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคที่หนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและ

สนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมาย ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้องต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วยการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญ ได้ตามความสามารถความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม บทบัญญัติของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 9 กำหนดให้การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า

(2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ ของภารกิจและตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ

(3) ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่ ก.พ.ร. กำหนด

(4) ในกรณีที่การปฏิบัติภารกิจหรือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการเกิดผลกระทบ ต่อประชาชนให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไข หรือบรรเทาผลกระทบนั้น หรือเปลี่ยนแผนปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

มาตรา 16 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นในแต่ละปีงบประมาณให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งประมาณการรายได้ รายจ่าย และทรัพยากรอื่นที่จะต้องใช้

สำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมาตรี ว่าด้วยการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2547 ข้อ 8 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการตามมาตรา 16 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลีกเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ภายในกำหนดเวลา

วิสัยทัศน์ (Vision)

คนพิการและเด็กด้อยโอกาส เข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม ทั่วถึงและมีคุณภาพ ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

พันธกิจ (Mission)

1. เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เสมอภาค ด้วยวิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย

2. พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามหลักสูตร และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

3. พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพและศาสตร์เฉพาะทาง

4. พัฒนาระบบสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

5. พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เป้าหมาย (Goals)

1. คนพิการและเด็กด้อยโอกาส เข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมทั่วถึง ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย

2. คนพิการและเด็กด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต รวมถึงคุณธรรมจริยธรรม และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ มีทักษะเฉพาะทาง มีประสบการณ์ทางศาสตร์การศึกษาพิเศษ และการศึกษาสงเคราะห์

4. ระบบสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์มีคุณภาพและสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน

5. ระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ที่มา : แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 12 ตุลาคม 2559

บทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

1.1 จัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนการจัดการศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประเมินและรายงานผล

1.2 ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส จัดระบบสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส

1.3 วิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของคนพิการและผู้ด้อยโอกาส

1.4 ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

1.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบมา

2. ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ซึ่ง ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับคนพิการ

2.1 ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษา รวมทั้งประเมินและรายงานผลต่อคณะกรรมการ

2.2 สนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการเรียนร่วมแก่คนพิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ

2.3 วิจัย และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของคนพิการ

2.4 ผลิต วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการศึกษาของคนพิการ

2.5 ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสรรเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก

2.6 ดำเนินการเกี่ยวกับงานธุรการของกองทุน

2.7 ส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานทางการศึกษาสามารถผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

2.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

2.9 ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส ที่อยู่ในความดูแลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มี 172 แห่ง จำแนกได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. โรงเรียนเฉพาะความพิการ 46 โรงเรียน ใน 37 จังหวัด

1.1 ประเภทบกพร่องทางสติปัญญา 19 โรงเรียน ใน 19 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ)

1.2 ประเภทบกพร่องทางการได้ยิน 21 โรงเรียน ใน 20 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ)

1.3 ประเภทบกพร่องทางการเห็น 2 โรงเรียน ใน 2 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ)

1.4 ประเภทบกพร่องทางร่างกายและการเคลื่อนไหว 4 โรงเรียน ใน 4 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ)

2. ศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพเด็กพิการ มี 77 ศูนย์

2.1 ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 13 ศูนย์ ใน 13 จังหวัด

2.2 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด 64 ศูนย์ ใน 64 จังหวัด

3. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 51 โรงเรียน ใน 43 จังหวัด

3.1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 25 โรงเรียน ใน 22 จังหวัด (รับนักเรียน แบบอยู่ประจำ)

3.2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 26 โรงเรียน ใน 24 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ จำนวน 25 โรงเรียน แบบไป – กลับจำนวน 1 โรงเรียน)

กลยุทธ์และจุดเน้น

1. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ดอยโอกาส

2. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการทางการศึกษา และการฝึกอบรมเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถประกอบอาชีพและพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพ

3. การพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคนพิการและผู้ดอยโอกาส สามารถบริหารจัดการบริหารหลักสูตรและวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การผลิต พัฒนากระจายสื่อเทคโนโลยีการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการให้ทั่วถึง เพียงพอและเหมาะสมตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

5. การประสานเครือข่ายการทำงานระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งการระดมทรัพยากรในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

ยุทธศาสตร์โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ดอยโอกาส

2. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการทางการศึกษา และการฝึกอบรมเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถประกอบอาชีพและพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพ

3. การพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคนพิการและผู้ดอยโอกาส สามารถบริหารจัดการบริหารหลักสูตรและวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การผลิต พัฒนากระจายสื่อเทคโนโลยีการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการให้ทั่วถึง เพียงพอและเหมาะสมตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

5. การประสานเครือข่ายการทำงานระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งการระดมทรัพยากรในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส

กลยุทธ์ (Development Strategies)

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษา

1. พัฒนากระบวนการคัดกรอง การค้นหาเด็กตกหล่น การติดตามเด็กออกกลางคัน เพื่อป้องกันเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา

2. จัดทำฐานข้อมูลผู้เรียนในสถานศึกษา ให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

3. พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

4. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรวมในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. เสริมสร้างศักยภาพภาคีเครือข่ายเพื่อการจัดการศึกษาสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เหมาะสมกับอัตลักษณ์แห่งตน

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความกตัญญู และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์แห่งตน

2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาเพื่อให้มีทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ ทักษะการดำรงชีวิต และสมรรถนะที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่

3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ เพื่อยกระดับสู่ความเป็นเลิศ

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

5. พัฒนาให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ตามมาตรฐานช่วงชั้น

6. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย รักษ์ท้องถิ่น และภูมิใจในความเป็นไทย

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

1. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ มีเจตคติ ที่ดีต่อการจัดการศึกษาสงเคราะห์

2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และสมรรถนะด้านเทคโนโลยี ภาษาและการสื่อสาร พร้อมเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่

3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

5. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการยกย่อง เชิดชูเกียรติผู้บริหาร ครูและบุคลากร ทางการศึกษาที่มีผลงานดีเด่น

6. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

7. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาตนเองเพื่อให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

8. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่

1. สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็น

2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะความเข้าใจ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม

3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้ จัดทำ ผลิต สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

5. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในรูปแบบที่หลากหลาย

6. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้

7. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะจำเป็นและทักษะอาชีพในโลกยุคใหม่

8. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนสู่ความสำเร็จ

9. เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษและสถานศึกษาบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

2. ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

3. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา ปรับปรุงรูปแบบ รายการ อาคาร สิ่งก่อสร้างจัดสภาพแวดล้อมและระบบความปลอดภัยตามมาตรฐานสถานศึกษาปลอดภัย

5. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

6. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับการทำงานในยุคดิจิทัล (Digital Workplace)

7. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา บูรณาการการเรียนรู้ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

8. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา ใช้ระบบการนิเทศภายใน โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญแต่ละประเภท ในการจัดการศึกษาสงเคราะห์

9. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา ดำเนินการตามมาตรฐานด้านโภชนาการและการดูแลผู้เรียน

10. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน และสนับสนุนให้สถานศึกษา นำไปใช้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

11. พัฒนาระบบสารสนเทศดิจิทัลเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน

12. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (ศรร.)

13. พัฒนาศักยภาพการประชาสัมพันธ์ ให้มีประสิทธิภาพต่อเนื่อง

14. เสริมสร้างความเข้มแข็งการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำร่วมกับหน่วยงาน องค์กรภาคีเครือข่าย

15. เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

16. ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และคัดเลือกผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาสงเคราะห์

วิสัยทัศน์ (Vision)

สร้างโอกาส สร้างคนดีมีคุณภาพ และทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ (Mission)

พันธกิจที่ 1 สร้างโอกาสทางการศึกษาด้วยการค้นหา ช่วยเหลือและป้องกันการออกกลางคันของผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

พันธกิจที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะจำเป็นเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่

พันธกิจที่ 3 พัฒนาประสิทธิภาพข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน

พันธกิจที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารมีการบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ตามหลักธรรมาภิบาล จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

พันธกิจที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัย

เป้าประสงค์ (Goal)

1. ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง เท่าเทียม โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความกตัญญู และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ผู้เรียนมีความรู้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ

4. ผู้เรียนมีสมรรถนะ ทักษะจำเป็นเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ และมีความเป็นเลิศตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

5. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะในการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานเท่าทันการเปลี่ยนแปลง

6. ครูสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่จำเป็นเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่

7. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานด้วยความ

ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

8. ส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (ศรร.)

9. พัฒนาระบบฐานข้อมูล สารสนเทศ ระบบบริหารจัดการที่ทันสมัยสามารถรองรับการทำงานในยุคดิจิทัล (Digital Workplace) เพื่อประโยชน์การใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ

10. โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์จัดสภาพแวดล้อมและมีระบบความปลอดภัยตามมาตรฐานสถานศึกษาปลอดภัย

11. โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์มีบุคลากรที่ดูแลผู้เรียนและอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพียงพอตามความจำเป็น (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570, 2566)

โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีจำนวนผู้บริหาร ครู บุคลากร ดังนี้

ตารางที่ 2.11 จำนวนบุคลากรโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3

ตำแหน่ง	จำนวน
ผู้บริหารสถานศึกษา	23
ครูผู้สอน	379
รวม	**397**

โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27 จังหวัดหนองคาย
2. โรงเรินราชประชานุเคราะห์ 50 จังหวัดขอนแก่น
3. โรงเรียนราชประชานะเคราะห์ 52 จังหวัดเลย
4. โรงเรินราชประชานุเคราะห์ 53 จังหวัดสกลนคร และ
5. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 63 จังหวัดร้อยเอ็ด

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในประเทศ ดังต่อไปนี้

จำเริญ นาคอุไร และคณะ (2559, หน้า 97) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ผลการวิจัยพบวา 1) สถานภาพส่วนบุคคลของครูส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 74.24 อายุมากกว่า 55 ปีร้อยละ 36.36 ระดับการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 68.18 ตำแหน่งครูที่ปรึกษา ร้อยละ 81.82 และประสบการณในตำแหน่งมากกว่า 8 ปี ร้อยละ 63.64 2) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการเตรียมและการวางแผนดำเนินงานเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการประเมินผล และด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ตามลำดับ 3) ผลการทดสอบ สมมติฐาน พบวา ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นตอการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สวน ครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหนง และประสบการณในตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ไม่แตกต่างกัน

วิราภรณ์ ส่งแสง และคณะ (2559, หน้า 88) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า 1) มีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานที่ขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง 2) รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ โดยการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) แนวคิดและหลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) กระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 6) เกณฑ์และแนวทางการประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) โครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 8) บทบาทของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ยุวดี โกสุมาลย์ (2560, หน้า 91) ได้มีการศึกษา และวิจัยเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนดังกล่าวโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการสื่อสารกับนักเรียน ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างเพศ

ต่างกัน พบว่าไม่มีความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ไม่พบความแตกต่างเช่นกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นตามตำแหน่ง พบว่าโดยรวมไม่มีความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ไม่พบความแตกต่างเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สำหรับประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างทางสถิติที่ชัดเจน

ปุญชรัศมิ์ พันธุวัฒน์ (2560, หน้า 84) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการคัดกรองนักเรียนที่โรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้: 1) การศึกษาสภาพและปัญหาของระบบบริหารจัดการงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการคัดกรอง พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการคัดกรองนักเรียน ซึ่งรวมถึงแบบคัดกรองนักเรียนและการใช้โปรแกรม Scan Tool 3 ในการประมวลผลเพื่อจำแนกนักเรียนออกเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา 2) การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการคัดกรองนักเรียน จากการวิเคราะห์สภาพและปัญหาที่พบ จึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบตามวงจรพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง ซึ่งส่งผลให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การวางแผนสร้างความเขาใจเกี่ยวกับสภาพและปัญหารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยการประชุมครูที่ปรึกษาพรอมทั้งดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการแก้ไขปัญหา และประชุมครูเพื่อวางแผนแก้ปัญหา โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติ งานสร้างรูปแบบระบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. การดำเนินการตาม แผนปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วยการสร้างนวัตกรรม เพื่อใชในการพัฒนารูปแบบจำนวน 3 นวัตกรรม ได้แก การสร้างเกณฑการคัดกรองและแบบคัดกรองโปรแกรมพราวคัดกรอง และคูมือการใชงาน โปรแกรมพราวคัดกรอง 3. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนและ 4. การปรับปรุงแกไขเพื่อใหรูปแบบมีประสิทธิภาพ 3) การใชรูปแบบและศึกษาสภาพปญหาการใชรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน พบวา 1. การทดลองใชรูปแบบโดยครูหัวหนาระดับพบวา รูปแบบมีความเป็นระบบเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนมีความชัดเจน ตรงกับความตองการ กระชับ เวลา เอื้อตอการทำงานของครูแต่คู่มือการใช้ไม่เอื้อต่อผู้สูงวัย 2. การใชรูปแบบโดยครูที่ปรึกษา พบวา มีความพึงพอใจตอการใชงานโปรแกรมพราวคัดกรองโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด คาเฉลี่ย เทากับ 4.73 มีความพึงพอใจตอการใชคูมือโปรแกรมพราวคัดกรองโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด คาเฉลี่ยเทากับ 4.57 และมีความพึงพอใจตอการใชรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด คาเฉลี่ย

เทากับ 4.82 และ 4) การศึกษาความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัด กรองนักเรียน พบวา ครูกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียนมีความพึงพอใจตอรูปแบบการบริหารจัดการ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด คาเฉลี่ยเทากับ 4.74

สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561, หน้า 304-314) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนนี้โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 2) แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีมีดังนี้ ในด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง รวมถึงการพัฒนาตนเอง ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาของนักเรียนในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ในด้านการส่งต่อ โรงเรียนควรชี้แจงให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจถึงเหตุผลที่แท้จริงในการส่งต่อนักเรียน เป็นต้น

รัชพล เที่ยงดี (2563, หน้า 41) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการคัดกรองนักเรียนมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับสูง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนแต่ละคนอย่างละเอียด และนำผลที่ได้มาจัดกลุ่มตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความรุนแรงหรือความถี่ของปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ในการดำเนินการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรมีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้การจัดกลุ่มนักเรียนเป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

นูรมาน พิทักษ์สุขสันต (2564) ได้มีการศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี ซึ่งอยู่ภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารในอำเภอสายบุรี โดยรวมและในแต่ละด้านมีการดำเนินการอยู่ในระดับสูง 2. เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยรวมและในหลายด้านไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นในด้านการคัดกรองนักเรียนและการป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. ข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรส่งเสริม

ให้ครูศึกษาข้อมูลนักเรียนอย่างละเอียดด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรมีระบบการคัดกรองตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้แบบประเมิน (SDG) 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน และจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนในแต่ละสัปดาห์อย่างเหมาะสม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรให้ความสำคัญในการดูแลและแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ควรมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ โดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์จากครู

กรดา มลิลา (2564, หน้า 31-41) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนดังกล่าว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับสูง 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่าไม่มีความแตกต่างทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้านเมื่อจำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน 3) ข้อเสนอแนะในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน รวมถึงการจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นอกจากนี้ ครูควรศึกษาแนวทางและเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนเพื่อให้สามารถจัดกลุ่มได้อย่างถูกต้อง และควรมีการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานภาครัฐเพื่อสนับสนุนนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านสมองและด้านอื่น ๆ อย่างเหมาะสม

ศตพร เลิศล้ำไตรภพ (2564, หน้า 177-188) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามมุมมองของครูในกลุ่มเครือข่ายสินปุน โคกหาร พรุเตียว ซึ่งอยู่ภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า 1) โดยรวมแล้ว ทัศนะของครูต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับดี 2) ครูที่มีเพศต่างกันมีทัศนะต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน แต่ครูที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีทัศนะต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นอกจากนี้ ครูที่มีกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีทัศนะต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่าโรงเรียนยังขาดความต่อเนื่องในการใช้ระเบียนสะสมเพื่อเก็บข้อมูลนักเรียน ดังนั้นควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการใช้ระเบียนสะสมอย่างเหมาะสม

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

Douglas (2007, pp. 92-100) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัญหาทางอารมณ์หรือพฤติกรรม ผลการศึกษาพบว่านักเรียนต้องการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งรูปแบบทางเลือกที่สามารถสนับสนุนให้พวกเขาเข้าใจตนเองได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาดังกล่าว โดยมีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อถึงช่วงวัยที่เหมาะสม นักเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือจากครอบครัวเพื่อสนับสนุนพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงในทางบวก การเตรียมความพร้อมและการวางแผนการศึกษาที่ดีจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาพฤติกรรมและปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ครอบครัวและชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ นักเรียนควรได้รับการศึกษาและบริการทางสังคมเพื่อส่งเสริมให้พวกเขาเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

Gunderson (2017, p. 8) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้การประชุมสร้างสรรค์ในโรงเรียน โดยเฉพาะการประชุมกลุ่มครอบครัวเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนที่หนีเรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีปัญหานี้เข้าร่วมประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหา กลุ่มครอบครัวที่เข้าร่วมประชุมถูกแบ่งออกเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเสี่ยงต่ำ กลุ่มเสี่ยงปานกลาง และกลุ่มเสี่ยงสูง โดยกลุ่มเสี่ยงต่ำประกอบด้วยนักเรียนที่เคยได้รับการลงโทษจากโรงเรียนบ้าง ขณะที่กลุ่มเสี่ยงสูงประกอบด้วยนักเรียนที่เคยได้รับการลงโทษอย่างรุนแรงในการประชุม ผู้ปกครองจากทั้งสามกลุ่มมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง โดยทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการหนีเรียนได้อย่างเสรี ผู้ปกครองได้ร่วมมือกันเพื่อสร้างสรรค์ครอบครัวและสนับสนุนโรงเรียนในการหาทางออกที่เป็นประโยชน์ โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ครอบครัวต่างๆ เสนอแนวคิดที่สามารถนำไปสู่ข้อสรุปและแนวทางปฏิบัติในอนาคต กระบวนการประชุมผู้ปกครองนี้มีความเรียบง่ายและมีพลวัตรที่ดี ส่งผลบวกต่อนักเรียน ครอบครัว และโรงเรียน โดยมีผลสำคัญต่อการเข้ามาเรียนของนักเรียน วิธีการแก้ปัญหานี้มีประสิทธิภาพดีกว่ารูปแบบการแก้ปัญหาการหนีเรียนที่ใช้ในปัจจุบัน

Johnson (2017, p. 69) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญต่อการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน ซึ่งพบว่าแผนการแนะแนวในปัจจุบันจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ การประเมินผลของแผนงานในโรงเรียนยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับฝ่ายกิจกรรมนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษา เพื่อค้นหาแนวทางการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นหลัก

Jackson (2017, pp. 38-53) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดกลุ่มที่ปรึกษาในเรื่องปัญหาพฤติกรรมด้านเชาวน์ปัญญา โดยมุ่งเน้นไปที่เทคนิคการควบคุมตนเอง ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมดังกล่าวมีผลกระทบในเชิงบวกต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเอง นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะว่าควรดำเนินการกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมแปลก

แยกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการปฏิบัติอย่างจริงจังกับนักเรียนเหล่านี้ และผู้แนะแนวควรมีความสามารถในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาพฤติกรรมที่เพิ่มมากขึ้น

Chandler (2001, p. 136) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านโดยใช้รูปแบบการให้บริการพิเศษสำหรับเด็กปฐมวัย 2 รูปแบบ ในการศึกษานี้ได้มีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความพิการในระดับประถมศึกษา เพื่อระบุข้อมูลและบริการที่จำเป็นสำหรับผู้ปกครองในช่วงที่พวกเขาและบุตรหลานกำลังเปลี่ยนผ่านจากการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาพิเศษก่อนวัยเรียนของรัฐบาล โดยได้ระบุภารกิจของผู้ปกครองและโปรแกรมที่พวกเขาชื่นชอบ ซึ่งรวมถึงปัญหาต่าง ๆ เช่น การไม่เห็นด้วยกับการขาดทางเลือกในการให้บริการ การขาดข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับบริการ และการขาดข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกที่มีอยู่ ความแตกต่างระหว่างการเปลี่ยนผ่านในช่วงแรกและช่วงที่สองได้ถูกอภิปรายในแง่ของปัญหาที่มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและปัญหาที่มีแนวโน้มจะเลวร้ายลงเรื่อย ๆ

Orozco (2010, p. 169) ได้มีการศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีความหลากหลายภายในวิทยาลัยชุมชน ซึ่งทำให้เราได้ตระหนักถึงวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับที่ปรึกษาด้านวิชาการ รวมถึงกระบวนการสัมภาษณ์และการให้คำแนะนำทางการศึกษาโดยพิจารณาบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและประสบการณ์ของนักศึกษา การนำทฤษฎีความหลากหลายมาประยุกต์ใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีชาติพันธุ์ต่างกัน ซึ่งได้แก่ นักเรียนลาติน อเมริกัน แอฟริกัน อเมริกัน เอเชีย นักเรียนผิวขาว และนักเรียนที่เป็นผู้ตรวจคนเข้าเมืองในรัฐแคลิฟอร์เนีย การศึกษาในระบบวิทยาลัยชุมชนได้ชี้ให้เห็นถึงแนวทางการให้คำปรึกษาที่สำคัญ ได้แก่ (ก) ความแตกต่างในการใช้การให้คำปรึกษา (ข) ความสำคัญของความสัมพันธ์ในการให้คำปรึกษา (ค) ความเข้าใจในระบบ และ (ง) การทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและการเหยียดเชื้อชาติ

Shimokawa, Kenichi (2010, p. 150) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของการให้คำปรึกษาและเทคนิคในการแนะนำ โดยผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริการให้คำแนะนำเกี่ยวกับผลของการรักษา การควบคุมคุณภาพในศูนย์แนะแนว รวมถึงการบำบัดจิตใจสำหรับผู้ที่มีความเสี่ยง นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์เกี่ยวกับความเมตตาในกระบวนการศึกษาที่มุ่งตรวจสอบและวิเคราะห์การบำบัดจิตใจในระบบการประกันคุณภาพ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลลัพธ์ในผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อการรักษาที่อาจล้มเหลว วิธีการที่ใช้คือการนำข้อมูลจากการศึกษาหลักมาจัดทำที่ศูนย์ให้คำปรึกษาเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการรักษา โดยมีการแจ้งเตือนล่วงหน้าเพื่อระบุผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อการรักษาที่อาจล้มเหลว ความเห็นเกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้ป่วยจะขึ้นอยู่กับระบบการแจ้งเตือนนี้ ซึ่งจะถูกส่งต่อให้แพทย์เพื่อให้พวกเขาสามารถดำเนินการรักษาได้อย่างเหมาะสม

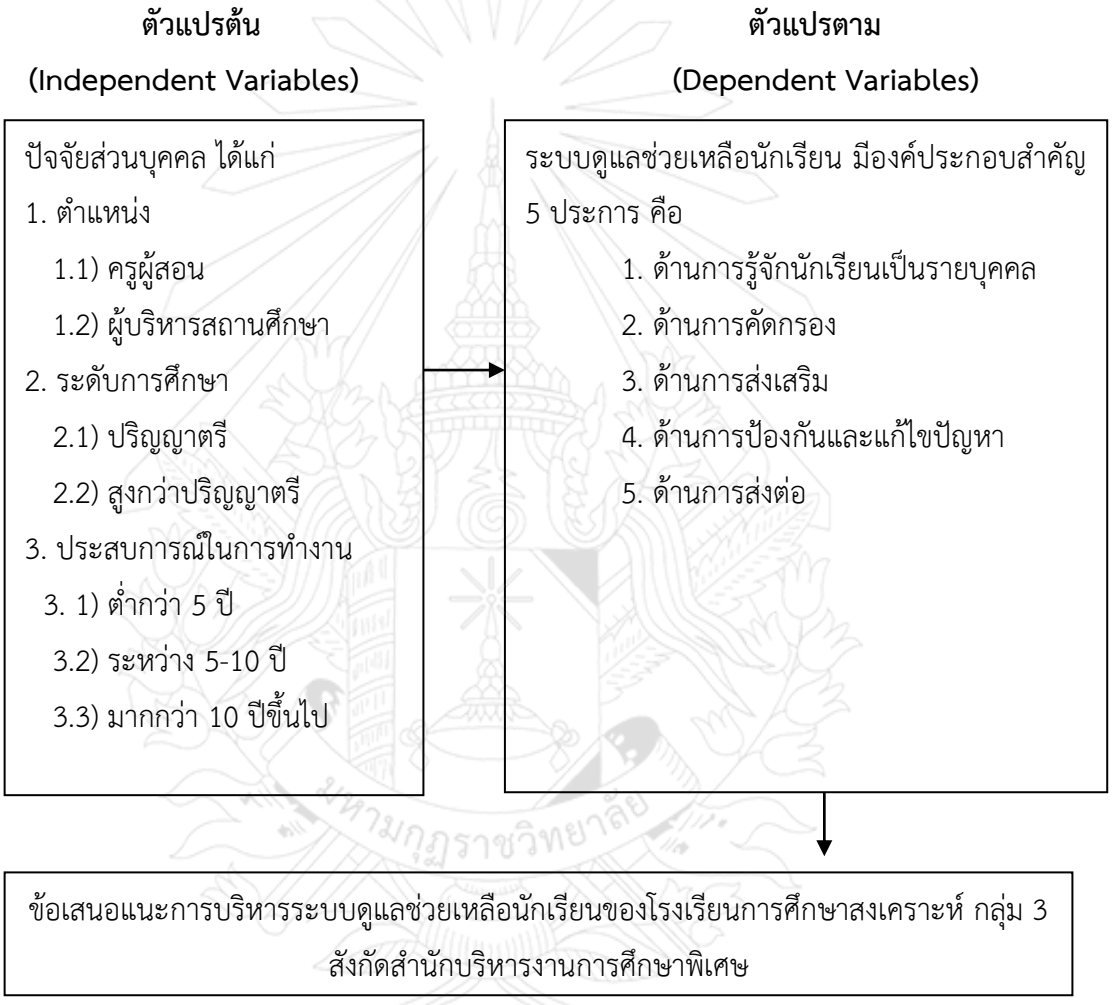
Stockton, Rex (2010, p. 134) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการให้คำปรึกษาในประเทศบอตสวานา ซึ่งเป็นประเทศที่โดดเด่นในภูมิภาคแอฟริกาในด้านความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ยั่งยืน บอตสวานาได้ใช้ทรัพยากรของภาครัฐในการสร้างระบบบริการทางการศึกษาและสังคมที่มีความเข้มแข็งสำหรับประชาชน การพัฒนาวิชาชีพการให้คำปรึกษาในประเทศนี้ได้มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อสร้างระบบบริการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน รวมถึงการตอบสนองต่อผลกระทบจากการระบาดของโรคเอดส์ บทความนี้จะนำเสนอ 27 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการให้คำปรึกษาในบอตสวานา พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

Chun Ming (2011, p. 235) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับระบบการให้คำปรึกษาที่ดีที่สุดในฮ่องกง ซึ่งมหาวิทยาลัยได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาระบบบริการตนเอง โดยใช้ตัวแทนดิจิทัลที่ชาญฉลาดเพื่อเสริมสร้างหรือเปลี่ยนแปลงบริการที่ต้องใช้แรงงานมาก เช่น การให้คำปรึกษาทางวิชาการ ระบบออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นนี้มีความสามารถในการตอบสนองต่อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ โปรแกรมการเรียนรู้ ตัวเลือกหลักสูตร และแผนการศึกษา รวมถึงการตรวจสอบสถานะการสำเร็จการศึกษา ระบบการให้คำปรึกษาที่ชาญฉลาดนี้ได้รับการพัฒนาภายใต้โครงการศูนย์นวัตกรรม ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลฮ่องกง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการคำปรึกษาทางวิชาการแก่ผู้ที่สนใจและช่วยในการวางแผนการศึกษาของพวกเขา ระบบออนไลน์นี้มีการใช้ข้อความที่เคลื่อนไหวและรองรับหลายภาษา โดยมีการปรับแต่งความสามารถด้านภาษาธรรมชาติเป็นฟังก์ชันหลักสำหรับการค้นหาและการดึงข้อมูล ในบทความนี้ ผู้เขียนได้อธิบายแนวคิดการออกแบบและคุณสมบัติของระบบการให้คำปรึกษาอย่างละเอียด

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายซึ่งมีความสัมพันธ์กัน เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียนเอง ปัญหาจากสภาพครอบครัวของพ่อแม่และผู้ปกครอง หรือปัญหาในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับครู เพื่อนนักเรียน บรรยากาศในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม โรงเรียนจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดใน 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อ วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนานักเรียน ซึ่งจะส่งผลดีต่อเยาวชนของประเทศในอนาคตต่อไป

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (กระทรวงศึกษาธิการ 2559, หน้า 35) ได้ทราบการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รายละเอียดกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังแสดงไว้ในภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนการศึกสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 397 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 196 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970) โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ผู้บริหารสถานศึกษา	23	23
2	ครูผู้สอน/บุคลากรทางการศึกษา	374	173
	รวม	**397**	**196**

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (open end)

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2) ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

3) สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

4) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์ 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผันสว่าง 3) นางสาวธนภรณ์ ฤทธิแผลง เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of item objective congruence) โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถามดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบของแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) คำนวณได้ ดังนี้

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเสนอแนะ

7) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรที่มีคุณลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

8) นำแบบสอบถามที่ทดลองมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

9) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ คือแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเสนอต่อต่อผู้บริหารของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พร้อมด้วยแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3) ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

3) ทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้ t-test (Independent Samples)

4) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงาน ใช้ F- test (One-Way ANOVA) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

5) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) สถิติร้อยละ (Percentage) เพื่อหาค่าความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อหาระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

4) ใช้ค่า t-test (Independent) ในการเปรียบเทียบตัวแปรที่มีจำนวน 2 กลุ่ม

5) ใช้ค่า F-test (One-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบตัวแปรจำนวนมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

3.6.2 สถิติที่ใช้หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับใช้ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Cronbach's Alpha Coefficient) ของครอนบาซ (Cronbach)

3.6.3 สถิติที่ใช้หาความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index) หรือ IOC

3.6.4 สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้การวิจัย ได้แก่

1) ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum \mathbf{x}}{\mathbf{N}}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
$\sum X$ แทน ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม
n แทน จำนวนกลุ่มเป้าหมาย

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N\,(N-1)}}$$

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
X^2 แทน ผลรวมกำลังสอง ของคะแนนในกลุ่ม

4) ค่า t-test ในการเปรียบเทียบตัวแปรอิสระแก่กัน (Independent) คำนวณจากสูตร (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

$\bar{X}1$ $\bar{X}2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2

S_1^2 S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ กลุ่มที่ 2

n_1 n_2 แทน จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2

5) ค่า F-test (One-Way ANOVA) ในการเปรียบเทียบตัวแปรอิสระตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป คำนวณจากสูตร (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม (F-test)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
Sig	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significant level)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่มีตำแหน่ง และวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent Samples)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

การวิจัยเรื่องนี้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 196 คน ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไป คือ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ใช้การแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) และคำนวณร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. ผู้บริหาร	61	31.10
2. ครูผู้สอน	135	68.90
รวม	**196**	**100.00**
วุฒิการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	99	50.50
2. สูงกว่าปริญญาตรี	97	49.50
รวม	**196**	**100.00**

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การทำงาน		
1. ต่ำกว่า 5 ปี	65	33.20
2. ระหว่าง 5-10 ปี	42	21.40
3. มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	89	45.40
รวม	**196**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 31.10 ครูผู้สอน จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 68.90 มีระดับปริญญาตรี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 49.50 ประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 33.20 ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 45.40

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังตารางที่ 4.2-4.6

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3	ระดับการปฏิบัติ			
	$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.28	0.74	2	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.24	0.79	4	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.35	0.77	1	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.28	0.73	3	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.23	0.73	5	มาก
รวม	**4.28**	**0.75**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.28, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\overline{X}$ =4.35, S.D.=0.77) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\overline{X}$ =4.28, S.D.=0.74) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\overline{X}$ =4.28, S.D.=0.73) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\overline{X}$ =4.24, S.D.=0.79) และด้านการส่งต่อนักเรียน ($\overline{X}$ =4.23, S.D.=0.73) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อ	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระดับการปฏิบัติ			
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วางแผน ขั้นตอน การดำเนินงาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และมีการปรับปรุงพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน	4.38	0.71	3	มาก
2	สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอน บุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.42	0.77	2	มาก
3	ครูที่ปรึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญเช่น ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)หรือแบบสังเกตพฤติกรรมเฉพาะด้าน	4.47	0.80	1	มาก
4	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการให้ข้อมูลกับสถานศึกษา	4.18	0.75	7	มาก

5	สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.14	0.72	8	มาก
6	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนครบทุกคน	4.28	0.68	5	มาก
7	สถานศึกษาได้สรุปข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครบทุกคน	4.21	0.75	6	มาก
8	สถานศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัวและด้านสังคม	4.10	0.78	9	มาก
9	สถานศึกษาได้รายงานข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.37	0.71	4	มาก
	รวม	**4.28**	**0.74**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.28, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ครูที่ปรึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่คอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญเช่น ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)หรือแบบสังเกตพฤติกรรมเฉพาะด้าน ($\overline{X}$ =4.47, S.D.=0.80) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอน บุคลากร เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\overline{X}$ =4.42, S.D.=0.77) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัวและด้านสังคม ($\overline{X}$ =4.10, S.D.=0.78)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการคัดกรองนักเรียน

ข้อ	ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1	สถานศึกษาจัดทำแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.44	0.61	1	มาก
2	สถานศึกษามีการดำเนินการให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรอง	4.25	0.85	6	มาก
3	สถานศึกษาดำเนินการทำปฏิทินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.24	0.76	7	มาก
4	สถานศึกษาดำเนินการจัดกลุ่มนักเรียน เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการช่วยเหลือและดูแลนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการ	4.19	0.94	9	มาก
5	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางและคำสั่งมอบหมายในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาอย่างเหมาะสม	4.31	0.76	2	มาก
6	สถานศึกษาได้กำหนดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษอย่างเหมาะสม	4.30	0.83	3	มาก
7	สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและกลุ่มพิเศษ และเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระเบียบ	4.15	0.71	11	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
8	สถานศึกษาได้ติดตามการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์	4.26	0.82	5	มาก
9	สถานศึกษาได้ตรวจสอบการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์	4.17	0.79	10	มาก
10	ครูผู้สอนสรุปผลการคัดกรองนักเรียนรายงานให้ผู้บริหารทราบทุกภาคเรียน	4.11	0.81	12	มาก
11	สถานศึกษามีการติดต่อขอความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายมาให้ความรู้ในการช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการ	4.21	0.68	8	มาก
12	สถานศึกษาได้จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคัดครองนักเรียนให้ครูนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง	4.27	0.87	4	มาก
	รวม	**4.24**	**0.79**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.24, S.D.=0.79) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\overline{X}$ =4.44, S.D.=0.61) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางและคำสั่งมอบหมายในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาอย่างเหมาะสม ($\overline{X}$ =4.31, S.D.=0.76) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูผู้สอนสรุปผลการคัดกรองนักเรียนรายงานให้ผู้บริหารทราบทุกภาคเรียน ($\overline{X}$ =4.11, S.D.=0.86)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ข้อ	ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1	สถานศึกษาจัดทำแผนงานที่สอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา	4.26	0.91	8	มาก
2	สถานศึกษาจัดทำปฏิทินกิจกรรมที่สงเสริมสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา	4.40	0.84	4	มาก
3	สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนจัดตั้งชมรม/กลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมต่างตามความสนใจของนักเรียน	4.17	0.76	10	มาก
4	สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาตามกลุ่มนักเรียนที่คัดกรองและสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน	4.19	0.88	9	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน	4.58	0.57	1	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต	4.56	0.70	2	มากที่สุด
7	สถานศึกษาจัดกิจกรรมยกย่อง ชมเชยหรือให้รางวัลนักเรียนที่มีความประพฤติปฏิบัติดีสม่ำเสมอ	4.34	0.86	5	มาก
8	สถานศึกษามีการ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมนักเรียน	4.32	0.74	6	มาก
9	สถานศึกษาได้ตรวจสอบการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมนักเรียน	4.42	0.70	3	มาก
10	ครูผู้สอนได้รายงานผลทุกครั้งที่จัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมนักเรียน	4.30	0.73	7	มาก
	รวม	**4.35**	**0.77**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.35, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน ($\overline{X}$ =4.58, S.D.=0.57) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ($\overline{X}$ =4.56, S.D.=0.70) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนจัดตั้งชมรม/กลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมต่างตามความสนใจของนักเรียน ($\overline{X}$ =4.17, S.D.=0.76)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ข้อ	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา กำกับ ติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสม	4.42	0.76	2	มาก
2	สถานศึกษามีการดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนโดยร่วมมือกันระหว่าง ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น และผู้ปกครอง	4.43	0.64	1	มาก
3	สถานศึกษามีการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างอบอุ่น	4.37	0.76	4	มาก
4	สถานศึกษาประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรม ป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหา	4.34	0.62	5	มาก
5	สถานศึกษามอบหมายให้ครูประจำหอนอนบันทึกข้อมูลสภาพปัญหาและวิธีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ	4.37	0.78	3	มาก
6	สถานศึกษาไม่เปิดเผยข้อมูลของนักเรียนที่ให้การช่วยเหลือยก โดยให้เกียรติและคำนึกประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ	4.17	0.75	8	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
7	สถานศึกษามีการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไขหรือชี้แนะนักเรียนให้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	4.21	0.71	6	มาก
8	สถานศึกษาพิจารณาเลือกกิจกรรมเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีปัญหาให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักเรียนอย่างมีคุณภาพ	4.19	0.84	7	มาก
9	สถานศึกษานำผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.03	0.74	9	มาก
	รวม	**4.28**	**0.73**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.28, S.D.=0.73) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนโดยร่วมมือกันระหว่าง ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น และผู้ปกครอง ($\overline{X}$ =4.43, S.D.=0.64) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา กำกับ ติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสม ($\overline{X}$ =4.42, S.D.=0.76) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษานำผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\overline{X}$ =4.03, S.D.=0.74)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการส่งต่อนักเรียน

ข้อ	ด้านการส่งต่อนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1	สถานศึกษามีการประชุมปรึกษาปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณีเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือให้ผู้เชี่ยวชาญได้แก้ไข เยียวยาอย่างเหสมาะสม	4.18	0.67	6	มาก
2	สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้อง ภายในสถานศึกษา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา นักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา	4.19	0.76	4	มาก
3	สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องภายนอก ไปพบผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานอื่น เช่น นักจิตวิทยาประจำเขตพื้นที่ สาธารณสุข สถานพยาบาลใกล้เคียง สถานพินิจ	4.23	0.81	3	มาก
4	สถานศึกษามีการบันทึกรายงานผลการส่งต่อภายในภายนอกและการดูแลช่วยเหลือนักเรียอย่างเป็นระบบ	4.29	0.73	2	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดระบบขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อไปนอกอย่างเป็นระบบ	4.14	0.76	7	มาก
6	สถานศึกษามีการประเมินผล ติดตาม เพื่อทบทวนการดำนเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.18	0.69	5	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการส่งต่อนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
7	นักเรียนที่ส่งต่อภายในและส่งต่อภายนอกได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง รวดเร็ว และปลอดภัย	4.38	0.71	1	มาก
	รวม	**4.23**	**0.73**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.23, S.D.=0.73) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำได้แก่ นักเรียนที่ส่งต่อภายในและส่งต่อภายนอกได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง รวดเร็วและปลอดภัย ($\overline{X}$ =4.38, S.D.=0.71) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการบันทึกรายงานผลการส่งต่อภายในภายนอกและการดูแลช่วยเหลือนักเรียอย่างเป็นระบบ ($\overline{X}$ =4.29, S.D.=0.73) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดระบบขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อไปนอกอย่างเป็นระบบ ($\overline{X}$ =4.14, S.D.=0.76)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่มีตำแหน่ง และวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent Samples)

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งแล วุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แตกต่างกัน โดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent Samples) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ตำแหน่ง				t	Sig
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.13	0.57	4.35	0.55	-2.619	.010*
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.16	0.64	4.28	0.65	-1.209	.228
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.24	0.66	4.40	0.61	-1.693	.092
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.15	0.59	4.34	0.60	-2.069	.040*
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.11	0.63	4.28	0.59	-1.874	.062
รวม	**4.16**	**0.58**	**4.33**	**0.56**	**-1.990**	**.048***

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	วุฒิการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.09	0.60	4.48	0.45	-5.227	.000*
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.06	0.67	4.42	0.58	-4.024	.000*
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.11	0.65	4.60	0.50	-6.002	.000*
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.04	0.59	4.53	0.51	-6.179	.000*
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.02	0.67	4.44	0.45	-5.072	.000*
รวม	**4.06**	**0.60**	**4.50**	**0.46**	**-5.650**	**.000***

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.10 - 4.15

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3	ประสบการณ์การทำงาน								
	ต่ำกว่า 5 ปี			ระหว่าง 5-10 ปี			มากกว่า 10 ปีขึ้นไป		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.26	0.43	มาก	4.09	0.65	มาก	4.39	0.59	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.24	0.50	มาก	4.10	0.66	มาก	4.31	0.74	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.26	0.55	มาก	4.18	0.58	มาก	4.50	0.69	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.15	0.59	มาก	4.23	0.56	มาก	4.41	0.61	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.12	0.59	มาก	4.01	0.59	มาก	4.40	0.58	มาก
รวม	**4.21**	**0.48**	**มาก**	**4.12**	**0.58**	**มาก**	**4.40**	**0.61**	**มาก**

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ปรากฏดังนี้

1. ต่ำกว่า 5 ปี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.21, S.D.=0.48) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\overline{X}$ =4.26, S.D.=0.55) รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\overline{X}$ =4.26, S.D.=0.43) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\overline{X}$ =4.12, S.D.=0.59)

2. ระหว่าง 5-10 ปี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.12, S.D.=0.58) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\overline{X}$ =4.23, S.D.=0.56) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\overline{X}$ =4.18, S.D.=0.58) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\overline{X}$ =4.01, S.D.=0.59)

3. มากกว่า 10 ปีขึ้นไป โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.40, S.D.=0.61) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\overline{X}$ =4.41, S.D.=0.61) รองลงมา คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\overline{X}$ =4.40, S.D.=0.58) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\overline{X}$ =4.31, S.D.=0.74)

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3	**ความแปรปรวน**	**SS**	**df**	**MS**	**F**	**Sig**
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2.677	2	1.338	4.316	.015*
	ภายในกลุ่ม	59.845	193	.310		
	รวม	62.522	195			
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.282	2	.641	1.521	.221
	ภายในกลุ่ม	81.340	193	.421		
	รวม	**82.622**	**195**			
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3.758	2	1.879	4.888	.008*
	ภายในกลุ่ม	74.191	193	.384		
	รวม	**77.949**	**195**			
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.679	2	1.340	3.810	.024*
	ภายในกลุ่ม	67.848	193	.352		
	รวม	**70.527**	**195**			
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	5.418	2	2.709	7.933	.000*
	ภายในกลุ่ม	65.915	193	.342		
	รวม	**71.334**	**195**			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**2.722**	**2**	**1.361**	**4.263**	**.015***
	ภายในกลุ่ม	**61.611**	**193**	**.319**		
	รวม	**64.333**	**195**			

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียนไม่แตกต่างกัน เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 5 ปี ($\overline{X}$ =4.26)	ระหว่าง 5-10 ปี ($\overline{X}$ =4.09)	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =4.39)
ต่ำกว่า 5 ปี ($\overline{X}$ =4.26)	-	-	-
ระหว่าง 5-10 ปี ($\overline{X}$ =4.09)	-	-	-.303*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =4.39)	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 5-10 ปี กับ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 5 ปี ($\overline{X}$ =4.26)	ระหว่าง 5-10 ปี ($\overline{X}$ =4.18)	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =4.50)
ต่ำกว่า 5 ปี ($\overline{X}$ =4.26)	-	-	-
ระหว่าง 5-10 ปี ($\overline{X}$ =4.18)	-	-	.320*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =4.50)	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 5-10 ปี กับ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 5 ปี ($\overline{X}$ =4.15)	ระหว่าง 5-10 ปี ($\overline{X}$ =4.23)	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =4.41)
ต่ำกว่า 5 ปี ($\overline{X}$ =4.15)	-	-	-.260*
ระหว่าง 5-10 ปี ($\overline{X}$ =4.23)	-	-	-
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =4.41)	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 1-5 ปี กับ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการส่งต่อนักเรียน

ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 5 ปี ($\overline{X}$ =4.12)	ระหว่าง 5-10 ปี ($\overline{X}$ =4.01)	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =4.40)
ต่ำกว่า 5 ปี ($\overline{X}$ =4.12)	-	-	-.281*
ระหว่าง 5-10 ปี ($\overline{X}$ =4.01)	-	-	-.391*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =4.40)	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี กับ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป และ ระหว่าง 5-10 ปี กับ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 25 คน ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล		
1	ควรมีการบันทึกข้อมูล สังเกต สัมภาษณ์ เยี่ยมบ้านนักเรียน ศึกษาข้อมูล สอบถามผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้รู้ปัญหาต่างๆ และทำการจัดเก็บเป็นแฟ้มข้อมูล	18
2	ควรใช้วิธีการศึกษาข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยให้นักเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูลของตนเอง	19
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน		
1	การนำข้อมูลที่เป็นจริงไปวิเคราะห์ต้องนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม	25
2	ควรนำผลของการวิเคราะห์ไปกำหนดเป็นกิจกรรมต่างๆ เช่น อบรมคุณธรรมจริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	11
3	ควรให้ตัวแทนนักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดกรอง	20
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน		
1	ควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้านกิจกรรมวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	24
2	ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ให้กับนักเรียน	25
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา		

1	ทุกฝ่ายควรรับผิดชอบร่วมกันต้องช่วยกันดูแลไม่ควรปล่อยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบโดยลำพัง	25
2	ทางโรงเรียนควรมีการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและ ครอบคลุมทุกด้านเช่น ด้านพฤติกรรม ด้านสถานภาพทางการเงิน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ด้านความมั่นคงของฐานะทางครอบครัว เป็นต้น	25
3	ครูผู้รับผิดชอบควรสร้างความเป็นกันเองและ ความไว้วางใจกับนักเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป	24
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน		
1	ผู้บริหารควรติดตามด้วยตัวเองทั้งนี้เพื่อเป็น การให้กำลังใจแก่คณะทำงานและยังเป็นการสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครองและนักเรียนถึง การแก้ปัญหาอย่างจริงจังของผู้บริหาร	25
2	ทางโรงเรียนต้องมีการติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่จะส่งต่อนักเรียนไปอย่างใกล้ชิดและรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็น ระยะๆ และทางโรงเรียนต้องเก็บข้อมูลทั้งหมดให้เป็นความลับ	25

จากตารางที่ 4.16 ข้อเสนอแนะในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีดังนี้ ในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีการบันทึกข้อมูล การสังเกต การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้านนักเรียน รวมถึงการศึกษาข้อมูลและสอบถามผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจปัญหาต่างๆ และจัดเก็บข้อมูลเหล่านี้เป็นแฟ้มข้อมูล ควรใช้วิธีการที่ให้นักเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ในด้านการคัดกรองนักเรียน การนำข้อมูลที่ถูกต้องไปวิเคราะห์จะต้องนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม โดยควรนำผลการวิเคราะห์ไปกำหนดกิจกรรมต่างๆ เช่น การอบรมคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ตัวแทนนักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดกรองด้วย ในด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในด้านกิจกรรมวิชาการอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ทุกฝ่ายควรมีความรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ควรปล่อยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบเพียงลำพัง โรงเรียนควรดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงในทุกด้าน เช่น ด้านพฤติกรรม สถานภาพทางการเงิน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความมั่นคงของฐานะทางครอบครัว ครูผู้รับผิดชอบควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความไว้วางใจกับนักเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป ในด้านการส่งต่อ ผู้บริหารควรติดตามการดำเนินงานด้วยตนเอง เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่คณะทำงาน และสร้างความไว้วางใจกับผู้ปกครองและนักเรียนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง โรงเรียนต้องมีการติดตามการปฏิบัติหน้าที่

ของผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่จะส่งต่อนักเรียนอย่างใกล้ชิด และรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ นอกจากนี้ โรงเรียนต้องเก็บข้อมูลทั้งหมดให้เป็นความลับเพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวของนักเรียนและครอบครัว

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักดังนี้: 1) เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 โดยจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 ที่สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

1) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน, ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน, ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

1.1) ในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่ามีระดับความรู้จักอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ จะเห็นได้ว่า ครูที่ปรึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ สุขภาพ และครอบครัว เช่น ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) และแบบสังเกตพฤติกรรมเฉพาะด้าน นอกจากนี้สถานศึกษายังสนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างไรก็ตาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษาไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ พฤติกรรม ครอบครัว และสังคมได้อย่างครบถ้วน

1.2) การคัดกรองนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ พบว่าสถานศึกษามีการจัดทำแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักเกณฑ์ในคู่มือที่กำหนดไว้เป็นอันดับแรก รองลงมาคือสถานศึกษามีการกำหนดแนวทางและคำสั่งในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาอย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการที่ครูผู้สอนสรุปผลการคัดกรองนักเรียนและรายงานให้ผู้บริหารทราบในทุกภาคเรียน

1.3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ พบว่าสถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียนเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนการจัดตั้งชมรมหรือกลุ่ม รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจของนักเรียน

1.4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายละเอียดตามลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ พบว่าสถานศึกษามีการดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนโดยการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น และผู้ปกครองเป็นอันดับแรก รองลงมาคือสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมถึงการกำกับและติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือสถานศึกษานำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5) ด้านการส่งต่อนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ พบว่านักเรียนที่ได้รับการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง รวดเร็ว และปลอดภัย ข้อถัดมาคือสถานศึกษามีการบันทึกรายงานผลการส่งต่อทั้งภายในและภายนอก รวมถึงการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือสถานศึกษามีการจัดระบบขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อไปภายนอกอย่างเป็นระบบ

2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

3) ข้อเสนอแนะในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีดังนี้ ในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีการบันทึกข้อมูลผ่านการสังเกต สัมภาษณ์ และเยี่ยมบ้านนักเรียน รวมถึงการศึกษาข้อมูลจากผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจปัญหาต่างๆ และจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบแฟ้มข้อมูล นอกจากนี้ ควรให้โอกาสนักเรียนในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเพื่อการศึกษาอย่างละเอียด ในด้านการคัดกรองนักเรียน ข้อมูลที่ได้ควรนำไปวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาอย่างเป็น

รูปธรรม โดยผลการวิเคราะห์ควรกำหนดเป็นกิจกรรมต่างๆ เช่น การอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ตัวแทนนักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดกรองด้วย ในด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรมีการจัดกิจกรรมวิชาการอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียน ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน ไม่ควรปล่อยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบเพียงลำพัง โรงเรียนควรมีการดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงในทุกด้าน เช่น พฤติกรรม สถานภาพทางการเงิน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความมั่นคงของฐานะครอบครัว ครูผู้รับผิดชอบควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความไว้วางใจกับนักเรียน เพื่อช่วยในการวางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป ในด้านการส่งต่อ ผู้บริหารควรติดตามการดำเนินงานด้วยตนเอง เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่คณะทำงาน และสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครองและนักเรียนเกี่ยวกับความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาของผู้บริหาร โรงเรียนต้องมีการติดตามการปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียนอย่างใกล้ชิด และรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ โดยต้องรักษาความลับของข้อมูลทั้งหมดอย่างเคร่งครัด

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ทำให้สามารถค้นพบข้อเท็จจริงหลายประการซึ่งควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง โดยอาจเกิดจากการที่ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐานและคุณภาพ รวมถึงมีหลักฐานการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน รวมถึงบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีส่วนร่วมในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่แข็งแกร่ง รวมถึงมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถรอดพ้นจากวิกฤตต่าง ๆ ได้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนี้มีการดำเนินกิจกรรมพัฒนานักเรียนตามหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5) การส่งต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 1) ที่

กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งมีหน้าที่ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสนับสนุนให้ครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดมาตรการสนับสนุนเพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียน โดยเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมถึงการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีคุณภาพ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา พร้อมทั้งมีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษาในสถานศึกษา การเรียนรู้และวิถีชีวิตในสังคม จากการศึกษาวิจัยของยุวดี โกสุมาลย์ (2560, หน้า 91) เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

1.1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้นอยู่ในระดับสูง ซึ่งอาจเกิดจากการที่สถานศึกษาได้กำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน รวมถึงมีการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับระบบดังกล่าว ครูที่ปรึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ สุขภาพ และครอบครัว เช่น ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) และแบบสังเกตพฤติกรรมเฉพาะด้าน ผู้บริหารยังสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลกับสถานศึกษา เพื่อจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างครบถ้วน และสรุปข้อมูลดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ พฤติกรรม ครอบครัว และสังคม โดยมีการรายงานข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางของกรมสุขภาพจิต (2544, หน้า 53) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลถือเป็นวิธีการสำคัญที่ช่วยให้ครูเข้าใจจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเทคนิคที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรู้จักนักเรียนและวางแผนการช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม การศึกษาของสุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561, หน้า 304-314) เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี พบว่าโดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

1.2) การคัดกรองนักเรียนถือเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและอยู่ในระดับสูง ซึ่งอาจเกิดจากการที่การคัดกรองนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนแต่ละคนอย่างละเอียด และนำผลที่ได้มาจัดกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ซึ่งการจัดกลุ่มนี้จะต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความรุนแรงหรือความถี่ของปัญหาที่เกิดขึ้น ในการดำเนินการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาจะมีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองร่วมกัน โดยให้เป็นที่ยอมรับในหมู่ครูและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง นอกจากนี้ สถานศึกษายังได้จัดทำแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามคู่มือที่กำหนด โดยมีการกำหนดแนวทางและคำสั่งในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาอย่างเหมาะสม ครูผู้สอนจะต้องสรุปผลการคัดกรองนักเรียนและรายงานให้ผู้บริหารทราบในทุกภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของกรมสุขภาพจิต (2544, หน้า 67) ที่ระบุว่าการคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดแบ่งนักเรียนตามพฤติกรรม โดยอาจแบ่งเป็น 2-3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา การจัดกลุ่มนี้จะต้องพิจารณาจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษาควรจัดทำเกณฑ์การคัดกรองของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของสถานศึกษา และสอดรับกับงานวิจัยของรัชพล เที่ยงดี (2563, หน้า 41) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งพบว่าการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับสูง โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่าการคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และนำผลที่ได้มาจัดกลุ่มตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความรุนแรงหรือความถี่ของปัญหา

1.3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลได้เรียนรู้และพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหาและดำรงตนได้เหมาะสมตามวัยโดยใช้รูปแบบที่หลากหลายตามสภาพและความเหมาะสม ได้แก่ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการพิเศษต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยที่สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ได้ตรวจสอบการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมนักเรียน จัดทำปฏิทินกิจกรรมที่สงเสริมสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา จัดกิจกรรมยกย่อง ชมเชยหรือให้รางวัลนักเรียนที่มีความประพฤติปฏิบัติดีสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมนักเรียน และสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนจัดตั้งชมรม/กลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมต่างตามความสนใจของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี โกสุมาลย์ (2560, หน้า 91) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบวา 1) ความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คาเฉลี่ยเทากับ 4.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบวา ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการสงเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการปองกันช่วยเหลือและแกไข และด้านการสต่อนักเรียน ตามลำดับ

1.4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมีการดำเนินการในระดับที่ดี โดยมีสาเหตุหลักมาจากความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น และผู้ปกครอง สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ผลเพื่อปรับปรุงกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยมอบหมายให้ครูประจำหอนอนบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ การช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหานั้นดำเนินการอย่างอบอุ่น โดยมีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือ สถานศึกษายังมีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน รวมถึงการชี้แนะนักเรียนให้ปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักเรียนอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการรักษาความลับของข้อมูลนักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือ โดยคำนึงถึงเกียรติและประโยชน์ของนักเรียนเป็นหลัก การดูแลนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาที่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด มีการใช้วิธีการช่วยเหลือที่หลากหลาย เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมในชั้นเรียน การสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการเยี่ยมบ้านนักเรียน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ได้รับการศึกษาโดย สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561, หน้า 304-314) ซึ่งพบว่าการดำเนินงานโดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับที่ดี โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

1.5) ด้านการส่งต่อนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับที่ดี เนื่องจากนักเรียนที่ได้รับการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง รวดเร็ว และปลอดภัย สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อไปยังหน่วยงานภายนอก โดยมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญ เช่น นักจิตวิทยาประจำเขตสาธารณสุข และสถานพยาบาลใกล้เคียง นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลและติดตามเพื่อทบทวนการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษามีการจัดประชุมเพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณี เพื่อให้การส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเป็นไปอย่างเหมาะสม การส่งต่อนักเรียนถือเป็นกระบวนการช่วยเหลือที่สำคัญ โดยเฉพาะในกรณีที่ปัญหามีความซับซ้อนหรือไม่ดีขึ้น การส่งต่อ

นักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจะช่วยให้ปัญหาได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็วและถูกต้อง หากปล่อยให้ครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งรับผิดชอบเพียงลำพัง อาจทำให้ปัญหาลุกลามและยากต่อการแก้ไข การวิจัยของ Johnson (2017, p. 69) พบว่าแผนการแนะแนวในโรงเรียนควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และการสำรวจประสิทธิผลของแผนงานสามารถนำไปใช้กับฝ่ายกิจกรรมนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษา เพื่อพัฒนาแผนงานที่มีประสิทธิภาพและมุ่งเน้นไปที่ความก้าวหน้าของนักเรียน

2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน สาเหตุอาจเกิดจากความคิดเห็นที่แตกต่างกันของผู้บริหารและครูสอนเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาที่ยังไม่คุ้นเคยกับระบบนี้ รวมถึงข้อจำกัดในการบริหารงานการศึกษาพิเศษที่ต้องมีความเฉพาะเจาะจงในการดำเนินการดูแลนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนูรมาน พิทักษ์สุขสันติ (2564, หน้า ง) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารในอำเภอสายบุรี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยรวมและในหลายด้านไม่พบความแตกต่างกัน ยกเว้นในด้านการคัดกรองนักเรียนและการป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ข้อเสนอแนะในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีดังนี้ ในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีการบันทึกข้อมูลผ่านการสังเกต สัมภาษณ์ และเยี่ยมบ้านนักเรียน รวมถึงการศึกษาข้อมูลจากผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจปัญหาต่างๆ และจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบแฟ้มข้อมูล นอกจากนี้ ควรใช้วิธีการที่ให้นักเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงประเด็น ในด้านการคัดกรองนักเรียน การนำข้อมูลที่แท้จริงมาวิเคราะห์จะต้องนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม โดยควรนำผลการวิเคราะห์ไปกำหนดกิจกรรมต่างๆ เช่น การอบรมคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ตัวแทนนักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดกรองด้วย ในด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในด้านกิจกรรมวิชาการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ทุกฝ่ายควรมีความรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลนักเรียน ไม่ควรปล่อยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบเพียงลำพัง โรงเรียนควรมีการดูแลและ

ช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกด้าน เช่น ด้านพฤติกรรม สถานภาพทางการเงิน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ในเรื่องความมั่นคงทางครอบครัว ครูผู้รับผิดชอบควรสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและสร้างความไว้วางใจกับนักเรียน เพื่อให้การวางแผนแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อไปเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการส่งต่อนักเรียน ผู้บริหารควรติดตามสถานการณ์ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการสนับสนุนคณะทำงานและสร้างความไว้วางใจกับผู้ปกครองและนักเรียนเกี่ยวกับความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาของผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการติดตามการปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียนอย่างใกล้ชิด และรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ นอกจากนี้ โรงเรียนต้องรักษาข้อมูลทั้งหมดให้เป็นความลับตามหลักการวิจัยของนูรมาน พิทักษ์สุขสันต (2564, หน้า ง) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะมีดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูศึกษาข้อมูลนักเรียนอย่างละเอียดด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรมีระบบการคัดกรองตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้แบบประเมิน (SDG) 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรมีการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน และจัดกิจกรรมโฮมรูมให้กับนักเรียนในแต่ละสัปดาห์อย่างเหมาะสม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ควรมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์จากครู

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 ที่สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน, ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน, ด้านการคัดกรองนักเรียน, และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิจัยนี้เสนอแนะให้เป็นนโยบายแก่หน่วยงานทางการศึกษา ดังนี้

1) สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษควรดำเนินการสำรวจจำนวนผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ เพื่อประเมินความพร้อมในด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยี รวมถึงความสามารถในการเข้าถึงสื่อการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ยังควรพิจารณาความพร้อมของผู้ปกครอง และค้นหาแนวทางในการช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เรียนที่มีความขาดแคลน เพื่อให้พวกเขามีความพร้อมตามความเหมาะสมต่อไป

2) ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกโรงเรียนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

3) โรงเรียนควรให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือกับการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยต้องสร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญและปรับทัศนคติเพื่อให้เกิดเป้าหมายเดียวกัน

5.3.2 ข้อเสนอแนะนำไปใช้

ผู้วิจัยได้เสนอแนะจากผลการวิจัยได้ดังนี้

1) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ดังนั้น สถานศึกษาควรประชุมปรึกษาหาแนวทางแก้ปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณีเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือให้ผู้เชี่ยวชาญได้แก้ไข เยียวยาอย่างเหสมาะสม

2) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยรองลงมาอยู่ในระดับมาก ดังนั้น สถานศึกษาควรจัดทำแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินการให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรอง

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรมีการศึกษารูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2) ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดอื่น ๆ ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

3) ควรศึกษาแนวทาง/วิธีการ/บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ต่าง ๆ

บรรณานุกรม

1) หนังสือ

กรมวิชาการ. (2542). *แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *เอกสารเจาะลึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแหงชาติ พุทธศักราช 2542 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545.* สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

กรมสามัญศึกษา. (2544). *ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

กรมสุขภาพจิต . (2547). *คู่มือดูแลสุขภาพจิตเด็กวัยเรียนสำหรับผู้ปกครอง.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

กรมสุขภาพจิต. (2551). *ภาวะสุขภาพจิต* (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545.* กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช* 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2545). *การบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ: พิมพ ดี.

ทักษิณ ชินวัตร. (2544). “สารวันภาษาไทย,” *สารของฯพณฯ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี.* ม.ป.ท. ถ่ายเอกสาร.

พะยอม วงศ์สารศรี. (2551). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์.* กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

ภารดี อนันต์นาวี. (2551). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา.* ชลบุรี: สำนักพิมพ์มนตรี จำกัด.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ โตวณะบุตร. (2552). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยรามคำแหง.

_____. (2551). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์. (2563). *จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19: จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนการสอนของไทย.* กรุงเทพฯ: ทีดีอาร์ไอชวนอ่าน.

ธานินทร์ศิลป์จารุ. (2563). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

_____. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด. (2565). *รายงานผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด.* ร้อยเอ็ด: โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). *การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎีหน้าทีประเด็นและบทวิเคราะห์* (พิมพ์ครังที 4). กรุงเทพฯร: ทิพย์วิสุจน์.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2555). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสติวดิโอ.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ.* กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู.* กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2551). *พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551.* กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2555). *แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตนแบบการเรียนรวม.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

Barnard, Chester Irving. (1972). *Organization and Management: Selected Papers.* Cambridge, MA: arvard University Press.

Barnard, Chester I. (1968). *The Function of the Executive*. Cambridge Mass: Harvard University Press.

Chandler, R. G. (2001). *Transition Through Two Models of Early Chilhood Speical. Services.* Kathryn Haring: The University of Oklahoma.

Douglas, C.M. (2007). *Design and Analysis of Experiments* (6th ed.). New York: John Willey & Sons Inc.

Johnson, D.W.,and Johnson,R.T. (2017). *Cooperation in the classroom: To ward satheory of alternative reward-task classroom structures*. Paper presented at First International Congress Educational innovation. 22 and September 23, 2017. Zaragoza, Spain

Kenichi Shimokawa. (1970). *Is a former Japanese football player*. He played for Japan national team.

Peter, F. Drucker. (1954). *The Practice of Management.* New York: Harper& Row, Publishers.

Sergiovanni. (1980). *Education Governance and Administrational Englewood Cliffs*. New Jersey: Prentice- Hall, Inc.

Sergiovanni, T. J., et al. (2001). *Educational governance and administration* (3rd ed.). Boston: Allyn and Bacon

Simon, Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. New York: The Free Press.

2) ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และ/หรือสารนิพนธ์

จิรกิติ์ ทองปรีชา. (2563). *การบริหารจัดการการเรียนการสอนภายใต้ สถานการณ์ COVID -19 ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร.* สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จำเริญ นาคอุไร และเบญจวรรณ กี่สุขพันธ์. (2559). *การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

ปุญชรัศมิ์ พันธุวัฒน์. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

นูรมาน พิทักษ์สุขสันต. (2564). *การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3.* การค้นคว้าอิสระหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ยุวดี โกสุมาลย์. (2560). *สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสุวรรณภูมิ พิทยไพศาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รัชพล เที่ยงดี. (2563). *การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

วิราภรณ์ ส่งแสง. (2559). *รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.* มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ.

Chun-Ming Hung Gwo-Jen Hwang and Iwen Huang1. (2011). *A Project-based Digital Storytelling Approach for Improving Students' Learning Motivation, Problem-Solving Competence and Learning Achievement. Department of Information and Learning Technology, National University of Tainan.* Graduate Institute of Digital Learning and Education, National Taiwan University of Science and Technology.

Gunderson, Jane. (2017). *Family Group Conference : An Innovative Approach to Truancy in Schools : A Case Study*. Doctor's Thesis. California: University of Southern California.

3) สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

3.1) บทความในวารสาร

กรดา มลิลา. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 8*(2), 31-41.

ณัฐพัชร์ บุญเกตุ. (2564). การบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi, 6*(8), 69-80.

พัชราภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. *วารสารศิลปการจัดการ, 4*(3), 783-795.

ศตพร เลิศล้ำไตรภพ. (2564). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสินปุนโคกหารพรุเตียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย, 4*(2), 177-188.

สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนืองบุรี. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10*(2), 304-314.

อารียา ก่อกุศล และคณะ. (256). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประจำ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในจังหวัดลพบุรี. *Journal of Buddhist Education and Research, 7*(1), 26-37.

Fernandez-Orozco, R., Frias, J., Zielinski, H., Piskula, K., Kozlowska, H. and Vidal-Valverde, C. (2010). Germination as a process to improve the antioxidant capacity of Lupinus angustifolius L. var. zapaton. *European Food Research and Technology,* 223, 495-502.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607 – 610.

4) เอกสารสารสนเทศอีเล็กทรอนิกส์

Jackson, B. and Komorniczak, M. (2017). *Online Available from Utep thesis investigates missing pigment in 3D printed skin.* Retrieved 3 February 2022, Fromhttps://3dprintingindustry.com/news/utep-thesisinvestigates-missing-pigment-3d-printed-skin-120690/

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์

วุฒิการศึกษา ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผันสว่าง

วุฒิการศึกษา ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

3) นางสาวธนภรณ์ ฤทธิแผลง

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชา 63 จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๐๖๕ **วันที่** ๑๗ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์

ด้วย นายพงศกร จะโรจน์รัมย์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๒๐๒๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

พ.เมธีวัชราภรณ์

(พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ

(ผศ.ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๐๒๕ **วันที่** ๑๕ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผันสว่าง

ด้วย นายพงศกร จะโรจน์รัมย์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๒๐๒๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

พ. เมธีวัชราภรณ์

(พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ขอความอนุเคราะห์
เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
เครื่องมือ
(ผศ.ดร.สิทธิกร ผลพลกล้า)
20 ม.ค. 67

วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑
www.rec.mbu.ac.th

๑๖ น. .....ผู้รับ

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๐๒๖

๑๙ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

เจริญพร นางสาวธนภรณ์ ฤทธิแผลง ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๖๓ จังหวัดร้อยเอ็ด

ด้วย นายพงศกร จะโรจน์รัมย์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๒๐๒๓ นักศึก
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏร
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรี
ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ” มีความประสงค์ขอให้ท่านเ
ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพน

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

พ. เมธีวัชราภรณ์

(พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ผู้อำนวยการโรงเรียน
☐ เพื่อโปรดทราบ
☑ เพื่อโปรดพิจารณา
(นางสาวทัศวรรณ เพ็งพุฒ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๖๓ จังหวัดร้อยเอ็ด
๒๒ มค. ๒๕๖๗

☑ ทราบ ☐ อนุญาต
☐ ขอบ ☐ ไม่อนุญาต
☐ ลงนามแล้ว ☐ อนุมัติ
☐ แจ้ง ☐ ไม่อนุมัติ
☐ อื่นๆ

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๔๑๗/๐๐๕๕

๒๕ มกราคม ๒๕๖๗

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
รับที่ ๑๐๐ / ๖๗
วันที่ ๒๖ ม.ค. ๒๕๖๗
เวลา ๑๕.๕๐ น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

เจริญพร นายสืบสกุล อนุแสน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด

ด้วย นายพงศกร จะโรจน์รัมย์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๒๐๒๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) ในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ. เมธีวชิรากรณ์

(พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผู้อำนวยการ
- เพื่อโปรดพิจารณา
ม. มกุฏราชวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)
เพรพรรณอ่อย
๒๖ ม.ค. ๒๕๖๗

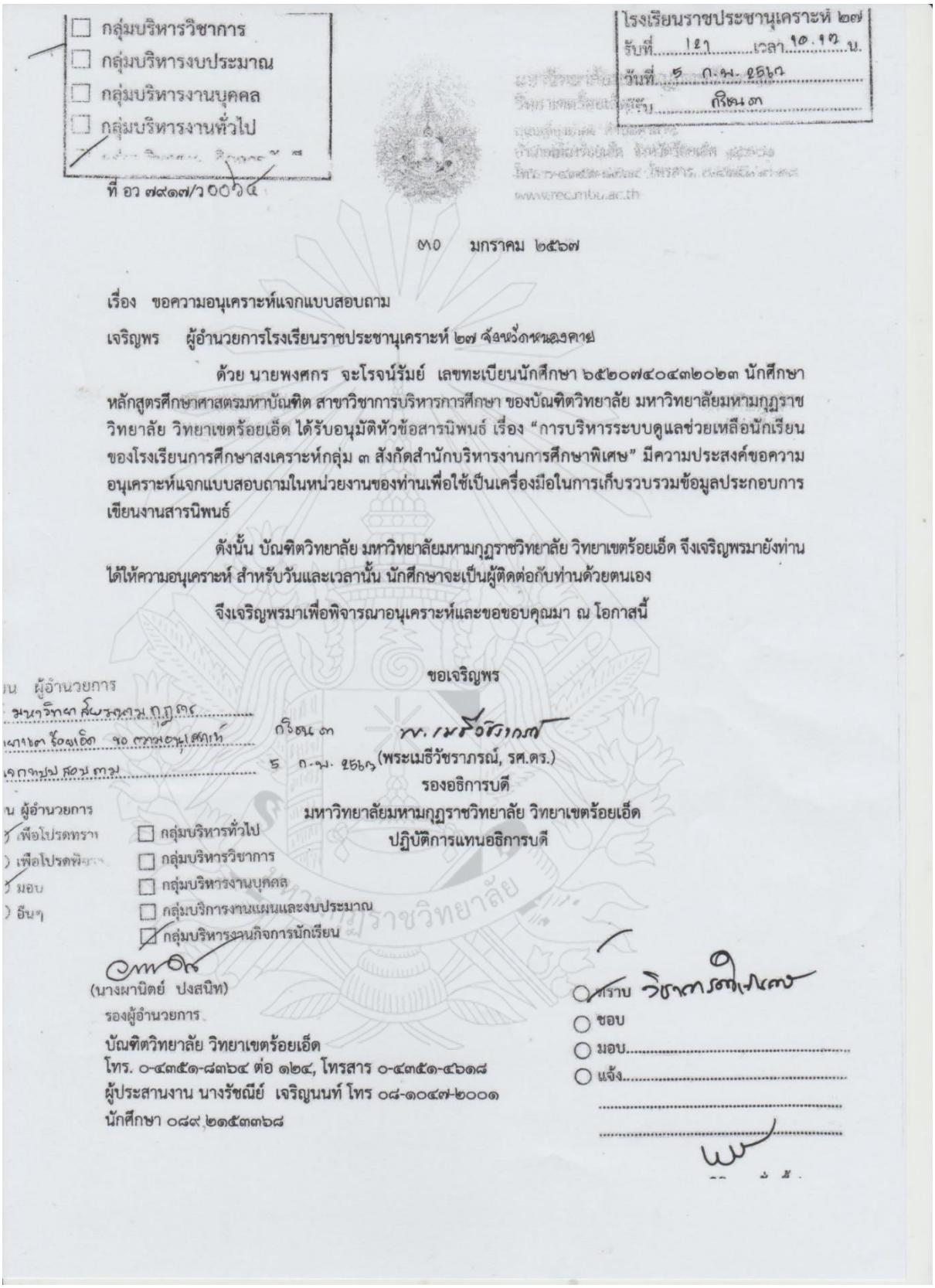
ราชาน
- มอบวิชาญ ศิริโนะ.

(นางสาวอรญา ชาญเดชสิทธิกุล)
รองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
๒๖ ม.ค. ๒๕๖๗

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘ ๙๒๑๔ ๓๓๖๘

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

☐ กลุ่มบริหารวิชาการ
☐ กลุ่มบริหารงบประมาณ
☐ กลุ่มบริหารงานบุคคล
☐ กลุ่มบริหารงานทั่วไป

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๗
รับที่ ๑๔๑ เวลา ๑๐.๑๗ น.
วันที่ ๕ ก.พ. ๒๕๖๗
ผู้รับ กิตติ ๓

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๐๖๔

๓๐ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๗ จังหวัดหนองคาย

ด้วย นายพงศกร จะโรจน์รัมย์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๒๐๒๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

กิตติ ๓
๕ ก.พ. ๒๕๖๗

(พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

น ผู้อำนวยการ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
เขตร้อยเอ็ด รอ ตามอนุเคราะห์
เอกสาร สอบถาม

น ผู้อำนวยการ
เพื่อโปรดทราบ
) เพื่อโปรดพิจารณา
มอบ
) อื่นๆ

☐ กลุ่มบริหารทั่วไป
☐ กลุ่มบริหารวิชาการ
☐ กลุ่มบริหารงานบุคคล
☐ กลุ่มบริการงานแผนและงบประมาณ
☑ กลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน

(นางผานิตย์ ปงสนิท)
รองผู้อำนวยการ
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘๙ ๒๑๕๓๓๖๘

○ ทราบ
○ ชอบ
○ มอบ.....
○ แจ้ง.....
.....
.....

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๐ จังหวัดขอนแก่น
รับที่ 109
วันที่ 5 ก.พ 67 เวลา 09.00 น.

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๐๖๔

๒๐ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๐ จังหวัดขอนแก่น

ด้วย นายพงศกร จะโรจน์รัมย์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๒๐๒๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ. เมธีวิราภรณ์

(พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

☒ เพื่อโปรดทราย ☒ เพื่อโปรดพิจารณา

☐ กลุ่มงานบุคคล
☐ กลุ่มบริหารวิชาการ
☐ กลุ่มบริหารงบประมาณ

นิรดา
5 ก.พ 67

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๓
นักศึกษา ๐๘๙ ๒๑๕๓๓๖๘

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๐ จังหวัดขอนแก่น
รับที่ 109
วันที่ 5 ก.พ 67 เวลา 09.00 น.

ที่ อว ๗๙๑๗/ว๐๐๖๔

๓๐ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๐ จังหวัดขอนแก่น

ด้วย นายพงศกร จะโรจน์รัมย์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๒๐๒๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ. เมธีวิราภรณ์

(พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

☑ เพื่อโปรดทราบ ☑ เพื่อโปรดพิจารณา
☐ กลุ่มงานบุคคล
☐ กลุ่มบริหารวิชาการ
☐ กลุ่มบริหารงบประมาณ
☐ กลุ่มบริหารทั่วไป

ฝากฯ
5 ก.พ 67

—ทส—
มอบบริหารทั่วไป

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘๙ ๒๑๕๓๓๖๘

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 52 จังหวัดเลย
รับที่ 121 / 2567
วันที่ 1 ก.พ. / 67
เวลา 13.31
ผู้ปฏิบัติ

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๐๖๕

๓๐ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๒ จังหวัดเลย

ด้วย นายพงศกร จะโรจน์รัมย์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๒๐๒๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ.เมธีวชิราภรณ์

(พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผู้อำนวยการ ร.ป.ค.52
☑ เพื่อโปรดทราบ
☐ เพื่อโปรดพิจารณา
ลงชื่อ
(จิรศักดิ์ อุดมสัย)
พนักงานธุรการ

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๓-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘๙ ๒๑๕๓๓๖๘

(นางสาวศิวิกร วิชัยวงศ์)
รองผู้อำนวยการรักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 52 จังหวัดเลย

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓
เลขรับที่ 201
วันที่ 2 มี.ค. 67
เวลา 17.15 น.

ที่ อว ๗๙๑๗/ว๐๐๖๔

๓๐ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร

ด้วย นายพงศกร จะโรจน์รัมย์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๒๐๒๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ. เมธีวัชราภรณ์

(พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘๙ ๒๑๕๓๓๖๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๖๓ จังหวัดร้อยเอ็ด
เลขที่รับ 181
วันที่ - 2 ก.พ. 2567
เวลา ๐๙.๐๕ น. ผู้รับ

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๐๖๔

๒๐ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๖๓ จังหวัดร้อยเอ็ด

ด้วย นายพงศกร จะโรจน์รัมย์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๒๐๒๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม ๓ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเมธีวัชราภรณ์, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน
☑ เพื่อโปรดทราบ
☑ เพื่อโปรดพิจารณา
- 2 ก.พ. 2567

☑ ทราบ ☑ อนุญาต
☐ ขอบ ☐ ไม่อนุญาต
☐ ลงนามแล้ว ☐ อนุมัติ
☐ แจ้ง ☐ ไม่อนุมัติ
☐ อื่นๆ

(นางสาวธนภรณ์ ภูมิเหลา)
ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๖๓ จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2 ก.พ. 2567

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘๙ ๒๑๕๓๓๖๘

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์
กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

คำชี้แจง:

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ที่ตรงตามความจำเป็นจริงทุกข้อ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากท่านครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างสูงต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้และคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยจะวิเคราะห์และเสนอผลการวิจัยในภาพรวม

3. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended)

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ สำหรับใช้หาข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่านแต่ประการ

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นายพงศกร จะโรจน์รัมย์
นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดเขียนเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่านลงในช่อง

1. ตำแหน่ง ☐ 1) ครูผู้สอน
☐ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา

2. ระดับการศึกษา ☐ 1) ปริญญาตรี
☐ 2) สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์การทำงาน ☐ 1) 1-5 ปี
☐ 2) 6-10 ปี
☐ 3) 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ขอให้ท่านพิจารณาระดับในการปฏิบัติโดยใส่เครื่องหมาย √ ลงในช่องตามระดับการปฏิบัติตามความเป็นจริง ข้อละ 1 คำตอบ พิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ลำดับ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1.	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วางแผนขั้นตอน การดำเนินงาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และมีการปรับปรุงพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน					
2.	สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอน บุคลากร เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
3	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการให้ข้อมูลกับสถานศึกษา					
4	สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
5	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนครบทุกคน					
6	สถานศึกษาได้สรุปข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครบทุกคน					
7	สถานศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัวและด้านสังคม					
8	สถานศึกษาได้รายงานข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					

2. ด้านการคัดกรอง						
9	สถานศึกษาจัดทำแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
10	สถานศึกษามีการดำเนินการให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรอง					
11	สถานศึกษาดำเนินการทำปฏิทินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
12	สถานศึกษาดำเนินการจัดกลุ่มนักเรียน เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการช่วยเหลือและดูแลนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการ					
13	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางและคำสั่งมอบหมายในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาอย่างเหมาะสม					
14	สถานศึกษาได้กำหนดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษอย่างเหมาะสม					
15	สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและกลุ่มพิเศษ และเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระเบียบ					
16	สถานศึกษาได้ติดตามการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์					
17	สถานศึกษาได้ตรวจสอบการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์					
18	ครูผู้สอนสรุปผลการคัดกรองนักเรียนรายงานให้ผู้บริหารทราบทุกภาคเรียน					
19	สถานศึกษามีการติดต่อขอความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายมาให้ความรู้ในการช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการ					
20	สถานศึกษาได้จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคัดครองนักเรียนให้ครูนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง					
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา						
21	สถานศึกษาจัดทำแผนงานที่สอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา					

22	สถานศึกษาจัดทำปฏิทินกิจกรรมที่สงเสริมสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา					
23	สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนจัดตั้งชมรม/กลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมต่างตามความสนใจของนักเรียน					
24	สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาตามกลุ่มนักเรียนที่คัดกรองและสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน					
25	สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน					
26	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต					
27	สถานศึกษาจัดกิจกรรมยกย่อง ชมเชยหรือให้รางวัลนักเรียนที่มีความประพฤติปฏิบัติดีสม่ำเสมอ					
28	สถานศึกษามีการ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมนักเรียน					
29	สถานศึกษาได้ตรวจสอบการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมนักเรียน					
30	ครูผู้สอนได้รายงานผลทุกครั้งที่จัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมนักเรียน					
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา						
31	สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา กำกับ ติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสม					
32	สถานศึกษามีการดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนโดยร่วมมือกันระหว่าง ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น และผู้ปกครอง					
33	สถานศึกษามีการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างอบอุ่น					
34	สถานศึกษาประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหา					
35	สถานศึกษามอบหมายให้ครูประจำหอนอนบันทึกข้อมูลสภาพปัญหาและวิธีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ					

36	สถานศึกษามีการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไขหรือชี้แนะนักเรียนให้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์					
37	สถานศึกษาพิจารณาเลือกกิจกรรมเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีปัญหาให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักเรียนอย่างมีคุณภาพ					
38	สถานศึกษานำผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ					
5. ด้านการส่งต่อ						
39	สถานศึกษามีการประชุมปรึกษาปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณีเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือให้ผู้เชี่ยวชาญได้แก้ไขเยียวยาอย่างเหสมาะสม					
40	สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา นักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา					
41	สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องภายนอก ไปพบผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานอื่น เช่น นักจิตวิทยาประจำเขตพื้นที่ สาธารณสุข สถานพยาบาลใกล้เคียง สถานพินิจ					
42	สถานศึกษามีการบันทึกรายงานผลการส่งต่อภายในภายนอกและการดูแลช่วยเหลือนักเรียอย่างเป็นระบบ					
43	สถานศึกษามีการจัดระบบขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อไปนอกอย่างเป็นระบบ					
44	สถานศึกษามีการประเมินผล ติดตาม เพื่อทบทวนการดำนเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
45	นักเรียนที่ส่งต่อภายในและส่งต่อภายนอกได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง รวดเร็วและปลอดภัย					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended)

<u>คำชี้แจง</u> เพื่อให้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพขอความกรุณาผู้ตอบแบบสอบถามเขียนข้อเสนอแนะของท่าน 5 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

.....

.....

.....

2. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรอง

.....

.....

.....

.

3. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา

.....

.....

.....

4. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

5. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ฉ

สรุปประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

สรุปประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์
กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
นายพงศกร จะโรจน์รัมย์

การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์
กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
1.ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1) สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย วางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และมีการปรับปรุงพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2) สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอน บุคลากร เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3) ครูที่ปรึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญ เช่น ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)หรือแบบสังเกตพฤติกรรมเฉพาะด้าน	0	+1	0	1	0.33	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
4) ผู้บริหารสนับสนุนให้มีความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการให้ข้อมูลกับสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5) สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนครบทุกคน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7) สถานศึกษาได้สรุปข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครบทุกคน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
8) สถานศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัวและด้านสังคม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9) สถานศึกษาได้รายงานข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.ด้านการการคัดกรอง						
10) สถานศึกษาจัดทำแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11) สถานศึกษามีการดำเนินการให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12) สถานศึกษาดำเนินการทำปฏิทินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13) สถานศึกษาดำเนินการจัดกลุ่มนักเรียน เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการช่วยเหลือและดูแลนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14) สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางและคำสั่งมอบหมายในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15) สถานศึกษาได้กำหนดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16) สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและกลุ่มพิเศษ และเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระเบียบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17) สถานศึกษาได้ติดตามการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
18) สถานศึกษาได้ตรวจสอบการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19) ครูผู้สอนสรุปผลการคัดกรองนักเรียนรายงานให้ผู้บริหารทราบทุกภาคเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20) สถานศึกษามีการติดต่อขอความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายมาให้ความรู้ในการช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21) สถานศึกษาได้จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคัดครองนักเรียนให้ครูนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.ด้านการส่งเสริมและพัฒนา						
22) สถานศึกษาจัดทำแผนงานที่สอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23) สถานศึกษาจัดทำปฏิทินกิจกรรมที่ส่งเสริมสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24) สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนจัดตั้งชมรม/กลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมต่างตามความสนใจของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25) สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาตามกลุ่มนักเรียนที่คัดกรองและสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26) สถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28) สถานศึกษาจัดกิจกรรมยกย่อง ชมเชยหรือให้รางวัลนักเรียนที่มีความประพฤติปฏิบัติดีสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29) สถานศึกษามีการ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
30) สถานศึกษาได้ตรวจสอบการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31) ครูผู้สอนได้รายงานผลทุกครั้งที่จัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา						
32) สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา กำกับ ติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33) สถานศึกษามีการดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนโดยร่วมมือกันระหว่าง ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น และผู้ปกครอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34) สถานศึกษามีการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างอบอุ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35) สถานศึกษาประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรม ป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36) สถานศึกษามอบหมายให้ครูประจำหอนอนบันทึกข้อมูลสภาพปัญหาและวิธีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37) สถานศึกษาไม่เปิดเผยข้อมูลของนักเรียนที่ให้การช่วยเหลือ โดยให้เกียรติและคำนึกประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ	0	+1	0	1	0.33	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
38) สถานศึกษามีการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไขหรือชี้แนะนักเรียนให้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39) สถานศึกษาพิจารณาเลือกกิจกรรมเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีปัญหาให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักเรียนอย่างมีคุณภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40) สถานศึกษานำผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
5.ด้านการส่งต่อ						
41) สถานศึกษามีการประชุมปรึกษาปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณีเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือให้ผู้เชี่ยวชาญได้แก้ไข เยียวยาอย่างเหสมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42) สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้อง ภายในสถานศึกษา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา นักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43) สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องภายนอก ไปพบผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานอื่น เช่น นักจิตวิทยาประจำเขตพื้นที่ สาธารณสุข สถานพยาบาลใกล้เคียง สถานพินิจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44) สถานศึกษามีการบันทึกรายงานผลการส่งต่อภายในภายนอกและการดูแลช่วยเหลือนักเรียอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45) สถานศึกษามีการจัดระบบขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อไปนอกอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46) สถานศึกษามีการประเมินผล ติดตาม เพื่อทบทวนการดำนเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47) นักเรียนที่ส่งต่อภายในและส่งต่อภายนอกได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง รวดเร็วและปลอดภัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

<u>หมายเหตุ</u> : ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

สรุปค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00

ภาคผนวก ช
ค่าความเชื่อมั่น

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3

สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

นายพงศกร จะโรจน์รัมย์

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.982	47

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล : นายพงศกร จะโรจน์รัมย์

วัน เดือน ปีเกิด : 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2522

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 156 บ้านเขาคอก หมู่ที่ 15 ตำบลเขาคอก อำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140

ที่อยู่ปัจจุบัน : โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 63 จังหวัดร้อยเอ็ด เลขที่ 28 หมู่ที่ 14 ตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด 45170

ตำแหน่ง : ครู (ค.ศ.1)

E-mail : pongsakorn.jar@student.mbu.ac.th

Tel : 0892153368

ID Line : mpsbamboo

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 63 จังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การศึกษา

2545 : ปริญญาตรี ศิลปะศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะศาสตร์ โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

2553 : ประกาศนียบัตรบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2560 : ปริญญาตรี ศึกษาศาตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ วิชาเอกเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2565 : ปริญญาตรี เกษตรศาสตรบัณฑิต (การจัดการการเกษตร) แขนงวิชา การจัดการการเกษตร วิชาเอกการจัดการการผลิตพืช มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช